Yekta Kopan

Sıradan Bir Gün

can
roman

YEKTA KOPAN

SIRADAN BİR GÜN

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Kasım 2018, İstanbul
Bu kitabın 1. baskısı 20000 adet yapılmıştır.

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzelti: Burçak Başpınar
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Saner Basım Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. No: 2/4 2BC 3/4
Zeytinburnu, İstanbul
Sertifika No: 35382

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç İş Merkezi No: 3 Kat: 2
Topkapı-Zeytinburnu
Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3878-4

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com
Sertifika No: 31730

YEKTA KOPAN

SIRADAN BİR GÜN

ROMAN

can

Yekta Kopan'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Fildişi Karası, 2000

Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri, 2001

Yedi Derste Vicdan Muhasebesi, 2003

İçimde Kim Var, 2004

Kara Kedinin Gölgesi, 2005

Karbon Kopya, 2007

Bir de Baktım Yoksun, 2009

Kediler Güzel Uyanır, 2011

Aile Çay Bahçesi, 2013

İki Şiirin Arasında, 2014

Sakın Oraya Gitme, 2016

YEKTA KOPAN, 1968'de doğdu. Hacettepe Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. *Aşk Mutfağından Yalnızlık Tarifleri* adlı kitabı 2002 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Karbon Kopya* adlı kitabı 2007 Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı Ödülü'ne, *Bir de Baktım Yoksun* adlı kitabı da 2010 Yunus Nadi Öykü Ödülü'ne ve 2010 Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer bulundu. *Burun, Burun Tatilde, Komşuluk Şarkısı, Uzun Kocaman Çok* adlı kitapları ve *Orman Lokantası* adlı oyunu ile çocuklar için de üretti. Türk öyküsü üstüne bir sözlük çalışması olan *İpekli Mendil*'in editörlüğünü yaptı. Kitapları ve öyküleri İngilizce, Almanca, İtalyanca, Japonca, Farsça, Arapça başta olmak üzere çeşitli dillere çevrildi.

1.

Artık ben varım karşınızda.
Ben. Kendim.

Yeter.
Bu işe son vermem gerekiyor.
Noktayı koymalıyım.

Uzun süredir bu ruh halindeyim aslında. Ama bunu anlamam için bir kıvılcım gerekiyormuş. O kıvılcım çaktı, ruhum alev aldı.

Sıradan bir gün, beni oradan oraya savurdu.
Bir yolculuk yaptım.
Her durakta bir kuyuya düşmekten,
düştüğüm her kuyuda kendimi bulmaktan yoruldum.

... ve gözümün önünde bir kadın öldürüldü.

Bitirmenin zamanı geldi.
Bu yazacağım son kitap olacak.

Şöyle demem daha doğru olur:
Bu yazacağım son Mert Güriz kitabı olacak.

Altı çizilecek cümle hayranları,
büyük harflerle yazılmış özlü söz düşkünleri,

kusursuz olmanın formülünü arayanlar,
dost sohbetlerinde alkış alacak tespitlerin
peşinde koşanlar,
dünyanın sırrını bir kitapla çözeceğini sananlar,
aşk hayatında yıldızlara ulaşmak isteyenler,
işinde yükselmek için her haltı yemeye hazır olanlar,
bu kitabı okumayı hemen bırakabilir.

Artık ben varım karşınızda. Ben. Kendim.
Benim adım Armağan Gündoğdu.

Yıllardır okuduğunuz bütün Mert Güriz kitaplarını yazan adamım ben. Hayranı olduğunuz kişisel gelişim uzmanı Mert Güriz'in ağzından çıkan her cümleyi ben yazdım. Bir gölge-yazar. Bir kopyala-yapıştır uzmanı.

Kahraman ya da bir alçak olup olmadığımın kararını da hikâyemi okuduktan sonra kendiniz verin.

2.

Oysa benim hayattaki görevim belliydi.

Tül perdeyi parmağımın ucuyla aralayıp sokağa baktım. Bir değişiklik yoktu. Aynı evler, aynı dükkânlar, aynı sokak lambaları, aynı çöp bidonları, aynı kirli köpek. Sıradan bir gün, diye düşündüm. Sabah kahvemi yudumlamaya başlayabilirdim.

O anda dört saat sonra bir cinayete tanık olacağımı bilmiyordum.

Gazeteyi yemek masasına yaydım. Boş gözlerle, çoğuna haber bile diyemeyeceğim yazı öbeklerine baktım. Birkaçını hızlıca okudum. Aslı astarı olmayan başarı palavraları, ön sayfaya güzel bir kadın fotoğrafı basabilmek için uydurulmuş tozpembe masallar, birilerine yaranmak amacıyla özenle hazırlanmış *yarınlar çok güzel olacak* safsataları... Başarı, hız, büyüklük, yenilik...

BAŞARI
HIZ
BÜYÜKLÜK
YENİLİK

Bir an üşenmeyip bu kelimelerin gazetede kaç kere geçtiğini saymayı düşündüm. Başarı, hız, büyüklük, yenilik... İyi bir sunum konusu çıkabilirdi bu sayılardan.

Defterime uzandım. Kalem yoktu masada. Çalışma odasına gitmek zor geldi. Vazgeçtim.

Sadece sabahları giriyordum salona. Gazete okumaya. Sayfaları yemek masasına yaymak, okurken çıplak ayaklarımı ahşap yer döşemesine sürtmek iyi geliyordu. Ev sahibi, saatlerce övünmüştü bu döşemelerle. Bir kitapçık vardı elinde, "Bakın şu cümle bütün olayı anlatıyor," demişti: "*Ahşap döşemelerin psikolojik rahatlık yarattığı ve böylece verimin yükseldiği, yorgunluk ve kaza sayısının azaldığı tespit edilmiştir.*"

Tonla para verecektik bu eve. Eşek yüküyle kredi borcuna girecektik. Ahşap döşemelerin *psikolojik rahatlatma* yaratmasından daha önemli ne olabilirdi ki?

Ayaklarımı sürtmeye devam ettim. Verimliydim, yorgun değildim. Kaza bela benden çok uzaktaydı. En azından günün ilk kahvesini içerken böyle düşünüyordum.

Şöyle bir baktım salona. Kim bilir hangi dekorasyon dergisinin hangi sayısından kopya çekilerek alınmış mobilyaları sevmiyordum. Bir tek plak dolabı güzeldi bence. Onu ben monte etmiştim. İki bölümlü dolabın, bağlantı yerlerindeki gevşeklik benim eserimdi yani. "Senin gibi bir montaj ustasına yakışmayacak özensizlikte bir iş çıkarmışsın," demişti Sedat.

Böyle şakaları sevmiyordum ama haklıydı. Hayatım montaj yapmakla geçiyordu.

Karşımdaki sayfanın tepesinden bana bakan adama takıldı gözüm. Köşe yazarları krallığının en önemli simalarından biriydi. Okurlara yıllardır aynı köşeden, aynı fotoğrafıyla bakıyordu. Geçenlerde televizyondaki bir tartışma programında görmüştüm; sakalları biraz daha beyaz, gözlük çerçevesi farklı, saç kesimi bambaşkaydı. En önemlisi, şu karşımdaki fotoğraftan en az yirmi kilo daha şişmandı. Belki de otuz. Bu fotoğrafını çok seviyordu demek ki, değiştirilmesini istemiyordu. Oysa kendisi, her gün değişiyordu.

Her devrin laboratuvar faresi diyordum böylelerine. Onlar için önemli olan labirentten çıkmak değil, deneyi yapanların herhangi bir köşe başına bıraktığı peynire ulaşmaktı. Tıpkı uzun süredir yazmak istediğim romanın başkahramanı Orhan Mercan gibi. Bir sabah yatağından üç kilo almış olarak uyanan televizyon habercisi Orhan Mercan. Ertesi gün iki kilo daha, sonra bir kilo, derken yine üç kilo... Her gün biraz daha şişmanlayacaktı. Bu değişimin nedenini anlamaya çalışacak, geçmişiyle ve mesleğinde yaptıklarıyla sancılı bir hesaplaşma yaşayacak, sonunda gizemi çözecekti: Yaptığı her yalan haber kilo almasına neden oluyordu. Üstelik sadece Orhan değildi değişen, birlikte çalıştığı ekipte de sorunlar başlayacaktı. Görme yetisini kaybeden kameraman, kekelemeye başlayan haber sunucusu, yavaş yavaş okuma yazmayı unutan editör ve diğerleri. Roman önce bu değişimleri, sonra neden bu hale geldiklerini keşfetmelerini, en sonunda da kâbustan kurtulmak için kalkıştıkları delice macerayı anlatacaktı.

Ama olmadı. Yazamadım o romanı. Orhan Mercan, yıllardır zihnimin cam kırıklarıyla dolu bir köşesinde oturuyordu. Ne zaman bana onu çağrıştıracak bir şey görsem beynim sızlıyordu. Şu kır pidesi gülüşlü köşe yazarına bakıp acı çeken kaç kişi vardır acaba, diye düşündüm.

Sayfayı hızlıca çevirdim. Güne dertle başlamaya niyetim yoktu. Ara sıra böyle yazarlık bunalımlarına girdiğim oluyordu işte. Yok *beynimdeki cam kırıkları*, yok *içimdeki derin sancılar*... Hepsinin kendini bir halt sanmanın şekerli yansımaları olduğunu biliyordum. Oysa benim hayattaki görevim belliydi: Mert Güriz'i yazmak.

Kahvemi yudumlarken ekonomi sayfasındaki bir başlık dikkatimi çekti: "*Erzenci Kimya Katarlılara satıldı*". Hızlıca okudum haberi. "*1974 yılından beri endüstriyel kimyasalların üretilmesi ve pazarlanması alanında fa-*

aliyet gösteren ve üretim kapasitesiyle Ortadoğu'nun devleri arasında gösterilen Erzenci Kimya'nın Katarlı bir gruba satışı gerçekleşti." Sonrasında yapılan sıkı pazarlıkların hikâyesi, hisse miktarları, rakamlar vardı. Haber bizim açımızdan "iyi" denebilecek bir cümleyle bitiyordu: "*Erzenci Kimya Yönetim Kurulu tarafından yapılan açıklamada, şirket çalışanlarının görevlerinin başında olduğu, bu bayrak değişimiyle güçlerine güç katacakları belirtildi.*"

Bir elimde kahve kupasıyla çalışma odasına gittim. Dün gece okuduğum kitaplar yerlerdeydi. Sarı-yeşil-kavuniçi-mavi işaret kâğıtları fışkırıyordu sayfa aralarından. Renkli, küçük çiçeklerle dolu saksılara benziyordu kitaplarım. Masamın üstü darmadağındı her zamanki gibi. Kâğıtların altında pusuya yatmış bir kurşunkalem buldum. Çıplak ayaklarımı güven abidesi zemine sürterek döndüm salona.

Hızlıca not aldım: *Erzenci Kimya satılmış. Katarlılar almış.*

Defterimi masanın bir köşesine iterken bir kere daha baktım haberin son cümlesine. Çok güldüğüm kalıplardan birini kullanmışlardı: *belirtildi*. Yakında açıklanacağı *belirtildi*, çok memnun oldukları *belirtildi*, bu anlaşmanın ortak kararla alındığı *belirtildi*... Defteri tekrar çektim önüme: "*Belirtildi* kalıbı üstüne bir bölüm yazabilirsin."

Son günlerde aldığım notları taradım hızlıca. Kimilerini ne zaman, nerede, neden yazdığımı bile hatırlayamıyordum. Bazılarının altını çizmiş, yanına "kitap için" diye not düşmüştüm. "Sunumda kullan" diye daire içine aldığım iki cümleyi okurken gözlerimi kıstım. Ortaokuldan beri gözlerimi kıstığımda daha iyi düşündüğüme inanıyordum. Henüz hiçbir faydasını görmedim.

Kahvemi tazelemek için mutfağa giderken Erzenci Kimya'ya hazırladığımız sunumu hatırlamaya çalıştım.

Genel müdürlük binasında, bütün üst düzey yöneticilerin katıldığı bir oturum için *motivasyon* konuşması istemişlerdi. Temeli en zayıf, ucu en açık olan sunum türü. Önce genel bir *dünyanın ahvali* tablosu çiz, sonra yavaştan *bu kötü gidişe dur diyecek kahramanlar sizlersiniz* havası yarat, finale doğru arenadaki gladyatörler tadında bir oyun oynat, kabart duyguları, ver gazı, pohpohla bünyeyi, ağamsın-paşamsın namelerinden bir gazel oku, 7... 8... 9... ve nakavt!

"Geleneksel bir şirket," demişti İrem, "oyunlu cümlelerden uzak duralım, mesajı net bir içerik hazırlayalım." Zaten bütün günüm bilgisayar başında Mert Güriz kitapları yazmakla ve sunumlar hazırlamakla geçtiğinden, bana yeni bir şey anlatmıyordu bu emir cümlesi: "Hazırlayalım!"

İrem "hazırlayalım" dediğinde benim şöyle anlamam gerekiyordu: "Otur ve bir an önce yaz."

"Gücünüzün Farkında Mısınız?" başlıklı bir sunum hazırlamıştım Erzenci Kimya için. İş hayatında iletişimin önemi, takım ruhu, konumlar arası ilişkileri uzun süreli kılabilmek, ikna becerilerini geliştirmek falan filan. İkna yöntemleriyle ilgili bir de oyun yerleştirmiştim sunumun orta yerine. İrem, "*İnteraktif* bir şeyler..." diye söze girdiği anda kaşlarımı kaldırmıştım. Bunun ne demek olduğunu iyi biliyordu. "Tamam, interaktif demedim. Etkileşimli diyecektik değil mi, özür dilerim, unuttum. Sence sakıncası yoksa Armağan, *etkileşimli* bir sunum istiyorlar. Ama birilerinin sahneye çıkmasını gerektirecek oyunlar bulma lütfen, hepsi üst düzey yönetici sonuçta, adamları komik hallere düşürmeyelim."

Aslında interaktif ya da etkileşim demesi umurumda değildi. Sırf benim seçtiğim kelimelerle konuşsunlar diye yapıyordum o kaş kaldırma huysuzluklarını. "Bunun tek derdi bizi gıcık etmek değilse namerdim," diyor-

du Sedat. Doğru söylüyordu. Bazı günler öfkeme yenik düşüyordum. Öyle zamanlarda ancak tuhaf iğnelemelerle rahatlıyordum. Ben Mert Güriz'e ne kadar gıcık oluyorsam onlar da bana o kadar gıcık olsun istiyordum. İlgi çekmek amacıyla tuhaflıklar yapan bir ergenden farkım yoktu belki de.

İrem, Stockholm'e gitmeden bir ay kadar önce yapmıştık sunumu. İyi geçmişti. Sedat'ın rolünü çok iyi oynadığı günlerden biriydi. Akşamına yemeğe çıkmıştık üçümüz. Hem başarımızı kutlayacak hem de İrem'e veda edecektik. Zaten Stockholm haberi geldiğinden beri bulduğumuz her fırsatta bir yerlere gidiyorduk. "Yeni nesil bir meyhane açılmış, oraya gidelim, mezeleri on numara beş yıldızmış," demişti Sedat. O günlerde beğendiği her şeye yorumu buydu: *on numara beş yıldız*. İrem'in deyişiyle Sedo. Ağzından sarkan sözler söylemek konusunda rakip tanımayan Sedo.

Yani binlerce kişisel gelişim kitabı okurunun yıllardır hayran olduğu kişi. Beyaz gömleği, dar yeleği, kemik çerçeveli gözlüğü, dağınık saçları, tıraşlı yüzü ve o buğulu sesiyle Sedat.

Herkesin bildiği adıyla Mert Güriz.

SİZE GERÇEK OLARAK SUNULAN HER ŞEYİ SORGULAYIN.

Önü camla kaplanmış bir terasta, tarihî yarımadayı gören bir masaya oturmuştuk. Garsonların iki büklüm kibarlığından, altıgen meze tabaklarından, duvarlardaki eski süsü verilmiş yeni baskı fotoğraflardan nefret etmiştim. Ama masa örtüsünü çok sevmiştim. Kar gibi beyazdı. Örtünün beyazlığına bakıp kısacık bir süre de olsa yazılamayan romanımın şişman kahramanını düşünmüştüm. Orhan Mercan'ın gözünden bu meyhaneyi yaz-

mayı hayal etmiştim. Bölümün adı da belliydi: *Alkoliğin Kefeni*.

"İnsan kaynaklarının başındaki kadın çok memnun kaldı, önümüzdeki dönemde bizimle daha kapsamlı bir işbirliği yapmayı düşünüyorlar," derken kadehini kaldırmıştı İrem, "yani bu gece, gelecek yılın garantisini kutluyoruz bir anlamda."

"Nasıl bir işbirliğiymiş bu?" diye sormuştum. Merak ettiğimden değil, İrem'in başarı dosyalarını sayfa sayfa açmayı sevdiğini bildiğimden.

"Sadece sunumlarla yetinmek istemiyorlar. Genel müdür, Mert Güriz'e bayılmış. O şakalar falan çok iyi oluyor. En katı yönetici bile biraz gülmek istiyor en nihayetinde."

Sedat'ın bayıldığı konuydu bu. "Ben diyorum size, bunun üstüne daha çok gidelim diye. Oyun meselesi her şey artık. Uzun uzun laf dinlemeye tahammülü yok milletin. Pat pat konu başlıklarını verip aksiyona geçmek lazım. Sürat her şey. Biz kendimiz söylemiyor muyuz sunumlarda, insan beyni altı saniyede bir yeni bir bilgiye kapı açıyor diye. Bana kalsa sunumların içine oyunlu videolar falan koyalım. Artık her şey video."

"Oyun mu, sürat mi, video mu? Hepsine *artık her şey* diyorsun da."

"Sen geç dalganı. Ama yemezler, rakı masasında kelime oyunu tuzağına düşmeyeceğim. Sen ne dediğimi anlıyorsun değil mi İrem?"

"Armağan benden çok daha iyi anlıyor aslında. O yüzden böyle yapıyor. Ama didişmekle zaman kaybedemem. Stockholm'e gitmeden kurumsalın başındaki kadınla bir toplantı daha yapacağım. Aylık atölye çalışmaları istiyorlar. İlk etapta beyaz yakalılarla. Sonra hedeflerinde fabrikalar var."

"Biz beyaz yakalı-mavi yakalı ayrımı yapmayız, hepimiz büyük bir aile gibiyiz, dedi mi kadın?"

"Dedi Armağan, dedi. Üstelik bunu inanarak söyledi. *Sizin Armağan bu laflara güler ama ona aldırmayın, biz işimize bakalım,* dedi sonra da."

Amacım, giderayak İrem'i kızdırmak değildi. Ama kendimi tutamamıştım. İrem ile Sedat'ın her iş teklifi geldiğinde atomu parçalamış biliminsanı havalarına girmelerine sinir oluyordum sadece.

Yine de uzatmamalıydım. İrem'in alnındaki o minicik yara izine bakıp derin bir nefes almıştım. "Kadın haklı," demiştim gecenin kalanında sessizliğe sığınmadan önce, "biz işimize bakalım. Bir de şu patlıcanlı mezeden bir tane daha söyleyelim. *On numara beş yıldızmış* gerçekten."

Sonra da susmuştum. Başka *gıcıklık* yapmadan. Doğru düzgün içmeyi başaramadığım halde, iki duble daha rakı yuvarlamıştım. Başım dönüyordu. Biraz rakıdan, biraz da Stockholm'de neler yapmayı hayal ettiğini büyük bir heyecanla anlatan İrem'i izlemekten. Elleriyle havada daireler çizip duruyordu. Onlarca hayal balonu kaplamıştı masayı. Sedat çoğunu patlatmayı başarsa da, kendime birkaç balon ayırmayı başarmıştım gecenin sonunda.

Garsonu çağırıp kulağına bir şeyler fısıldamıştı Sedat. "Şarkı başlarken birer de yolluk ver bize patron," demişti. Onlara *patron* deyince garsonların dostluklarını kazandığını düşünen adamlardandır Sedo. Namı diğer Mert Güriz.

Bizi hangi yola götüreceğini bilmediğim son dubleler gelirken sipariş şarkı başlamıştı. İrem daha ilk notalarda derin bir *ah* çekip, Sedo'suna *nasıl da bilir beni can evimden vurmayı* bakışı atmıştı. Sonra da kadehlerini havada sallayarak nakarata eşlik etmişlerdi. İrem beni oyun dışı bırakmak istemiyordu, göz kırpıp kadehini kadehime vurmuştu. O *çın* sesiyle benden beklenmeyeni yapmaya karar verip bağıra bağıra girmiştim şarkıya.

O halim bir fotoğraf olarak belirdi gözümün önünde. Meyhanedeki ikiyüzlülüğümü hatırlamak hoşuma gitmedi. Sabah duygusallığı insanı dipten vurabiliyordu. Utandırıcı anılarımdan sıyrılmak için kupayı kafama diktim. Ortalama ruh halimin bozulmasını, günün sıradanlığının zarar görmesini istemiyordum. Dört saat sonra, gözümün önünde bir cinayet işlenirken camı kırılacak olan saatime baktım. İrem'le konuşmama az bir zaman vardı. Erzenci Kimya'nın satışı işine canının sıkılıp sıkılmayacağını merak ettim.

Bir de beni özleyip özlemediğini.

3.

Üstelik o düşmanı biz yaratmıştık.

Mert Güriz'in ilk kitabı piyasaya çıktığı günlerde hiç ilgi görmedi. Zaten eş dost yardımıyla bulduğumuz küçük bir yayınevi basmıştı. O turuncu kapağı da, kapağa bizden habersiz yazdıkları "*Hayat yolculuğunuzu değiştirecek bir kitap*" cümlesini de sevmemiştik. Adamların doğru düzgün dağıtım yapıp yapmadıklarını bile bilmiyorduk. İrem'le birkaç kitapçı dolaşmıştık, bir ihtimal kitabımızı raflarda görür de havaya gireriz diye. Çoğunda yoktu. Sadece bir kitapçıda iki tane görmüştük. O da "Kişisel Gelişim" bölümünde değil, "Aile ve Çocuk" bölümünde.

Sonra o meşhur konuşma geldi.

Mert Güriz'in "Savulun, Kadınlar Geliyor Zirvesi" nde yaptığı konuşma.

"Sadece kitaplarla olmaz bu iş. Önemli olan Mert Güriz'in insanların karşısına çıkması. Bütün yeteneklerini orada gösterecek," demişti İrem.

Daha önce hiç sunum hazırlamamıştım. Öğrenmem gereken çok şey vardı. Slaytlar, görseller, animasyonlar, vurucu sözler, akılda kalıcı rakamlar, şakalar ve elbette zamanlama. "İstediğin kadar fırlama olabilirsin," diyordu İrem, "o rahatlık bizim markamız olacak."

Gerçekten de öyle oldu. O konuşma her yerde paylaşıldı. Sosyal medyada Mert Güriz cümleleri uçuştu.

"Gününüzün en güzel anısının bir fotoğrafını çekin zihninizde. O fotoğrafa baktığınızda yeni bir hikâye yazamıyorsanız, boşa yaşamışsınızdır o günü. Ertesi gün yeni bir fotoğrafın peşinde koşun. Hayat zihninizdeki bir fotoğraf albümüdür."

Son cümle kocaman harflerle dizilmişti kitapta.

HAYAT ZİHNİNİZDEKİ BİR
FOTOĞRAF ALBÜMÜDÜR.

İnsanlar fotoğraflarının üstüne yazdı bu cümleyi. Birbirlerine mesaj olarak yolladılar. Gözlerimle görmedim ama arabalarının arka camına yazdıranlar bile olmuş. Ne var ki kimse, "Yahu bu söz Platon'dan çalınmış," demedi. Bir kişi de çıkıp Platon'un "*Üzerinde düşünülmeyecek bir hayat yaşanmaya değmez*" sözünün sağdan soldan çekiştirilmiş hali olduğunu söylemedi. *Zihindeki fotoğraf* benzetmesi herkesin hoşuna gitti.

Mert Güriz konuşmaya başlamıştı.

Çalışma masamdaki Platon kitaplarına bakarken İrem'in bütün o tepkilere, sosyal medya paylaşımlarına ne kadar sevindiğini düşündüm. Sabaha kadar cep telefonunu elinden bırakmamış, yüzlerce kişinin sosyal medya hesabında neler yazdığına bakmıştı. "Görüyor musunuz, cümleyi paylaşmakla yetinmemiş bir de kalpler koymuş yanına," diyordu. "Ben demiştim size, üstelik bu daha başlangıç."

Bir havlama sesiyle dünden bugüne geldim. Yazın başlamasıyla sokak köpeklerinin sesleri yükselmişti. Her sabah aynı saatte bilgisayar başına geçiyordum. Üstüme başıma çekidüzen veriyor, kendime bir kahve daha koyuyor, sonra da görüntülü arama çağrısının gelmesini

bekliyordum. Saat İstanbul'da dokuz, Stockholm'de sekiz olduğunda. O dakikalar geçmek bilmiyordu. Oyalanmak için defterime üst üste binmiş kareler çiziyordum. Bağlantı kurulduğu anda, İrem'in beni elimde kalemle görmesi hoşuma gidiyordu.

Bir gün, "Kalemi çok garip tutuyorsun," demişti.

"Nasıl yani," demiştim, "sen nasıl tutuyorsun ki?"

"Bak ben işaretparmağımla ortaparmağımın arasına sıkıştırıyorum. Başparmak burada zaten... Çevremdeki herkes böyle tutuyor. Ama sen... Tut bakayım... Bak gördün mü, sen yüzükparmağına yaslıyorsun kalemi. Nasıl yazıyorsun ki öyle?"

"Bilmem. Böyle öğrenmişim işte. Hiç dikkat etmedim bugüne kadar."

"Sen ne zaman eline kalem alsan gözüm hemen takılıyor," demişti gülerek. "Kalem tutan Armağan röntgencisi oldum resmen."

Ben de gülmüştüm. Gözlerim parmaklarımda, kalemi tutuşuma bakarken, rüzgârın taşıdığı dalga seslerine benzeyen fısıltısını duymuştum: "Bir de ellerin çok güzel."

Daha sonra da güzel sözler söyledi bana. Hatta bir jüri toplansa, İrem'in söylediği bütün güzel sözleri yarıştırsa bu fısıltıyı dereceye bile sokmazlar, eminim. Birilerini seçici ilan ettiğinde, sadelikten değil süsten yana kullanırlar oylarını. Öyle düşünen bütün jürilerin aklına şaşayım. Kimse benim o dalga seslerine binip hangi denizlere açıldığımı bilemez.

Bilgisayardan yükselen zil sesiyle irkildim. Dokuzu dört geçiyordu. Hemen yeşil telefon ahizesi ikonuna tıkladım. Siyah ekranda hışırtılı bir ses duyuldu önce. Sonra hışırtı kesildi, görüntü geldi.

İrem karşımdaydı.

El sallıyordu.

Bunu yapmasına bayılıyordum. Televizyonda bir yarışma programına katılmış, sunucudan izin alıp memleketteki yakınlarına el sallayan mahcup bir üniversite öğrencisi gibi gülümsüyordu.

Bütün sesli harfleri uzatarak, "Günaydın!" dedi. Güldüm. Ben de el salladım.

İlk saniyelerde görüntüde kırılmalar oluyordu hep, ses biraz önden geliyordu. Buna alışmıştık. Tıpkı ilk birkaç cümlenin havadan sudan olmasına alıştığımız gibi.

"Çok güzel olmuş saçların," dedim.

Kafasını sağa sola çevirip, "Yakışmış mı topuz?" diye sordu. Cevabını beklemediği sorulardandı bu.

Kısa bir sessizlik oldu. Ekranın başından kalktı. Saniyeler içinde geri geldi. Elinde saati vardı.

"Geç mi kaldın?" dedim.

"I-ıh," dedi saatine bakarken.

Yine de zaman geçirmeden konuya girmek istiyordum.

"Haberi gördün mü? Erzenci Kimya, Katarlılara satılmış."

"Ciddi misin?" Yüzündeki ifadeyi nasıl yorumlayacağımı bilemedim. Şaşkınlıktan çok sıkıntıya benziyordu. "Günaydın" deyişindeki neşe bir anda kayboldu. Derin bir nefes alıp uzun süre tuttu. Nefesini bırakırken, "Peki, iş konuşalım," dedi. "Kulağıma birtakım dedikodular gelmişti ama bu kadar çabuk olmasını beklemiyordum. Demek alelacele bitirdiler satışı."

"Her gün bir şeyler satılıyor Katarlılara. Ama daha önce hiç kimya sektöründen bir şirket adı duymamıştım. Bizim işleri etkiler mi bu satış?"

"Bilemiyorum. Etkiler herhalde. En azından ağırdan alırlar. Şimdi gidip konuşulmaz bile onlarla. Yeniden yapılanma diyecekler, kadro revizyonu diyecekler... Ben yine de bir mail atarım kurumsaldaki Nesrin Hanım'a."

"Ne yazacaksın ki?" derken elimdeki kalemi masaya bıraktım.

"Şu anda bilmiyorum, yazarım işte. Yeni döneminiz hayırlı olsun falan derim. İlişkileri sıcak tutmak lazım. Hem gelen cevaba göre havayı da anlarız."

Böyle işleri çekip çevirmekte üstüne yoktu İrem'in. Özel günlerde hal hatır sormalar, iş dünyasındaki bir haberi bahane edip kendini hatırlatmalar, hatta arada bir işyerlerine küçük hediyeler yollamalar... Bana zulüm gelen sosyal sevimlilikleri hayatın en normal eylemiymiş gibi yapardı. Şaşırıyordum bu rahatlığına. Biraz da kızıyordum.

"Sen sinir olursun böyle şeyler yapmama, biliyorum. Ama birimizin de bu işleri..."

Sustu. Yine o tanımlayamadığım ifade yerleşti yüzüne. O kadar uzun süre sessiz kaldı ki bir an bağlantı koptu diye düşündüm. Gözüm başının üstündeki tabloya takıldı yine. Bir Klimt röprodüksiyonu: *The Kiss*. Çok severdim bu tabloyu. Üstelik dört aydır farklı bir anlam taşıyordu benim için. Tablodaki kadını İrem'e benzetiyordum. Her gün biraz daha artıyordu benzerlik.

"Yahu ne benzerliği," demişti bunu söylediğimde, "her gün tepemde bunu göre göre beni Klimt kadını yapmaya başladın iyice." Dönüp tabloya bakmıştı. "Çok istiyorsan bu kadına benzediğimi kabul ederim. Ama adam sana hiç benzemiyor, bunun bayağı saçları var," demişti gülerek.

İrem'in huzursuz kıpırdanışı bakışlarımı tablodan kopardı. "Bağlantı koptu sandım. Susmuşsun meğer," dedim, kelimeleri yuvarlayarak. Bu sessizliklerin ne anlama geldiğini iyi biliyordum.

"Ne yapıyoruz biz böyle Armağan?" dedi birden.

Fırtınalı bir havada kapı çarpması kadar korkutucuydu sorusu. Burnumu çektim. Söyleyecek sözüm ol-

madığında hep böyle yapardım. Kalemi tekrar elime aldım. Gösterebileceğim tek silah oydu.

"Ne yapıyoruz söyler misin? Artık sadece iş konuşur olduk. Şu sunumu yazdım, kitabın bu bölümü bitmedi, falanca şirket satılmış, filanca şirket büyük bir etkinlik düzenleyecekmiş. Mert Güriz'den başka hayatımız yokmuş gibi davranıyorsun. Sakın bana acelen vardır diye böyle yapıyorum falan deme. Kitabı bitiremedim, o yüzden gerginim deme. Bahane bunlar. Dün de böyleydi önceki gün de. İş dışında bir konuda konuşmayalı kaç gün oldu? On mu on beş mi? İki haftadır başka bir konuşma geçmedi aramızda. Yahu bir gün de evle ilgili bir şeyler söyle, komşularımız ne yapıyor onu anlat, hatta dedikodu yap. Bir karıkoca neler konuşursa onlardan konuşalım. Ama yok. Sana ulaşmama da izin vermiyorsun, ne zaman ikimize dair bir şey sorsam geçiştiriyorsun. Anlıyorum, buraya gelemediğin için öfkelisin, bu kadar uzun zaman ayrı kaldığımız için gerginsin. Ama unutma, sen ne yaşıyorsan ben bin katını yaşıyorum. Bütün gün dünyanın dört bir yanından gelmiş insanlara laf anlatmak zorunda olan benim. Altı ay şu kıç kadar lojmanda yaşamak zorunda olan benim. Doğru düzgün gece bile olmuyor burada, hava neredeyse sürekli aydınlık. Ben burada delirsem yeridir. Neden katlanıyorum bunlara? Ha, neden? Sadece işimde daha başarılı olayım diye mi? Hayır Armağan. İkimizin daha güzel bir hayatı olsun diye. Anladın mı? İleride daha rahat yaşayalım diye. Şurada iki ayım kaldı, o kadarcık sabır gösteremiyor musun? Bak, ben senden destek falan istemiyorum. Sadece normal olmanı istiyorum. Arada beni biraz şımartmanı istiyorum. Peki sen ne yapıyorsun? Patronuna günlük rapor veren biri gibi davranıyorsun. Bunu hak edecek ne yaptım söyler misin? Klasik *ben neysem öyle davranıyorum* cevabını verme lütfen. Tamam, seni bütün huysuz-

luklarınla kabul ettim ben. Hayattan kaçmana ses çıkarmadım. Hatta yıllar geçtikçe kendine kapanmanı bile saygıyla karşıladım. Artık yeter! Sabrettim, sayılı gün geçer, yine düzenimizi oturturuz dedim ama boşuna. Hep iş, iş, iş. Benimle konuşacak başka hiçbir konun yok mu Armağan?"

Sesini yükseltmeden söyledi bunları. Tane tane. Sadece birkaç kez durup konuşmamı bekledi. Ekrana bakmadan burnumu çektim.

O kısa suskunluklarda, anlatabileceğim sıradan konuları düşündüm.

Geçen hafta bir gün sular kesikti,
kapının önünde uyumaya başlayan
bir sokak köpeği var,
arka sokaktaki küçük pastane kapandı,
Sedat biraz daha Edinburgh'da kalacakmış...
Mert Güriz'in yeni kitabı bir türlü ilerlemiyor...

Olmadı, başaramadım. Zihnim yine aynı duvara aynı çiviyi çaktı. İrem'in sözleri duvardaki sıvaları dökmeye devam ediyordu.

"Dün akşam buradakilerle yemeğe çıkacağımı söylemiştim. Nereye gittiğimizi, ne yaptığımızı merak ettin mi? Gecem güzel mi geçti, sarhoş mu oldum, biriyle mi tartıştım, hava soğuk muydu, üşüdüm mü... Merak ettin mi bunları?"

Hepsini merak ediyordum aslında. Ama bir türlü doğru soruları soramıyordum. Karım beni sevsin diye yapabileceğim bir tek şey olduğuna inanıyordum sanki; yeni Mert Güriz kitabını bitirmek.

Bu ruh haline yalnızlığın neden olduğunu biliyordum. İlk Mert Güriz kitabındaki bir cümleden farkı yoktu durumumun: "*Sevmek, ayrılmayı bilmekle başlar.*"

SEVMEK, AYRILMAYI BİLMEKLE BAŞLAR.

Saçmalık!

Ayrılmayı bilmiyordum, bilmek istemiyordum. Bütün insanlardan nefret ediyordum. Sadece İrem'i istiyordum yanımda. Ama o da yoktu. Oysa çalıştığı şirket, İrem'i altı aylık bir eğitim programı için Stockholm'e göndermeye karar verdiğinde bunun bize iyi geleceğine inanmıştım. Uzun süredir istiyordu bu programa katılmayı. Döner dönmez şirketteki pozisyonu değişecekti. Mutlu olacaktı İrem, işinde istediği noktaya ulaşacaktı. "Bundan böyle hayatımız daha düzenli olacak," demişti haberi verdiği gece, "bir-iki yıla kadar Mert olayını da bitiririz. Sedo Edinburgh'ya dönmek istiyordu zaten. Sen de oturur, istediğin gibi yazmaya başlarsın. İş iyice rayına oturduktan sonra çocuk konusunu bile düşünürüz belki."

Bundan daha güzel bir senaryo olamazdı. Biraz daha dayanmamız gerekiyordu sadece. Biraz daha dişimizi sıkmamız.

Ama o sabah konuşma uzadıkça sıkılan dişler çatırdadı, kırıldı. İrem en sonunda bağırmaya başladı, ben susup kaldım. Zaten görüntülü aramayı sevmiyordum. Bağlantı kopuklukları, sesin gidip gelişi, bir ekrana hapsolmuş tuhaf bir iletişim. Ekranın sağ üst köşesindeki küçük kareye kaydı gözüm, ben vardım orada. Çaresiz, salak, zavallı.

O gittiğinden beri yaşadığım yalnızlık, içimdeki öfkeyi büyütmekten başka işe yaramamıştı. Bütün bunlara, bu ayrılığa, yalnızlığa, yoksunluğa Mert Güriz'in neden olduğuna inanıyordum. Düşmanımın kim olduğu belliydi.

Üstelik o düşmanı biz yaratmıştık.

İnsanların on yıldır kitaplarını okuduğu, büyülü sözlerinin altını çizdiği, seminerlerine tonlarca para akıttığı,

imza günlerinde saatlerce kuyrukta beklediği, bir fotoğraf çektirip sosyal medyada paylaşabilmek için türlü şaklabanlıklar yaptığı Mert Güriz'i biz yarattık.

İrem, Sedat ve ben.

O meşhur "Kişisel Gelişim Uzmanı Mert Güriz", tümüyle İrem'in bir düşüncesinden doğdu. Bütün kitaplarını, konuşmalarını ben yazdım. Ve sahneye Sedat çıktı.

Yakışıklı kahramanın ismini bile ben koydum. Üstelik neden böyle bir isim bulduğumu sorduklarında İrem ile Sedat'a yalan söyledim. "Hem mert olsun hem de hayata gür bir iz bıraksın kahramanımız," dedim.

Sedat bayıldı bu sahte açıklamama. Ellerini yumruk yapıp havaya kaldırdı. "Sen gerçekten dâhisin be Armağan. Daha isimden başlıyoruz mesaj vermeye. Müthiş bir buluş," dedi. İrem boynuma atladı. Çocuğu okuma bayramında kırmızı kurdele takmış bir annenin gururuyla öptü beni.

Yalan söylemiştim oysa. Kendi öfkemi, bu numaracı kişisel gelişim uzmanının omuzlarına en baştan yüklemek için seçmiştim bu ismi.

Merdümgiriz kelimesinden devşirmiştim, kısa sürede insanların sevgilisi olacak bu çok özel adamın ismini. Ne yaptıysam planlayarak yaptım.

MERDÜMGİRİZ:
Kalabalıkları sevmeyen,
insan içine çıkmaktan hoşlanmayan,
insanlardan kaçan kimse.

MERDÜMGİRİZ
MERT GÜRİZ

Bir adam yaratmıştık. Nasrettin Hoca'nın kazanının doğurduğuna inananlar onu okuyacak, olmayan birine

inanarak kendilerini geliştirmeye çalışacaklardı. Kazanın öldüğünü asla duymak istemeyeceklerdi.

ZATEN O KAZAN HİÇ YOKTU.

Birden sustu İrem. Bilgisayarın vızıltısı dışında bir ses kalmadı. Bakışlarımı elimdeki kalemden ayırmadan o sinir bozucu sesi dinledim. "Eğitimde üç günlük bir program var. Uppsala'ya gideceğiz. Oradan da buradaki arkadaşların göl evine geçeceğiz, Sundsvall diye bir yermiş. Yani dört-beş gün yokum, bu sürede de haberleşmek istemiyorum Armağan. Dilerim bu arada sen de biraz düşünürsün. Dilerim biraz kendini toparlamaya çalışırsın. Hoşça kal."

Birden kendimi o kadar yalnız hissettim ki dünya beni fark etsin diye elimden geleni yapabilirdim.

İrem bağlantıyı kesmek için öne eğildiği anda görüntü dondu. Ekranda karımın topuzu ve Klimt'in tablosu vardı sadece.

Doğruydu; tablodaki İrem'i tutkuyla öpen o adam bana hiç benzemiyordu.

4.

Dünya ne kadar kötü olursa olsun sen sevmeye çalış.

Güne, 3.250 kilometre uzaktaki karımla kavga ederek başlamıştım.

O konuşurken hiç cevap vermemiştim. Sessizliğimin canını acıtmasını istemiştim belki de. Son zamanlarda sıklıkla yapıyordum bunu. Bazen İrem'in benim yerime Mert'i koyduğunu düşünüyordum. *Madem Mert Güriz bu kadar önemli, seninle sadece onu konuşacağım İrem. Ne yapmak istediğimi anlayana kadar böyle devam edeceğim.* Beş dakika sonrasında da *saçmalama* diyordum kendi kendime. Gel-git. Gel-git.

Kendimi bir an önce evden dışarı atmak istedim. Boğulacak gibiydim.

O sabah İrem'le yaptığım konuşma çoğu kişi için basit bir tartışmadır büyük olasılıkla. "*Bunun neresi kavga?*" diye düşünecek olanlar çoğunluktadır. "*Bütün karıkocalar arasında olur böyle atışmalar, büyütecek ne var ki?*"

Hatta biri çıkıp da bana Mert Güriz sözleriyle hayat dersi vermeye çalışırsa hiç şaşırmam.

KAYGILARINIZLA, BİR KORKUYA DÖNÜŞMELERİNE İZİN VERMEDEN HESAPLAŞIN.

Bir yanlışı hemen düzeltmeliyim. Bu cümle Mert Güriz'e değil bana ait. Ama madem bu kitapta gerçekleri anlatıyorum, daha da net söyleyeyim. Ben bu cümleyi, Heidegger'in düşüncelerini eğip bükerek oluşturdum.

Heidegger, Kierkegaard, Russel, Wittgenstein ve diğerleri... Kaygıyla korku arasındaki mesafeyi de, kesişim kümelerini de onlardan aldım ben. Sonra ilk bakışta herkesin gözünü boyayacak bir paket kâğıdına sarıp sarmaladım, koydum okurun önüne. Birinci kitaptan beri hep tek bir kurala dikkat ettim: "*Paketi okurun açmasına izin ver!*" Bir okurun, bitirdiği her Mert Güriz kitabından sonra şunu söylemesini istedim: "Ben, eşitlerimden daha zekiyim. Ben, bu yazarın satır aralarına gizlediği her düşünceyi anlayabiliyorum. Ben, mükemmelim."

Aslında satır arasına gizlenen bir şey yoktu. Her seferinde ipin ucunu ortalık yerde bıraktım. Üstelik bu numarayı da felsefe kitaplarından değil polisiyelerden kaptım. Üç-dört yıl önce, "Neden bu kadar kasıyorsun kendini?" demişti Sedat. Yine kitap yetiştirmeye çalıştığımız günlerdi. "Bu kadar ıkınmana gerek yok be oğlum. Artık iyice çözdün meseleyi. Şu kitaplardaki altını çizdiğin cümleleri yan yana getirsen bitirirsin işi."

İrem'in Sedo'suydu o. İstediğini söyleyebilirdi. Patavatsızlık hakkı vardı. Şeytan tüyüyle doğmuştu. Neşeliydi. Güldürürdü bizi. Beni değilse bile İrem'i.

"O işler öyle olmuyor Sedat," demiştim, "senin dediğin doğru olsa, ortada sadece bir tane ölü olurdu."

"O ne demek be?"

"Bir açıdan haklısın. Bu kitaplardaki dedektif hep aynı kişi; Mert Güriz. Ama okur ondan her seferinde başka bir cinayeti çözmesini bekliyor. Elimizde çok cinayet var Sedat, çok ölü var. Okuru ilgilendiren kimin öldüğü değil, katilin kim olduğu. Üstelik onu her seferinde

Mert'ten önce bulmak istiyorlar. Kişisel gelişim dediğin olay, dedektifi alt ettiğin anda başlıyor."

İrem'e bakıp gülmüştü Sedat. "Bu adam kesin çılgın, yakında Mert Güriz'i Hollywood'a satalım diye tuttururssa hiç şaşırma," demişti. "Beni Leonardo DiCaprio oynasın ama..."

Kahkaha atmışlardı. Ben de sırıtmıştım oturduğum yerde. Sırf aramızdaki geometrik şekil tamamlansın diye. Üç noktayı birleştiren çizgiydi o gülüşler, başka türlü üçgen olamıyorduk.

Hızlıca giyindim. Temiz çorap bulamadım çekmecede. Kirli sepetinden bir çift çıkarıp giydim. Pantolonum bollaşmıştı. Doğru düzgün yemek yemiyordum günlerdir. Kemeri iyice sıktım, tokasını bir delik aşağıdan taktım. Kapıyı çekerken derin bir nefes aldım. Gürültüyle bıraktım nefesimi. İrem, "Dört-beş gün haberleşmek istemiyorum," demişti. Şimdi gerçekten yalnızdım. Yalnızlığın yarattığı güvensizlik duygusuyla başa çıkamıyordum. En ufak bir gerilimde bile karanlığa saplanıyordum. Aramızda dolaşan kara kediyle mücadele edemiyordum. Her gece pençelerini kâbuslarıma saplayan uğursuzun kim olduğu da belliydi: Mert Güriz.

Nereye doğru yürüdüğümü yolun yarısında fark ettim. Hâlâ konuşabildiğim, hâlâ beni anladığını düşündüğüm tek kişinin, Adnan'ın yanına gidiyordum. Her başım sıkıştığında yaptığım gibi.

Üniversiteyi İstanbul'da okumayı kafama koyduğumda on altı yaşındaydım. Ankara'daki hayat üstüme gelmeye başlamıştı artık. Her köşesi anılarla dolu evde boğuluyordum. İyi bir öğrenci değildim, tek dertleri bir şeyler ezberletmek olan öğretmenleri sevmiyordum. Dersleri sürekli boşladığım için liseyi gecikmeli bitirebil-

dim. Açıkçası mezun olduğumda ne yapacağımı düşünmeden, sadece daha fazla kitap okurum düşüncesiyle sosyoloji okumaya karar verdim. Sonunda İstanbul'a kapağı atmayı başarmıştım. Daha önce bir-iki defa gezip tozmak amacıyla geldiğim şehrin binlerce farklı yüzü olduğunu anlamam uzun sürmedi. İlk iki ay, uzak bir akrabanın yanında kaldım. Sadece akrabalık dereceleri değil, evleri de okula çok uzaktı. Neyse ki ikinci ayın sonunda okula yakın bir yurtta yer bulabildim.

Üniversitede ilk işim Edebiyat Kulübü'nün kapısını çalmak olmuştu. Bahçede yan gelip yatanlardan ya da kantinde gevezelik edenlerden biri olmak istemiyordum. İnsanlarla iç içe olmayı sevmiyordum. Hoş, istesem de öyle biri olamazdım. Kitaplar dışında konuşacağım bir konu yoktu. Edebiyat Kulübü'nde bir masanın çevresine oturup bütün gün romanlar, öykü kitapları, şiirler üstüne sohbet edebileceğim insanlarla tanışmak yetecekti bana. Az insan, çok kitap.

Ne yalan söyleyeyim, beklediğimi bulamadım. Kulübe gelip gidenlerin çoğu kendi yazdıklarından konuşmak istiyordu. Zorla açtığım bir Jack London sohbeti, iki-üç cümle sonrasında birinin cebinden çıkardığı öyküsünü okumasıyla devam ediyordu. Ne zaman Yusuf Atılgan demeye kalksam laf dönüp dolaşıp o günlerde çok satan raflarında boy gösteren bir yazarın dedikodusuna geliyordu. Şiir ise hiç konuşulamayan bir konuydu. Falanca şairin cimriliği, filanca şairin dönekliği derken mide bulandırıcı bir sohbete dönüşüyordu konuşulanlar.

Yine de üniversite yıllarımda verdiğim en doğru kararın Edebiyat Kulübü'ne girmek olduğunu söyleyebilirim. Kapıdan girdim ve onları tanıdım. Mehpare ve Adnan.

Mehpare çok özel bir insandı. Onu nasıl tanımlayacağımı, hayatımın neresine koyacağımı bir türlü bilemedim. Belki de hiç sahip olmadığım akıl hocasıydı. Ona

karşı hissettiğim duygunun bir sözlük karşılığı olması gerekmiyordu zaten. Tek söyleyebileceğim şu: Mehpare'yi çok sevdim ben.

Tuhaf bir yüzü vardı. Düz alnına dökülen koyu renk saçlar, burnuyla dudağı arasındaki geniş aralık, güldüğünde görünen dişetleri, etli bir çene... Nasıl desem, insanların dönüp dönüp bakacağı biri değildi. Zaten o kadar küçüktü ki, isteseniz de kalabalıkta görmeniz mümkün olmazdı. Ama beni kısa sürede avucunun içine alan bambaşka bir ruh vardı Mehpare'de. Düşüncelerini öyle derin bir sükûnetle ifade ediyordu ki o konuşurken tatlı bir esintiye kapılıp gidiyordum. Daha önce iki üniversiteden atılmıştı, benden altı yaş büyüktü. Bu yaş farkını da hissettirirdi her konuşmamızda. Kendimi kaptırdığım bir tartışmanın ortasında, "Yıllar geçtikçe sen de bu konuda daha sağlıklı düşüncelere kavuşacaksın ama sabretmen gerekiyor," deyiverirdi örneğin. Çok bozulurdum. Aramıza bir duvar örmeye çalışıyordu sanki.

Ama bütün bunların bir önemi yoktu benim için. Ona bakmak, fırtınasında sürüklenmek, sözleriyle büyülenmek yetiyordu bana. İşin gerçeği şu; kendime bir kutupyıldızı arıyordum ve Mehpare karanlık gecede parıl parıl parlıyordu.

Edebiyat Kulübü'ne gittiğim gün birkaç yazımı da götürmüştüm yanımda. İki öykü, bir de müzikle ilgili bir deneme. Adnan bana, "Nereden geldin, neler okuyorsun, kaç yıldır yazıyorsun," gibi şablon sorular sorarken, Mehpare yazdıklarımı dikkatle okumuştu. Bir-iki kere, "Hımm," demişti çenesini kaşıyarak. Sevmiştim o sesi.

O günlerde bir panel düzenliyorlardı: "*Gitmek mi Kalmak mı: Edebiyatımızda Yol Teması*". Bana da bütün etkinliğin ses kaydını alıp çözümleme işini vermişlerdi. "Özellikle imla kurallarına çok dikkat et," demişti Mehpare. İnternet sitesinde yayımlanacaktı bütün metin.

Çok heyecanlanmıştım. Ama daha da heyecan verici olan, kısa süre sonra öykülerimin de sitede yayımlanacak olmasıydı. O zamana kadar korkuyordum bundan, yani birilerinin yazdıklarımı okumasından. Ama Mehpare ve Adnan'la yaptığımız konuşmalar kısa sürede kendime güvenmemi sağladı. Çevremde bir güvenlik çemberi oluşturduklarını düşünüyordum. O çemberin içinde öyle bir rahatlama hissi geldi ki bana, yurt odasındaki küçük çalışma masamın başından kalkmaz oldum. Durmadan yazıyordum. İçimde birikmiş binlerce sayfa vardı ve hepsini kusmalıydım.

Mehpare, "Yazdıklarında hep başka birilerinin sesi var Armağan," demişti bir gün kulüp odasında çay içerken. İkimizden başka kimse yoktu. Ona özenip çayı şekersiz içmeye başlamıştım.

"Geçen seferki öykün biraz Borges havasındaydı. Çok sevmiştim. Ama bak bu getirdiğin, bambaşka bir üslupta. Sanki oturup bir Raymond Carver öyküsü okumuş, yazmaya sonra başlamışsın gibi."

"Hiç Carver okumadım ben," demiştim biraz diklenerek. Belli belirsiz bir öfkeyle.

"Zaten onu taklit etmişsin demedim. Bende yarattığı hissi söyledim. Yanılıyor da olabilirim. Ama iki öykü arasında büyük bir üslup farkı olduğu kesin."

"Her öykümde yeni denemeler yapmayı seviyorum. Nasıl desem... Yemekler aynı olsa bile sofrayı her seferinde farklı kurmaya çalışıyorum."

"Bu klişe örneklerle kendini kandırma. Ben sana saldırmıyorum ki. Hemen kendini savunmaya çalışıyorsun. Ben sadece gördüğümü söylüyorum," demişti hafifçe gülümseyerek. "Kendi sesini bulana kadar böyle arayışlar içinde olman doğal. Bu söylediklerimi senin sesini bir an önce duymak isteyen bir okurun sözleri olarak al. Hepsi o kadar."

"Anladım," derken gözlerimi çay bardağından ayırmamıştım. Bozulmuştum. Yaptığım her şeyi, yazdığım her satırı beğensin istiyordum.

Yavaşça yerinden kalkıp yanaşmıştı. Bana dokunacak diye çok korkmuştum, bunu yapsaydı nasıl davranacağımı bilmiyordum. "Sen iyi bir yazar olacaksın," demişti, "iyi ama asi bir yazar. Asi dedim diye alınma hemen, ben huysuz ve asi yazarları çok severim. Boyun eğenlerden daha değerlidirler."

Gözlerimi kısıp boşluğa bakmıştım.

"Bir de... haddim değil ama söylemezsem içimde kalır. İnsanlardan bu kadar nefret etme Armağan. Nefretinin yazdıklarını esir almasına izin verme. Hepimiz zor zamanlardan geçiyoruz, kötü hikâyeler yaşıyoruz hayatta. Onlara sığınmak, kendine bir duvar örmek işin kolay yolu. Sen zor olanı seçmelisin. Sil at o hikâyeleri. Yık o duvarları. Dünya ne kadar kötü olursa olsun sen sevmeye çalış. Başka türlü yaşanmaz ki..."

Bu konuşmadan birkaç ay sonra Mehpare hayatımdan tümüyle çıktı. Mezun oldu. Ama onu bizden uzaklaştıran mezuniyet değildi. Avustralya'da yaşayan akrabalarının yanına gitmeye, artık orada yaşamaya karar vermişti. Kutupyıldızım gidiyordu, gökyüzü yine kararacaktı. Vedalaştığımız gün sarılıp, "Adresimi yollarım sana," demişti, "ilk kitabını imzalı olarak istiyorum, yollarsın herhalde..."

Mehpare adresini yollamadı. Yollasaydı ne olurdu ki? İlk kitabım bir Mert Güriz kitabıydı. Kendi sesimi bulamadığım gibi kendi adımı da kaybetmiştim.

Gidişinden sonra çok düşündüm Mehpare'yi. En çok da ona âşık olup olmadığımı. Bir gece Shakespeare'in *Soneler*'ini okurken cevabımı buldum. "*Aşk demem aşka, değişen durumlarda değişip duruyorsa,*" diyordu Shakespeare. Mehpare gitmiş, durum değişmişti. Hayranlığı, aşkla karıştırmamayı o gece öğrendim.

Aşk konusunda çok az yazdım. Mert Güriz'in *uzmanlık* alanlarından biri değildi çünkü. Baştan böyle kurgulanmıştı kişisel gelişim uzmanı karakterimiz. Bir tanımın içine sıkıştırılmaması gereken her konuda konuştu da, bu sulara girmedi. Aslında İrem, "Bir kere de aşk üstüne yaz, kesin çok satar," diyordu sık sık. Ama ben hiç yanaşmadım. Hem *karakter sürekliliğini* bozmak istemiyordum hem de bu konuda ne yazılabileceğini bilmiyordum.

Sadece iki kere değindim aşk konusuna. Biri rastlantılarla ilgili bir sunumda, biri de insanların işlerine *aşkla bağlı olması* gerektiğini öğütlediğim bir paragraftaydı. Şöyle yazmıştım: "*En az âşık olduğunuz zamanlardaki gibi çılgın bir tutkuyla bağlanın yaptığınız işe.*" Aşk ve çılgınlık üstüne birkaç cümle daha edip kalanını geçiştirmiştim. Bıyık altından gülümseyerek yazdığım bölümlerden biridir. Platon'dan aldığım bir cümleyi evirip çevirdiğimi söylememde sakınca yok artık.

AŞK BİR AKIL HASTALIĞIDIR.

Okurlar bana değil kendilerine kızsınlar. Mert Güriz kolaycılığına teslim olacaklarına Platon okusalardı beni suçüstü yakalayabilirlerdi.

Mehpare, gidişinden birkaç gün önce Edebiyat Kulübü'nün küçücük kitaplığındaki kitapları gösterip, "Bunlar artık senin Armağan," demişti. "Bir de şu üç koli var, bence asıl hazine o kolilerde. Yer yok diye çıkaramamıştım."

İyi bir okur olduğumu düşünüyordum. Ama gerçek bir kitap kurdu olma yolundaki en güçlü adımlarımı Mehpare ve Adnan'la tanıştıktan sonra atmaya başlamıştım. Sadece okumak, iyi bir okur olmaya yetmiyordu. Tartıştıkça, konuştukça çoğalıyordu okuduklarım. Ders kitapları romanlara, romanlar biyografilere kapı açıyor-

du. Bütün gün okumak ve yazmaktan başka şey yapmaz hale gelmiştim.

O yılların Mert Güriz kitaplarına önemli bir katkısı daha vardı. Sosyoloji eğitimi *kes-yapıştır* yapacağım kaynaklara rahatlıkla ulaşmamı sağlıyordu. Hangi konu başlığında, hangi düşünürü ziyaret edeceğimi iyi biliyordum. Diyelim ki iş dünyasında başarıya ulaşmak için zamanı akılcı kullanmayı öğütleyen bir bölüm yazacağım; elim hemen bir Schopenhauer kitabına gidiyordu.

İLK GÜNLERDE BİR HAYALLER ÇAĞLAYANI GİBİDİR İŞ DÜNYASI. OYSA EMEKLİLİK GÜNÜNÜZ GELDİĞİNDE, *NASIL DA HIZLA GEÇTİ YILLAR, NE ZAMAN KURUDU BU DERE,* DİYECEKSİNİZ. İŞ YAŞAMINIZ BOYUNCA, ARADA BİR O SUYUN DIŞINA ÇIKIN VE MANZARAYI İZLEYİN.

Örneğin bu paragraf için Schopenhauer'ın şu cümlesine teşekkür etmeliyim: "*Gençliğin gözüyle bakıldığında, yaşam sonsuz uzunluktaki bir gelecektir; yaşlılık gözüyle ise oldukça kısa bir geçmiştir.*"

Zihni açık okurların hemen anlayabileceği bir yöntemdi bu; arada bir altı çizilecek cümleler yazmak zorundaydım.

O veda gününde, "Bir kitap var ki, o benim özelimdir," derken çantasından bir hediye paketi çıkarmıştı Mehpare. "Böyle paketli olduğuna bakma, yeni almadım. Ama ilk sayfasına bir not yazdım senin için."

Paketi yavaşça, özenle açmaya çalışmıştım. "Yırtsana," demişti. Yırtmamıştım.

Boris Vian'ın o tuhaf güzellikteki romanını hediye etmişti bana. Böylece ardında ilk sayfasına birkaç satır

yazdığı *Günlerin Köpüğü*'nü, raflar, koliler dolusu kitabı bırakıp gitti Mehpare.

Neden gittiğini hiç sorgulamadım. Kalsaydı ne olacaktı ki? Hem *bir şey* olmasını değil, o imkânsızlığı birlikte yaşamayı seviyordum ben. Gitti ve ben kitaplara gömüldüm.

Bıraktığı her kitabı okudum; bir kez daha, bir kez daha... Yetmedi, okulun kütüphanesine dadandım. Yetmedi, kitap fuarlarından çaldım. Bir kitap fazla okumak derdiyle akla hayale gelmeyecek dümenler çevirdim. Kimi zaman sadece elimdeki kitabı bitirme hırsıyla, anlamadan okuduğumu biliyordum. Ama duramıyordum. Bir kitabı bitirdiğim anda, ilk sayfasına dönüp yeniden okumaya başladığım çok olmuştur o günlerde. Sırf okuduğum kitabın nasıl bir coğrafyada geçtiğini merak ettiğimden gezi kitapları bile okudum. Defterler dolusu not tuttum. Köyün bilgesinin yerine geçmek için, onun okuduğu bütün kitapları yiyip yutan bir masal kahramanıydım. İçim harflerle dolmuştu.

Mehpare'nin gidişinden sonra Adnan, "Bundan sonra internet sitesine gelen yazıları birlikte değerlendireceğiz," demişti. Zaten son aylarda işlerin çoğunu ben yapıyordum. Mehpare'ye yardım eden Armağan'dan karar veren Armağan'a dönüşmek iyi gelmişti. Heyecanlıydım. İstekliydim. Yazıların daha çok okunmasını, seçtiğim dosya konularının daha çok konuşulmasını istiyordum. Daha, daha, daha...

Kendimi kaybetmeye başladığım o dönemde beni dizginleyen yine Adnan oldu. Önce beni masa başından kaldırdı, sonra da yavaş yavaş okulda bir çevre edinmemi sağladı. Ders çıkışları topluca bir yerlere gidiyorduk. Uzun sohbetlerden hoşlanmıyordum ama eskisi kadar da huysuz değildim. Onlar konuşuyordu ben dinliyordum. Yeni tanıdığım insanların farklı bakış açıları, her sohbette

farklı dünyalar seriyordu önüme. Bir gün Troçki'nin Büyükada günleri anlatılıyordu, bir başka gün *Alkatraz Kuşçusu* filmi. Uzaya gönderilen o zavallı köpek Laika'yla başladıkları konuşmayı Şampiyonlar Ligi finalini hangi takımın kazanacağı tahminleriyle noktalayabiliyorlardı.

En yakın arkadaşımdı Adnan. Tek arkadaşım. Hiç sahip olmadığım ağabeyim. Edebiyat Kulübü'nün o küçük odasında çalıştığım bir gün, sıkıntıyla karşıma oturmuştu. Hiç yanından ayırmadığı sırt çantasından küçük bir defter çıkarıp, "Şuraya bakar mısın?" demişti. "Bitmişim ben."

Köşeleri kıvrık defterdeki kargacık burgacık rakamlara bakmış, anlamamıştım. "Ne demek şimdi bu?"

"Bak bu öğrenci harcından gelen. Bunlar sağa sola yaptığım çevirilerin paraları. Şu ikisini daha alamadım. Pederle valide de omuz atıyor ama onlardan para almayı yediremiyorum kendime. Eşek kadar adam oldum, hâlâ annem komodinin üstüne para bırakıyor. Kredi kartı denen meret iyice sıçtı ağzıma. Asgariyi öde, gerisine faiz binsin. Böyle giderse iyice batağa saplanırım."

Ne diyeceğimi bilememiştim. Bir an kendime kızmıştım. En yakın arkadaşım falan diyordum ama gerçekte ne yaşadığından haberim yoktu. Ismarladığı çayları, kahveleri düşününce utanmıştım. "Ne demek batak falan ya? Ben ne güne duruyorum? Cebimde ne varsa yarısı..."

Cümlemi tamamlamama izin vermemişti. "Olmaz öyle! Borçla borç ödenmez."

"Ben borç demedim ki... Elimden geldiğince..."

"Olmaz dedim Armağan. Düşünmen yeter, ama olmaz. Benim artık okulla kaybedecek zamanım yok. Bir an önce tekneyi yürütmenin bir yolunu bulmalıyım."

"Nasıl yani?"

"Nasılını bilemiyorum şimdi. Düşüneceğim bir vaziyet. Bu yaz buralarda olmayacağım. Gaziantep tarafın-

da bir kazı varmış. Arkeolojideki çocuklar bir çevirmenlik işi ayarladılar orada. Üç ay şantiye hayatı. Hem cebimden para çıkmaz hem biraz kenara atarım hem de düşünecek zaman bulurum."

O gün, Adnan'ın defterindeki o rakamlara baktığım gün büyüdüğümü hissetmiştim. Okumak yazmak, uzun sohbetlerde zihin açmak güzeldi ama hayat dönüp dolaşıp o rakamları getiriyordu insanın karşısına.

Dönemin bitmesine üç gün kala yolcu etmiştim Adnan'ı. Benim durgun halimi görünce gülmüştü. "Bir de ağla bari. Manyak mısın oğlum, mis gibi iş buldum kendime. Az buçuk bildiğim konularda çalışacağım en azından. Bütün yaz boya badana yapmak zorunda da kalabilirdim."

"Bir ihtiyacın olursa ara beni. Yollarım," diyebilmiştim sadece.

O yılın yaz ayları derin bir hesaplaşmayla geçti. Daha doğrusu o günlerde hesaplaşma dediğim, bugünden bakınca aylaklık diyebileceğim bir ruh haliyle. Arada telefonlaşıyorduk Adnan'la. Kazı ekibinden Semra'yla sevgili olduğunu haber verdiği gün sesinde kuşlar uçuşuyordu. Tanıyordum Semra'yı. Sevinmiştim bu habere. Çoğu zaman, "Kusura bakma, ancak kontör yükleyebildim," diye başlıyordu söze. Hızlıca neler yaptıklarını anlatıyordu sonra. Söyleyecek öyle çok sözü vardı ki ben sadece susup dinliyordum. "Yahu hep ben konuştum, sen neler yapıyorsun peki?" diye sorduğunda, "Bildiğin durumlar işte," diyebiliyordum sadece. Hiçbir şey yapmıyordum ki. Bütün gün ya odamdan çıkmıyor ya bulduğum bir köşede oturup dünyayı izliyordum.

Bir de okuyordum. Şairleri ressamlara, romancıları felsefecilere, öykü yazarlarını müzisyenlere bağlayan ipler bulmuş, o iplerin ucunu tutana kadar yorulmadan gidiyor, bıkmadan okuyordum. Yirmi yıllık ömrümün büyük bir bölümünü, hayatın anlamsız olduğunu dü-

şündüğüm karanlık bir ruh haliyle geçirmiştim. O yaz, kitapların arasında geçen günler bana şunu öğretmişti: İçindeki karanlıktan asla kurtulamazsın. Ama dilediğinde yolunu aydınlatıp düşmeden yürümeni sağlayacak bir ışık bulabilirsin. Benim için o ışık okumaktı. Dünyadaki her dokunuşu birbiriyle ilişkilendirerek okumak.

Okuduğum her kitaptan sonra, "Güneş altında yeni bir şeyler var ve hep olacak," diyordum. Yeni bir yazar tanıdığımda, kendimi biraz daha güçlenmiş hissediyordum. "Tamam," diyordum, "dünya biraz daha katlanılır bir yer oldu." Her gün kalabalıklaşıyorduk. Şimdi burada onlarca isim sayabilirim. Beni etkileyenler, şaşırtanlar, ters köşeye yatıranlar, kızdıranlar, ne yapsam da anlamadıklarım... Felsefeci, düşünür, sosyolog, araştırmacı... Elbette roman yazarları, öykü yazarları, şairler... Bazıları tanınan, bazıları sadece şöyle bir duyulmuş, bazılarından çoğu kişinin haberinin olmadığı isimler. Belki çok okunanlar da var içlerinde. Hatta bütün kitapları ezbere bilinenler.

İsimlere takılmayacağım çünkü ortada tek bir gerçek vardı: Onlar olmasaydı, yıllardır baş tacı edilen Mert Güriz kitapları olmayacaktı.

5.

Öğrencilik hayatımın en mutlu sonbaharıydı.

Eylül ayının ilk günlerinde kazıdan döndü Adnan. Okulun yanındaki parkta buluşmuştuk. Öyle bir yanmıştı ki, kösele gibi olmuştu derisi. Zayıflamıştı. Yanında Semra olmasa tanıyamayacaktım neredeyse. Bir bankta oturmuş bisküvi yiyorlardı. Yakışıyorlardı birbirlerine. Beni görür görmez yüzü ışıldamıştı Adnan'ın. Bisküvi paketini uzatıp, "Yer misin?" demişti. Sonra ayağa kalkıp sarılmıştı. Üç saniyede, yaz boyunca biriktirdiğim sıkıntı uçup gitmişti. Semra'nın, "Huysuzlar çetesi buluştu," demesiyle kendimize gelmeseydik belki de dakikalarca birbirimizin sırtını sıvazlamaya devam edecektik.

"Sen Semra'yı şöyle böyle tanıyorsun ama o senin ciğerini ezberledi," demişti Adnan, "durmadan bizim muhabbetleri anlatıp kafasını ütüledim Gaziantep'te."

Gülmüştü Semra. "Toplam üç tane hikâye anlatmıştır, onların da hepsini hatırlamıyorum zaten. Bir anda beni ciğerci yaptı görüyor musun deliyi?"

Gülüyorduk. Hayat yeniden başlıyordu.

"Orada tek kötü alışkanlık edindim Armağan. Şu kaymaklı bisküvi denen mereti yemeden duramıyorum. Bunun bütün numarası, önce iki bisküviyi ayırıp kaymağını yalamak. Ama kırmadan ayıracaksın. Neyse ki birbirine tatlıyla bağlanan şeyler öyle kolay kırılmıyor."

Böyleydi Adnan, insanı derdine hapseden hüzün bulutlarını bir sözüyle dağıtabilirdi. Onunla aynı trende uzaklara giden iki yolcu olduğumuzu düşünürdüm. Ben sırtını kompartımandakilere dönüp pencereden dışarı bakmayı tercih eden yolcuydum. Adnan ise diğer yolcuların yüzlerini, oturuşlarını, giysilerini inceleyen, hareketlerinden karakterlerini çözmeye çalışan gözlemci yolcu. İkimiz de insanlarla yapış yapış bir ilişki içinde olmaktan nefret ettik her zaman. Ama Adnan ne yapar eder, bir denge kurmayı başarırdı.

Orta halli bir aileden geldiğini söylerdi sık sık. "Orta halli dediğime bakma," derdi, "mahcubiyet korkusuyla büyütülmüş ailelerin yalanıdır o. Bilirsin, *benim babam serbest meslek sahibi* diyen bütün çocuklar bir işsizin evladıdır."

Kendi deyimiyle *seyyara çıkmayı* çocuk yaşta öğrenmiş. Su satmış, limon satmış, kırılmaz camdan bardak satmış. "Ama en iyi işimi havlu-çorapla yaptım," derdi. "İki yıl sürdü o iş, sağlam para bıraktı. Dikkatini çekerim, çorap değil, havlu-çorap. Bunu bir kere giysen bir daha başka çorap giyemezsin. Yazın serin, kışın sıcak tutar. Samimiyetle söyleyeyim, çok güzel bir maldı. Hep aynı yerde tezgâh açıyordum, bir kere bile şikâyet gelmedi. Seyyarda önemli meseledir bu. Eminönü esnafından Ohannes diye birinden alıyordum malları. Adamcağızın atölyesi yanmasaydı daha yıllarca devam ederdim. Dükkân açmaya kadar giderdi iş. Ben insanlara nasıl davranacağımı havlu-çorap işinde öğrendim oğlum. Hiçbir insan bir seyyar satıcıdan daha iyi tanıyamaz insanları. İnsanlık üniversitesinde limon satarak lisans, havlu-çorap satarak yüksek lisans yaptım ben. Ötesi yok."

Okumaya da o yıllarda merak sarmış. "Benim hayatımı bir kitap değiştirdi," derdi hep. "Okumayı oldum olası sevmişimdir. Hayal kurmaya, farklı dünyalara git-

meye, maceradan maceraya koşmaya bayılıyordum. Ne bulsam okuyordum. Ama bir gün *Memleketimden İnsan Manzaraları*'nı okudum, o günden sonra da aynı adam olarak kalamadım. Eğri miyim doğru muyum bilemem, ama her neysem sorumlusu Nâzım'dır."

Mehpare'nin gidişinden sonra daha derinleşmişti dostluğumuz. Adnan'ın kendisiyle hesaplaşabilme cesaretini, attığı her adımı sorgulayışındaki dürüstlüğü hayranlıkla izlerdim. "Her gün aynı güneş doğuyor ama her gün öncekinin aynı olmuyor. Gün bile kafasına göre değişirken, insandan aynı kalmasını nasıl bekleyeceğiz be Armağan," derdi. Sonra da çenesini şöyle bir sıvazlayıp sohbete noktayı koyardı: "İnsan yanılır." Meşhur "Beşer şaşar," deyişinin Adnan'ın dilindeki karşılığıydı bu.

İNSAN YANILIR.

Yıllar sonra yazdığım Mert Güriz kitaplarından birinde bu sözü bölüm başlığı olarak görünce, "Telifimi isterim oğlum," demişti, "benim lafı çakmışsın kitaba!"

Kimin hangi lafını çivi yapıp kitaplara çaktığımı unutmaya başladığım günlerdi. Gülüşmüştük. Sırrımızı bilen az sayıda insandan biriydi Adnan. Ben de bir tek Adnan'la gülebiliyordum meşhur Mert Güriz kitaplarına.

Gaziantep'ten döndüğü hafta boyunca konuştuk Adnan'la. Dertleştik, neler yapabileceğimizi düşündük. Yenilenmeliydik. Sadece internet sitesinin içeriğini değil, her şeyi yenilemeliydik. İşe kulüp odasını boyamakla başlamaya karar vermiştik. "Ödenek çıkmasını beklemeyelim, kendimiz halledelim," demişti Adnan. Sadece duvarlar diye başlayıp bütün odayı yenilemiştik kısa sürede. Derginin genç yazarları da gelmişti yardıma. Kitaplığın raflarını sağlamlaştırmış, duvarlara yeni posterler as-

mış, dosyaları elden geçirmiştik. Nereden olduğunu hatırlamıyorum ama büyük bir çalışma masası bile bulmuştuk.

Tazeleniyorduk. Herkesin konuşacağı etkinlikler yapılacaktı, dostluğumuz daha sağlam bir zemine basacaktı, dünya daha güzel olacaktı. Öyle hissediyorduk.

Öğrencilik hayatımın en mutlu sonbaharıydı.

Odayı yenileme işi bitince Semra kulüpteki bütün kitapları kayıt altına almaya karar verdi. Sadece kitapları değil, o güne kadar dergiye gönderilmiş bütün yazıları da bir bilgisayar taramasıyla içeriğine ulaşılabilir hale getirmemiz gerektiğini söylemişti. İki lafın birinde, "Arşiv bu işin temelidir," diyordu. Güldüğünde gözleri çizgiye dönüşen bir kızdı Semra, yaz güneşi sonrasında yüzü çilden bir tarlaya dönmüştü.

"Annemler bu işleri yaptığımı görseler müthiş gurur duyarlardı benimle," demişti sabahlamaya karar verdiğimiz bir gece. Bütün kitapları sınıflandırıyor, yazarlarını, çevirmenlerini, basım tarihlerini, kısa içeriklerini bir bilgisayar programına yüklüyordu. Benim görevim, tarama yapacağımız zaman işimizi kolaylaştıracak anahtar kelimeleri oluşturmaktı. Adnan da bir yandan kahve yapıyor, bir yandan işi biten kitapları rafa diziyordu.

"Babam düzen hastasıdır. Adam memuriyette bir tek bunu öğrenmiş sanki," derken kızıl saçlarını el yordamıyla toplamıştı Semra. Bir kurşunkalem sokup sabitlemişti topuzunu. Sonra da ben tam babasını gözümün önüne getirmeye çalışırken, o beklemediğim soruyu sormuştu birden. "Sahi, seninkiler ne iş yapıyor Armağan?"

O âna kadar ne Mehpare sormuştu bu soruyu ne de Adnan. Hayatımın hiç açılmayacak, açılmaması gereken bir sayfası gizliydi bu sorunun ardında. Ne cevap vereceğimi bilemeden, kulpu kırık kupadaki kahvemi yudumlamıştım. Dilim yanmıştı.

"Sahi ya, bunca zamandır hiç aklıma gelmedi bunu sormak," demişti Adnan, kitapları rafa dizmeye devam ederken, "oysa bizde âdettir, tanışmanın beşinci dakikasında memleket nere diye lafa girmek."

"Benimkiler..." demiştim, susup kalmıştım sonra. Ellerim karıncalanmıştı. Adnan sesimdeki tedirginliği fark etmiş, soran gözlerle bana dönmüştü. Yıllardır *evdekiler* demeye öyle alışmıştım ki, o iki kelimeyi güçlükle mırıldanabilmiştim. "Annemle babam..."

Şimdi düşünüyorum da, yıllar sonra bir Mert Güriz kitabında verdiğim şu öğüt, büyük olasılıkla o gece Edebiyat Kulübü'ndeki tuhaf sessizlik ânının bir yansımasıdır.

HİÇ TANIMADIĞINIZ BİRİNE DUYGULARINIZIN KAPILARINI AÇMAKTAN KORKMAYIN. BAZEN RUHUNUZ ANCAK, TANIMADIĞINIZ BİRİNE İÇİNİZİ DÖKTÜĞÜNÜZDE RAHATLAR.

Ben de yıllardır zihnimin karanlığında sakladığım hikâyemi Semra'ya anlatmaya karar vermiştim. Bir anda söyleyivermiştim gerçeği. "Benim annemle babam yok. Öldüler."

Zorlukla yutkunup devam etmiştim. "Öldürüldüler!"

Derin bir suskunluk çökmüştü odaya. Bembeyaz bir sessizlik.

Kitaplığın önünde, ayakta kalakalmıştı Adnan. Semra bilinçsiz bir hareketle topuzunu dağıtmıştı. Elimdeki kupadan yükselen dumanlara bakmıştım. Masanın üstünde hangi kitapların durduğunu gayet iyi hatırlıyorum. Birden anlatmak istemiştim. Nereden başlayacağımı, nasıl anlatacağımı bilmiyordum ama istiyordum. Yirmi yıldır tuğla tuğla ördüğüm suskunluk duvarını yıkmaktan başka bir düşüncem yoktu. Ama nereden başlayacağımı bilmiyordum.

"Ben kucağındaymışım annemin..."

"Armağan... anlatmak istemiyorsan..." diye fısıldamıştı Semra.

"Ben kucağındaymışım annemin," diye başlamıştım söze tekrar. Yaşananları anlatmaya bu üç kelime yetiyormuş gibi. Sonra baştan başlamaya karar verip derin bir nefes almıştım. Şimdi bile hatırlıyorum o nefesle ciğerlerimin nasıl yandığını. "Gazeteciydi babam. Gazeteciymiş. Ankara'da. Adliye muhabirliği yapıyormuş. Dava seyri değiştirecek haberler yaparmış. Hani şu bir dönemin korkusuz gazetecileri efsanesi vardır ya..."

"Bir dakika," diye bağırmıştı Adnan, elini alnına vurup. "Erdinç Gündoğdu mu yoksa? Tabii ya, soyadından anlamalıydım ben. Yuh bana, nasıl aklıma gelmedi bu? Senin baban Erdinç Gündoğdu mu?"

Babamın adını başka birinin ağzından duymak tuhaf gelmişti. Başımı sallamıştım. Bir saniye bile beklemeden, ezberimdeki cümleyi salıvermiştim dünyaya. "Evinin önünde, işe gitmek üzere arabasına bindiğinde, karısıyla birlikte tetikçiler tarafından vurularak öldürülen Erdinç Gündoğdu."

Bunu yüksek sesle söyleyebilmiştim sonunda. Semra bir kapı açmıştı, ben de itiraz etmeden girmiştim içeri. Yıllarca kimseye anlatamadığım hikâye, kısa bir cümle olup dökülmüştü ağzımdan.

Çocukluğum boyunca hiçbir şeyin farkında değildim. Beni büyüten kişilerin annemle babam değil, anneannemle dedem olduğunu ilkokul yıllarımda öğrenmiştim. Sonrasında da olan biten hep parça parça anlatılmıştı bana. Öldüklerini biliyordum ama bir türlü gerçeği öğrenemiyordum. Elimde sadece bir fotoğraf albümü vardı. Hastane odasında kundakta bir bebekle çektirdikleri fotoğrafla noktalanan albüm. Onlarla çekilmiş tek fotoğrafım. Neredeyse bütün fotoğrafları ezberlemiştim.

Babamın bol paçalı pantolonları, koca yakalı gömleğinde eğreti duran geniş kravatları, yüzüne yapıştırılmış gibi duran bıyığı... Annemin bir düğünde halay çekerken çekilmiş fotoğrafı, mini eteğinin altından görünen düzgün bacakları, ütü yaparken kameraya gülümseyişi... O albüme bakarak annemle babam hakkında binlerce hikâye yazmıştım. Ne zaman onlar hakkında bir soru sorsam evdekiler paniğe kapılırdı. Hatta çok küçükken bir keresinde, "Trafik kazası evladım," demişti anneannem. O yaşımda bile yalan söylediğini anlayabilmiştim.

Sis perdesinin dünyayı görmemi engellediği anlar dışında kendi halinde bir çocuktum. Anneannem disiplinli bir kadındı ama bir gün bile sesini yükseltmedi bana. Zaten çoğunlukla dalar, boş gözlerle uzaklara bakardım. Hayatımın merkezinde dedem vardı. İstediğim konuda konuşabildiğim, şakalaştığım, sokakta arkadaş bulamadığımda kaleye dikip şut çektiğim dedem. Yine de o huzurlu ilişkinin kardığı, hepimizin tıkandığı bir nokta vardı. Sonunda bir gün karşılarına dikilip sordum, "Annemle babam nasıl öldü?" diye. On beş yaşındaydım. Gerçeği daha fazla saklayamayacaklarını anlamışlardı, dedem karşısına oturtup bütün yaşananları anlatmıştı. Sarı bir zarftan çıkarıp salondaki sehpanın üstüne yaydığı gazete kupürlerine bakakalmıştım. Dedem konuşurken mutfaktan anneannemin hıçkırıkları geliyordu.

"Çok dürüst bir adamdı baban. Sözünü asla esirgemezdi. Öyle adamlar kalmadı... Fotoğraflarda dalyan misali çıktığına bakma. Ufak tefekti. Ama öyle bir yüreği vardı ki... Bize çocukluğunu anlattığında içimiz parçalanmıştı. Zor bir hayatı olmuş. Kimi kimsesi yoktu. Yurtta büyümüş, okullarını başarıyla bitirmiş, erken yaşta da çalışmaya başlamış. Gazeteciliğin Rüzgârlı Sokak'ta yapıldığı yıllarda yetişmiş. Tam da annenin öğretmen çıktığı zamanlar tanışmışlar. Olcay bir sendika toplantısına

gitmiş, baban da haber için oradaymış. Bir görmüş, bir daha da anneciğinin peşini bırakmamış. Bunlar ciddi ciddi görüşmeye başlamışlar. Annen bize hiç yalan söylemezdi. Geçti karşımıza hal böyleyken böyle diye anlattı durumu. Nişan düşünüyoruz, dedi. Anneannen biraz huysuzluk etti ama ben, buyursun tanışalım, dedim. Demesine dedim de, sabaha kadar uyumadım o gece. Gazeteden müdürüyle geldiler istemeye. Ne yalan söyleyeyim, çok gönlüm yoktu ama mühim olan kızımın mutluluğudur dedim, ses çıkarmadım. Neden gönlün yoktu diyecek olursan... Yaşın büyüyünce daha iyi anlayacaksın ama bu ülkede gazeteci olmak zordur evladım. Biz ne olaylar gördük. 27 Mayıs'ı da yaşadık anarşi yıllarını da... Baştakiler ne olsa sıyrıldı, olan hep gazetecilere oldu. Nitekim baban da..."

Arada durup derin nefesler alıyordu dedem. Söze yeniden başlamadan kaşlarını kaldırıyor, uzun uzun düşünüyordu.

"Bak, bu fotoğraflar hep düğünden. Babanın hiç akrabası yoktu ama gazeteci arkadaşları bin aileye bedel bir sevgiyle kucakladılar bizimkileri. Şu gözlüklü adam babanın müdürüydü, o da göçtü gitti, Allah rahmet eylesin. Bak burada da, annenle baban Ankara havası oynuyorlar."

Hafızasının derinlerinde bir yerde o türküyü yeniden dinlemek istercesine gözlerini kapatmış, sonra da zorlukla devam etmişti.

"12 Eylül'ün hemen sonrasıydı. Güya huzur gelecekti memlekete. Askerler demir yumruk indirmişlerdi masaya. Biz de alkış tutmuştuk, ne salakmışız. Hepsi palavra. Bir gün adliye çıkışı saldırmışlar babana. Herifin biri merdivenlerde yumruk atmış, küfretmiş falan. Ambulansla Hacettepe'ye kaldırmışlar. Annen telefon edince apar topar hastaneye koştuk. Burnu kırılmış, dudağının kenarı patlak, iki büklüm yatıyor acilde. Onu öyle görünce içim

cız etmişti. Biraz toparlayınca eve yemeğe davet ettik, çektim karşıma konuştum. Dedim ki, sen damadım değil oğlumsun. Mesleğini yapma diyemem. Ama itin köpeğin kuyruğuna basmaktan vazgeç be evladım. Artık bir aile reisisin, karını da düşünmen lazım. Yarın öbür gün çocuğunuz olacak inşallah, o zaman mesuliyetin daha da artacak. Durdu, efendi efendi dinledi. Sonra dedi ki, madem bundan böyle babamsınız, size şunu sormama izin verin. Doğru bildiğimi yapmazsam hangi yüzle otururum karşınızda? Olcay'la aynı yastığa nasıl koyarım başımı? Bir çocuğum olduğunda ona yalanlarla kazandığım parayla mı süt alayım? İşte böyle bir adamdı baban. Bana diyecek tek kelam bırakmadı o gece."

Dedem konuşurken babamın ezbere bildiğim fotoğrafları gelmişti gözümün önüne tek tek. O fotoğrafları hareketlendirmiş, babamı dedemin karşısına dikip konuşturmuştum zihnimde.

"Yıllarca mahkemelere gittik," demişti dedem, "ama hiçbir sonuç çıkmadı. İsteseler bir gecede hallederlerdi. Ama korktular. Gazete ayrı dava açtı, biz ayrı dava açtık. Meslek birlikleri bastırdı, gönüllü avukat orduları sırtımızı pışpışladı. Boşa avuntular. Bir tane görgü tanığı vardı sadece. Bir! Koca mahalle üç el silah sesini duymamış gibi davrandı. Onlar da korktu. Tetiği çeken hayvan bulunamadı. Babanın yaptığı haberlerin kimlerin tekerine çomak soktuğu belliydi. Yaptığı son haber ortadaydı. Herkes biliyordu emri verenin kim olduğunu, delil yok dediler. O mafya bozuntusu pe..."

Bir an durmuştu. Kibar bir adamdı, küfürlü konuşmayı sevmezdi. Onca yıl ağzından kötü bir söz çıktığını duymamıştım. O sessizlikte anneannem salona girmiş, yemek masasının kenarındaki sandalyelerden birine ilişmişti. Elindeki buruşmuş kâğıt mendile takılmıştı gözlerim.

"O mafya bozuntusu pezevenk, Güney Amerika'da

görülmüş diye bir haber okuduk beş-altı sene evvel. Şaşaalı bir hayatı varmış. Uzaktan, bulanık fotoğraflarını çekmişler. O gün anladım ki bu katiller asla ceza çekmeyecek. O gün, o bulanık fotoğraflara baktığımda bu mesele bitti benim nazarımda. Geriye bir tek sana anlatmak kalmıştı. Bunca sene bu konuyu hep geçiştirdik. Böyle bir gerçeği saklamaya gücümüz yetmezdi, elbette bir şeyler hissediyordun. Ama bir şekilde... Öldüler dedik, şöyle oldu dedik, hatta gözünün içine baka baka yalan söyledik. Hatamız olduysa affet bizi evladım."

Ne yapacağımı bilememiştim. Bir yanım bağıra çağıra camı çerçeveyi indirmek istiyordu, bir yanım anneanneme sarılıp ağlamak. Dedemin mırıldanmalarını duyamaz hale gelmiştim, beynim zonkluyordu. "Bizim de biricik kızımızı aldılar, hayatımızı sana adadık, anneannen... ben... sen... katiller... katiller..." Anneannem, "Şşşt!" demişti hıçkırıklar arasında. Koyu bir hüzün kaplamıştı evi. Gözümü gazete kupürlerindeki fotoğraflardan kaçırmak istemiştim, yapamamıştım.

O gece, Edebiyat Kulübü'nü saran kitap kokusunu ciğerlerime çeke çeke ne biliyorsam anlatmıştım. Semra ağlamıştı. Adnan boşluğa bakıp, "Nasıl ya?" diyebilmişti sadece, "Nasıl ya?"

"Bir gece önce anneannemle konuşmuşlar telefonda. Beni doktora götüreceklermiş. Kundaktaymışım, annemin kucağında. Arabaya biner binmez... O tek görgü tanığının ifadesine göre, deri ceketli bir adam yanaşmış babamın tarafından, üç el ateş etmiş. Kurşunlardan ikisi babama isabet etmiş. Biri şakağına, biri göğsüne. Bir kurşun da sekip annemin sol gözüne girmiş. Annem bana öyle sıkı sarılmış ki zor ayırmışlar. Kundak kan içindeymiş."

Semra ayağa kalkıp sarılacak gibi yanaşmış, sonra da, "Daha fazla anlatma," deyip dışarı çıkmıştı.

O tuhaf mezarlık ziyaretimizden başka anlatacak bir

şey kalmamıştı zaten. Annemle babamı defnettikleri yeri hatırlayamamıştı dedem. Dolanıp durmuştuk mezar taşlarının arasında. İsimleri okuyorduk yüksek sesle. Anneannem, "Pek de genç ölmüş yavrucak," diye üzülüyordu tanımadığı birileri için. Dedem görevlilere sormamakta ısrar ediyor, "Evlatlarımın yattığı yeri hatırlayamayacak kadar bunadım mı ben!" diye homurdanıyordu. Annemle babamı bulamıyordum. Binlerce ölünün arasından sıyrılıp ulaşamıyordum onlara. Ankara'nın ayazı beynimi dondurmaya başlamıştı. İçim üşüyordu. Tam dedemle anneannem kavga etmeye başladığı sırada görmüştüm mezar yerini. Annemle babamın isimleri bir mezar taşından bana bakıyorlardı. Anlatacak ne kalmıştı ki...

Ama şimdi gayet net hatırlıyorum, o gece Edebiyat Kulübü'nün kitaplardan kulelerle kaplı küçük odasında, tuhaf bir rahatlama duygusu kaplamıştı içimi. Annesiyle babası katledilmiş bir çocuktum ben. Daha bir yaşıma basmadan hayatım kana bulanmıştı. Okuduğum kitaplara, yazdığım öykülere, gökyüzüne birer yıldız gibi astığım hayallerime hüzün sinmişti o geceye kadar. Ama bitmişti artık, anlatmıştım ve benden çıkmıştı hüzün.

ÖFKENİZİ SESSİZ KALARAK BÜYÜTMEYİN.

Kimilerinin hoşuna gitmeyen bu Mert Güriz cümlesi, o gecenin özetidir. İçindekileri kusarak rahatlayan bir gencin hayat tecrübesidir.

Konuşmak iyileştirir.

O geceden sonra Adnan'la daha da yakınlaşmıştık. Birlikte daha çok zaman geçiriyor, dertleşiyorduk. Hayaller kuruyor, gerçekleştirmek için elimizden geleni yapıyorduk. Durmadan çalışıyorduk. Neler yapmadık ki...

Fotoğraf Kulübü'yle ortak bir proje yürüttük. Bir öykü yarışması başlattık. Tarih Bölümü'nden bir grupla beraber seminerler düzenledik. Etki alanımızı küçücük odamızdan çıkarıp bütün okula yaymaktı derdimiz. Gece gündüz çabalıyorduk.

"Tiyatro Araştırmaları Grubu'ndan arkadaşlarla konuştuk," demişti bir gün Adnan. "Bizimle ortaklaşa bir okuma tiyatrosu yapmak istiyorlar. Var mısın?"

"Çok iyi haber bu. Tam da bunu istemiyor muyuz zaten, bütün sanat dalları el ele olsun." Otobüs durağına yürüyorduk. Bir anda okuma tiyatrosunu durakta bekleyen insanlar mizanseniyle yapmak gelmişti aklıma.

Bunu duyunca gülmüştü Adnan. "Benim de yıllardır Dürrenmatt'ın *Uyarca*'sını çılgın bir uyarlamayla sahnelemek vardır aklımda. Sen benden daha hızlı çıktın."

"Nasıl bir çılgınlık seninki?"

"Oyundaki bütün mekânları birer banyo küvetiyle tasarlamak istemiştim. Düşünsene, sahnede beş tane küvet. Hepsinin üstünde farklı ışıklandırma. Bir küvette doktor cesetleri çözeltip sıvıya dönüştürecek. Bir küvet yatak odası. Dikine konmuş bir küvet yerin beş kat altına inen asansör. Ters konmuş bir küvet, herkesin başına oturup sohbet ettiği masa. Tekne kısmı seyirciye dönük yerleştirilen bir küvet de dış dünyaya açılan kapı. Nasıl ama?"

"İyiymiş. Nereden bulacaksın o kadar küveti?"

"Benim dâhiyane fikrim karşısında söyleyeceğin bu mu yani? Nasıl bulacaksın? Hurdacıdan, şuradan buradan bulunur. Hemen engel çıkaracağına oradaki ince düşünceyi görsene... Sen okudun mu *Uyarca*'yı?"

"Okudum."

"O zaman bu sahneleme hayalini ayakta alkışlaman gerekiyor. Oyunun meselesini biliyorsun. Toplumsal suçun irini akıyor her yerden, işbirlikçiler sarmış dört bir

yanı, herkes uyarca olmuş... Pislik, pislik, pislik... Benim kafamdaki yorumu anladın mı yani? Temizliğin simgesi olarak gördüğümüz küvetlerin o kirli dünyayı yansıtması. Bence efsane olur öyle bir sahneleme yapabilsem."

Arada bir böyle çılgın düşüncelere kapılırdı Adnan. Aslında hiç değişmedi, hâlâ aynı adam. Yapmaktan çok konuşmaktı onu heyecanlandıran. Anlattıkça anlatası geliyordu. Ne *Uyarca*'yı sahneleyebildik ne de otobüs durağı dekorunda okuma tiyatrosu yapabildik. Hepsi güzel hayallerdi, öğrencilik hayatımın en güzel sonbaharına düşmüş umut ışıkları.

Bizim uçuk hayallerimiz gerçekleşmese de, o yılın Bahar Şenlikleri'nde bir oyun sahnelemeyi başarmıştık. Tiyatro Araştırmaları Grubu'ndaki çocuklar Kafka'nın *Dönüşüm*'üyle gelmişlerdi. Uzun süre çalışıp bir okuma tiyatrosu metni haline getirmişler. Ne yalan söyleyeyim, okumaya başladığımda pek de umutlu değildim ama bitirdiğimde oldukça etkilenmiştim. Biraz da ben çalışmıştım üstünde. Yıl sonuna doğru provalara başlamaya karar vermiştik. "Seçmeleri birlikte yapalım," dedikleri anda Adnan bana bakıp göz kırpmıştı. İçindeki yönetmen olma arzusunu hiç değilse seçmelerde "oldu-olmadı" diyerek tatmin edeceğini düşünüyordu.

Bir bütün günümüz okulun tiyatro salonunda geçmişti. Biz *seçiciler* öndeki koltuklara yayılmıştık. Sahneye çıkanların küçük bir bölüm okumasından sonra defterlerimize notlar alıyor, aramızda fısıldaşıyorduk. Katılanların kimi çok yeteneksizdi kimi fazla ağdalı konuşuyordu. Kiminin ne dediği anlaşılmıyordu, kimi televizyon dizilerindeki ünlüleri taklit etme derdindeydi. Sonunda bütün roller tiyatro grubundakilere kalacak diye düşünmeye başlamıştım.

Derken sahneye o çıkmıştı. Dalgalı sarı saçları omuzlarına dökülen, mavi gözleri her cümlede ışıldayan, hafif

çıkık alnı, kemikli çenesiyle tuhaf bir güven duygusu yayan o yakışıklı oğlan. O kadar kendinden emindi ki daha ilk cümlesinde hepimiz dikkat kesilmiştik. Sadece seçici koltuğunda olan bizler değil, salondaki diğer adaylar da nefeslerini tutup dinlemeye başlamışlardı. Herkes gibi onun da elinde metnin yazılı olduğu kâğıt vardı ama bakmıyordu bile. Ya ezberlemişti ya da biz ne dese inanacak hale gelmiştik. Kısacık paragrafı bitirdiğinde salondakiler görkemli bir tiyatro oyunu izlemiş duygusundaydılar. Birkaç kişinin kendini tutamayıp alkışladığını hatırlıyorum.

Sahneden iner inmez bir kızın yanına gitmişti. Sarılmışlardı gülerek. Oturduğum yerden o sarılmanın anlamını çözmeye çalışmış, başaramamıştım. Kalemimi defterimin arasına koyup koltuğuma bırakmış, yavaşça yanlarına yürümüştüm sonra.

Arkasından yanaşıp, "Çok iyiydin," demiştim benden en az on santim uzun olan çocuğa. Bembeyaz dişlerini gösteren koca bir gülüşle dönüp, "İyiydim değil mi," diye cevaplamıştı beni. Teşekkür etmek yerine kendi kendini alkışlamasından hoşlanmamıştım ama o anda bu ukalalığın üstünde duracak halde değildim. Omzunun üstünden kıza bakmıştım, mutluydu. Düz kumral saçları beyaz gömleğinin yakasına kadar iniyordu. Dikkat çekecek sivrilikteki burnu, kalın dudaklarının üstünde daha da küçük görünüyordu. Gözleri elaydı. Tam alnının bitip saçlarının başladığı yerde belli belirsiz bir yara izi vardı. Gözlerimi o yara izinden alamamıştım.

O tuhaf sessizliği bozmak, bütün salonu kendisine hayran bırakan oğlana düşmüştü.

"Merhaba," demişti elini uzatıp, "ben Sedat. Bu da en yakın arkadaşım İrem."

6.

Senin kadersizliğin, karşına bilge olarak bu ukala arkadaşının çıkması.

Evden Adnan'ın dükkânına yaklaşık yirmi dakikada yürüyordum. İstanbul'un keşmekeşinde insanın akıl hocasına yirmi dakika uzaklıkta olması bir mucizeydi. Yol boyunca İrem'i düşündüm. Onu Uppsala'da hayal etmeye çalıştım, başaramadım. Nasıl bir yerdi acaba? Arkadaşları nasıl kişilerdi? Nasıl eğleniyorlardı? İçki masasında neler konuşuyorlardı? Kimler güldürüyordu İrem'i?

Kafamı dağıtmak için karmaşasına bayıldığım züccaciyeciye girdim. Tabak çanaklarla, cam biblolarla, adını bilmediğim mutfak eşyasıyla dolu rafların arasında boş boş dolaştım. Bu sıcakta mantoyla sokağa çıkmış şişman bir kadının karşısına dikilip, "Bu bölümde büyük indirim var ablacığım! Şok şok şok! Her şey beş lira, al götür!" diyen satıcıyı Mert Güriz kitabı okurken hayal ettim.

BAŞARISIZLIKLARINIZA SAHİP ÇIKIN.

Satıcı bu satırı okusaydı ne derdi acaba? "Sen benim kaç kere batıp çıktığımı biliyor musun ulan, hangi birine sahip çıkayım? Beş liraya iki biblo satabilmek için günde kaç takla attığımı biliyor musun Mert Efendi? Ekmeğinin derdinde olan adamın başarısı da başarısızlığı da beş liraya bakar, attırma tepemin tasını!" der miydi acaba?

Nietzsche'den yola çıkarak yazdığım o bölümün her bir cümlesini Mert Güriz'e yedirir miydi?

İrem çok beğenmişti o bölümü. "Bence bu başlıkla bir de sunum hazırlamalısın," demişti, "insanlar başarısızlık hikâyeleri dinlemeyi seviyor."

Yemek yapıyorduk birlikte. Tonbalıklı makarna. İlk kitap yayımlanmış, Mert Güriz adı duyulmaya başlamıştı. Ama henüz ev sahibi olmamıştık, hâlâ küçük mutfaklı evimizde kiracıydık. İkimizin de mutfak becerileri sınırlı olduğundan basit yemekleri kendimizden bir şeyler katarak yapmaya bayılırdık. İrem bir isim takmıştı buna; "*Mert Güriz tarzı aşçılık*" diyordu.

"Bence taze nane yaprağı koymalıyız," demiştim.

Alaycı bir gülümsemeyle, "Nane ne alaka yahu?" demişti İrem. "Cidden hiç anlamıyorsun bu işten. Ton balığıyla fesleğen gider."

Evde ne fesleğen vardı ne de nane. Sonunda dereotu koymuştuk makarnamıza. Evcilik oyununun nasıl oynanacağını, hangi yemeğe hangi otun katılacağını bilmeyen iki çocuktuk biz. Ama mutluyduk. Üstelik dereotu çok yakışmıştı. Yemeğe iştahla başlamıştık ama konu kendi başarısızlıklarımıza gelince çatallarımız düşüvermişti elimizden. Laf dönüp dolaşıp babalarımıza gelmişti çünkü. İkimizin de konuşmaktan kaçtığı zehirli konu. İrem içi çıkana kadar ağlamıştı. İki çatal alıp gerisini bıraktığımız makarnaları çöpe dökmüştüm hırsımdan. O kadar seviyordum ki, onu üzen ne varsa yok etmek istiyordum:

İrem'in ağlaması gözümün önüne gelince kalbim sıkıştı. Kendimi zücaciyeciden dışarı zor attım. Bir an eve dönmeyi bile düşündüm. Sağ tarafa gidersem ev, sola dönersem Adnan'ın dükkânı. Sola doğru yürüdüm. Her adımda vicdanımın karanlık diyarlarına sürükleneceğim bir yolculuğa çıktığımı bilmiyordum.

"Adnan kendine basit bir hayat kurmayı seçti," derdi

Sedat. Küçümser bir ifadeyle. Çok sinirlenirdim buna, kan beynime sıçrardı. "Neye göre basit, kime göre basit? Adam kitapların arasında olmayı seviyor, açtı bir sahaf dükkânı, mutlu mesut oturuyor. Bu mu basitlik? Ferda harika bir insan, çok sevdiler birbirlerini evlendiler, bu mu basitlik? Çocuklarını ellerinden geldiğince iyi yetiştiriyorlar, daha beş yaşında o kurs senin bu kurs benim yarış atı gibi koşturmuyorlar. Buna mı basit diyorsun? Hayır, hiçbiri değil. Senin neyi kastettiğini biliyorum. Kendini tümüyle para kazanmaya adamadı, malı mülkü hayatının merkezine koymadı, o yüzden de basit bir adam oldu diyorsun." Ben bağırmaya başlayınca alttan alır, "Yok be abi, ben sadelik anlamında söylüyorum. İyi bir şey yani. Kargaşadan uzak bir hayat kurdu kendine demek istiyorum," derdi. Tartışılmazdı Sedat'la. Çark edeceği noktayı iyi bilirdi.

Adnan, "Ben bu üniversiteyi bitiremeyeceğim, bitirsem de bir işime yaramayacak," dediği gün rotasını çizmişti aslında. Bıraktı okulu. Bence Semra'yla ayrılması da etkiliydi bu kararında. Çaktırmamaya çalışsa da bu ayrılık sarsmıştı onu. Okulu bırakacağını söylediğinde vazgeçirmek için elimden geleni yapmış ama başarılı olamamıştım. Hesap kitap defterini yüzüme doğru sallayıp, "Biliyorsun durumu," demişti. Üç-dört ay sonra askere gitti. Narlıdere'deki birliğinde ziyaret etmiştim. Bitkin, öfke dolu bir adam görmeyi bekliyordum. Aksine güçlü, neşeli bir adamla karşılaşmıştım. "Keyfim yerinde be oğlum," demişti, "aslında bana göre iş değil bu askerlik ama içeride düzgün çocuklar da var, oyalanıyorum bir şekilde. Kütüphane sorumlusu oldum, bütün gün masa başındayım. Kütüphane dediğime bakma, toplam elli kitap ya var ya yok. Onların da hepsi askerî kitaplar. Tümünü ezberledim. Şu anda bana savaş romanı yaz de, bir oturuşta üç cilt yazarım."

Askerden dönüşünün ertesi gecesinde içmeye gitmiştik. Daha doğrusu o içmişti, ben de kadehe dudak değdirmiştim yalandan. "Ne vardı böyle yangından mal kaçırır gibi içmeye getirecek," deyip duruyordu. Sürprizi gecenin sonuna saklamıştım. Nasıl söyleyeceğimi bilmiyordum, elime yüzüme bulaştırma pahasına şakaya vurmuştum işi. Kadehimi kaldırıp, "Damat beye içelim," demiştim, "İrem'le evlenmeye karar verdik."

Bir "Vaaay!" çekmişti. "Yahu sürpriz dediğin bu muydu be oğlum? Asıl sürpriz aksini söylesen olurdu." Haklıydı. Zaten birlikte olmaya başladıktan kısa süre sonra yurttan ayrılmış, İrem'in evine taşınmıştım. Tanıdığımız herkes evlilik imzasını atmamızı bekliyordu. Özellikle de Adnan. Rakı kadehini masaya vurup, "Ulan ne yaptın ettin, benden önce damat olmayı başardın! Vallahi bravo!" demişti.

"Nikâh şahidim olur musun?" diye sormama çok sevinmişti. Biraz hayattan konuşmuştuk sonra; sorumluluklar, para derdi, bütün ömrü bir kişiyle geçirmek... Çenesi düşmüştü, o konuşmuş ben dinlemiştim. Gece boyunca elimdeki kadehle oyalanmama takılmıştı. "Buzların eridiği yetmedi, hamam gibi oldu o rakı. Murdar etin kıymetliyi. Ama ne yalan söyleyeyim, senin en sevdiğim özelliklerinden biri bu, şu boku içmeyi beceremiyorsun." Sonra koca göbeğine pat pat vurup gülmüştü. "Bak, içmeyi bilenin sonu böyle oluyor işte!"

Ferda'yla da o günlerde tanışmıştık. Adnan'ı yemeğe çağırdığımızda, "Bir sevgilim var, onunla geleceğim, sakın pot kırmayın," demişti. Ben tanışır tanışmaz ısınmıştım Ferda'ya. Adnan'ın sevmesi, anlaşmak için yeterliydi bana göre. İrem biraz mesafeli davranmıştı. "İyi kız ama fazla durgun, bir türlü sohbet açamadım," demişti sonra. "Neyse canım, mutlu olsunlar da, gerisinden bize ne!"

Ferda bir mimarlık bürosunda işe girdikten üç ay

sonra da evlenmişlerdi. Ferda'nın ailesinin Erdek'teki yazlığında. Hiç sevmediğim halde halaya bile kalkmıştım. Yıldızlı bir geceydi ve Adnan çok mutluydu.

Bir sahaf açma düşüncesi olduğunu ilk kez Erdek'te söylemişti Adnan. Uzun uzun parayı nereden bulacağını falan anlatmıştı. Açıkçası başarabileceğine inanmıyordum ama sonunda o sahaf açıldı. Emekli olmaya karar veren birinden devraldığı dükkânın duvarlarını birlikte boyadık, raflarını birlikte yerleştirdik. Edebiyat Kulübü'ndeki *yenilenme* günlerimize geri dönmüştük. Bütün işleri bitirip de masasına yerleştiğinde bir fotoğrafını çekmiştim. O fotoğraf hâlâ duvarında asılı.

Adnan'ın yaşamını üç-beş satırda özetlemeye çalışmak, tırnaklarıyla kazdığı bir temelin üstüne görkemli bir bina dikmiş olan arkadaşıma büyük haksızlık. Mert Güriz kitaplarında, *büyük dersi* vermeden önce hayatın içinden bir hikâye anlattığım bölümleri yazarken sıkıştığımda Adnan'ın hayatını düşünürdüm. Zora düştüğü zamanlarda, aynaya bakıp, "İnsansın be Adnan, insan dediğin yanılır," deyip yoluna devam eden bir adamın hayatından daha öğretici ne olabilirdi ki?

Sahaftan içeri girdiğimde derin bir nefes aldım. Eski kitap kokusunu içime çekmek iyi geliyordu. "Bırak bu romantik yazar ayaklarını," derdi Adnan, "o bayıldığın koku beni ciğer hastası ediyor."

Adnan'la Çınar masanın başına oturmuş resim yapıyorlardı. İçeri girdiğimi ilk fark eden Çınar oldu. Normalde beni her gördüğünde kucağıma atlardı ama bütün dikkatini yaptığı resme verdiğinden kafasını kaldırmadı bile. "Baba! Amağan geldi!" dedi.

Daha iki yaşına basmadan adımı öğrenmişti. Aradaki r harfini söyleyemiyordu. Büyümesi bir şey değiştirmedi, bana "Amağan" demeye devam etti. Adnan, "Bari Amağan Amca de oğlum, yaşını hissettir şuna," diyordu.

Kim ne derse desin, ben Çınar'ın arkadaşıydım. Beş yaşında olması bu gerçeği değiştiremeyecekti.

Masanın önündeki tabureye oturdum. "Ne resmi yapıyorsun Çınar?" dememe kalmadan küçük geveze anlatmaya başladı. "Bak bunlar kitap. Bu ördekler kitap okumaya gelmiş. Bu annem, onlara ev yapıyor. Bu da babam."

"Baban ne yapıyor peki?"

Bir süre düşündü Çınar. Babasına bir sahne yazmamıştı zihninde. "Ne yapıyorum oğlum, söylesene," dedi Adnan. Çınar boyamaya devam edip mırıldandı. "Börek yiyosun."

"Vay arkadaş," dedi Adnan, "milletin çocuğu babasını süper kahraman olarak çizer, bir de bizimkinin hayal gücüne bak. Baba dediğin oburun teki."

Güldüm. "Sen benim tanıdığım en iyi babasın," diyemedim. Başka baba tanımamıştım ki...

"Birer çay içeriz değil mi?" dedi Adnan. Geçen ay aldığı elektrikli semaverden buharlar çıkıyordu. Çayları koyarken havadan sudan bir konu açıyormuş gibi, "Bir durgunluk mu var sende, bana mı öyle geliyor?" deyiverdi. Başımla Çınar'ı gösterdim. İrem'in adını anmadan sabahki kavgayı nasıl anlatacağımı bilmiyordum. "Oğlum biz Armağan Amcanla dükkânın önünde oturup birer çay içeceğiz, sen uslu uslu resmini yapmaya devam et olur mu?" dedi Adnan. "Hıı," diye bir ses çıktı Çınar'dan.

Tabureleri dükkânın önüne atıp oturduk. Adnan tam kapının önüne koydu taburesini, başını çevirdiğinde oğlunu görebileceği bir yere. "Bu dükkân önü taburesi önemli konu," derdi, "esnaflığın olmazsa olmazlarından. Yaz demeden kış demeden, günde en az on dakika oturacaksın burada. Gelene geçene selam vereceksin, çay içeceksin. *Bu dükkân hâlâ yaşıyor* demenin en güzel yolu."

Sabahki telefon konuşmasını anlattım kısaca. Her

dakika Mert Güriz'in yeni kitabını düşündüğümü, bir türlü başlayamadığımı, çok gergin olduğumu falan söyledim. Zaten biliyordu bunları. Yine de çayını yudumlayarak sonuna kadar dinledi.

"Demek İrem haberleşmek istemiyorum dedi, öyle mi?"

"Sinirlendi. Sonra da kapattı. Bir süre aptal aptal oturdum ekranın karşısında. Yokmuş dört-beş gün, bir yerlere gidiyorlarmış arkadaşlarıyla. O arkadaş dediklerinin kim olduklarını bile bilmiyorum."

"Stockholm olayı çıktığında böyle olacağını düşünmediniz mi hiç? Böyle uzun ayrılıklarda kim olsa tartışır. Büyütecek bir durum yok bence."

"İyi de her gün biraz daha sıkışmış hissediyorum kendimi. İrem haklı. Her gün aynı haltı yiyorum, havadan sudan iki laf edip getiriyorum lafı Mert Güriz'e."

"Yahu bu sizin işiniz. İnsanların iş güç konuşması gayet doğaldır. Sorsan Stockholm'de neler yapıyorsun diye, onun anlatacağı da iş olacak sonuçta. Şurayı gezdik, burayı gördük, sonra da bütün gün eğitimdeydik. Ne desin ki? Ben derdinizi anlamıyorum sizin."

Haklıydı. Büyütecek bir durum yoktu ortada. Ama içimdeki yalnızlık kuyusu derinleştikçe karanlığım büyüyordu. Kimseye anlatamıyordum bunu. Adnan'a bile.

"Hiç söylenme. Başladınız bir işe, elinize yüzünüze bulaştırmadan bitireceksiniz. Bittiği güne kadar da ağzınıza fermuar çekmeyi öğreneceksiniz. Manasız hezeyanlara kapılma. Dünyada bu işi böyle yapan tek ekip siz misiniz? Bu gölge-yazar meselesi her yerde var. Romancılar bile yapıyorlar. Kitaplarını ekiplere yazdıranlar mı istersin, bölüm bölüm okutup konusunu gelen yorumlara göre şekillendiren mi istersin, var işte her türlüsü. Zaten akıllı okur neyin ne olduğunu bilir. Hele bu kişisel gelişim olayı var ya, koca bir okyanus resmen. Yelkenini

şişiren gidiyor gidebildiğince. Bu işler böyle Armağan. Başlarken bilmiyor muydun?"

"Artık fazla gelmeye başladı."

"Yok ya! Nedir fazla gelen? Allah rızası için anlat da ben de öğreneyim. Ama sakın yine okuduklarıma ihanet ediyorum, insanları kandırıyorum mavralarına girme. Yemezler. Onları geç bir kalem."

"Yalan mı?"

"Kuyruklu yalan hem de. Senin yaptığın, onun bunun düşüncesinden yeni bir düşünce oluşturmak. Eskimiş ayları kırpıp kırpıp yıldız yapıyorsun bir nevi. Ha, bana sorarsan bu iş külliyen saçmalık. Ama alıcısı var işte. Hayatta kendi cümlesini kurmaktan âciz olanlar, senden cümle satın alıp başucuna asıyor. İstediklerini verdin ki, seve seve aldılar bugüne kadar. Ne var bunda?"

"Bunları sen mi söylüyorsun? İnanamıyorum. Nasıl bu kadar rahat olabiliyorsun? Ben artık bu yalanla başa çıkamıyorum."

"Şimdi şu sokaktan geçen on kişiyi çevirsek, bu dediklerini anlatsak bir taraflarıyla gülerler. Yok başa çıkamıyormuş, yok bunalıyormuş. Saçma sapan lakırdılar. Bence sen yazacak bir mesele bulamadığından huysuzlanıyorsun. Tıkandın, şiştin, hafakanlar bastı, suçu da Mert Güriz meselesinde arıyorsun. Biraz rota değiştirmen lazım. Bak, sizin ilk kitaplar bana bile geliyor artık. Herkes elinden çıkarıyor o kitapları. Modası geçiyor. O dönemin kişisel gelişim kitapları sahaflık oldu çoktan. Bu işler üç-beş yılda maske değiştiriyor. Dağıtımcı arkadaşlarım bana bütün listeleri yolluyor, açayım sana bilgisayarı, göstereyim. Bak bakalım depolardan en çok hangi kitaplar çekiliyormuş. Bir tarafta Kuzey Avrupa tarzı, bir tarafta gezegenlerin etkisi... İlişki uzmanı olan var, yıldız falından anlaşma imzalayacağın günü belirleyen var. Var oğlu var. Demek ki sen de Mert Güriz'i

değiştireceksin biraz. Kendin söylüyorsun son iki kitapta rakamlar düştü diye. Yapacak bir şey yok, daha da düşecektir. Devir değişti çünkü. '*İşinizde Yükselmeniz İçin Uygulamanız Gereken Beslenme Modelleri*' diye kitap bile gördü bu gözler. Siyez bulguru yerse bölüm şefi olacağına inanan insanlar var bu dünyada. Sen ne anlatıyorsun hâlâ? Mert Güriz'i değiştiremiyorsun, tıkanmaya başlıyorsun, sonra karşıma geçip bunalımlı yazar tripleri yapıyorsun."

"Ben senin kadar düz bakamıyorum Adnan. Evlendiğimizden beri bu iş omuzlarımda. Sanki dört kişilik bir evlilik yaşıyoruz. İrem, ben, Sedat ve hayalî kahramanımız Mert Güriz."

"İki kişilik evlilik diye bir kurum yok zaten. Kiminin patronu evin içindedir, kiminin iş ortağı. Hayatın akışı bu. Bizim evde de her akşam Ferda'nın ofisindekiler konuşulur. Daha dün gece mesaj geldi patronundan, saat on birde. Neymiş efendim, bilmem ne raporlarını unutmasınmış. Bu kız uyuyor mu, sevişiyor mu, şöyle ayaklarını uzatıp boş boş tavana mı bakıyor? Patronun derdi değil tabii, at mesajı gitsin. Şimdi ben de evliliğimiz üç kişilik oldu, huzurum kalmadı diye geçeyim mi karşına?"

Dükkâna iki gencin yanaştığını görünce sustuk. İçeri girmediler. Oğlan, "Şeyi soracaktık biz..." diye lafı gevelerken kız atıldı. "*İvan İlyiç* var mı? Tolstoy."

"*İvan İlyiç'in Ölümü*" dedi Adnan. Kitap adlarının yarım söylenmesini sevmezdi. "Bir tane vardı, onu da iki gün önce sattım. Ama haftaya uğrayın, yeni bir parti gelecek, onda mutlaka vardır. Ayırırım, sonra alırsınız."

Teşekkür edip gittiler. Bir süre arkalarından baktık.

"Kız Didem'in gençliğine benziyordu," dedi Adnan. Gördüğü gençleri üniversite yıllarındaki arkadaşlarımıza benzetmeye bayılırdı. "Geçen gün geldi Didem. Üç saat falan oturdu. Bu yıl televizyona iş yapmayacağım, diyor.

Dizi yazmayacakmış. Neymiş efendim, piyasa böyleyken iş yapılmazmış. İçeriklere şöyle karışılıyormuş, böyle sansür varmış. İyi de şimdiye kadar güllük gülistanlık mıydı ortalık, bir gecede mi allak bullak oldu piyasanız, dedim. Bozuldu. Laf döndü dolaştı paraya geldi. Asıl mesele o tabii. Ücretler düşmüş, yapımcı firmada parası kalmış, aylarca ödeme alamamış falan filan. Paranı alamayınca mı sansür gözüne battı, diyemedim tabii. O kadarı da ağır olur."

"Çok çalışıyor kız. Hakkı olan parayı istemesi ayıp mı?"

"Yok be, istesin tabii. Benim derdim o değil. Bu kızı biliyorsun, üniversitedeyken mangalda kül bırakmıyordu. Kadın meselesi, toplumsal cinsiyet eşitliği, kamusal alan ayrımcılığı... Ne zaman böyle bir panel olsa masanın ortasında Didem'i görürdün. Beş yıl falan oluyor, bir akşam Ferda tutturdu şu Didem'in yazdığı diziyi izleyelim diye. Başladık izlemeye, acayip bir olay. Bayağı pipili doğmuş dizi."

Bir an sustu, eliyle ağzını kapattı. Başıyla resim yapan Çınar'ı gösterdi. "Açtırma ağzımı şimdi, çocuk duyacak falan... Kendime hâkim olamayıp böyle laflar edince evde fırtınalar kopuyor. Hemen kapıyor bu lafları kerata, Ferda kafamı kırar sonra. Neyse... Dizideki bütün iyi kadınların amacı ya kocasını mutlu etmek ya anne olmak. Kötü kadınların amacı da o kocayı ayartmak, sonra da adamdan çocuk yapmak. İzlediğim bölümde meslek sahibi tek bir kadın vardı, onun da ne yaptığı belli değil, bir ofiste oturmuş sürekli birilerine telefon ediyor. Telefonda iş mi konuşuyor sanıyorsun? Hayır. Ona bu kötülüğü yap, buna şu taklayı attır. Bir dizide, ofiste mini etekle oturmuş bir kadın varsa bil ki o kadın kötüdür. Bas klişeyi, geç. Erkekleri hiç sorma, en iyisinin tek yaptığı restorana gidince karısının sandalyesini çekmek. Pes! E ne

oldu bütün o paneller, feminizm tartışmaları? Ama bakıyorum sosyal medya hesaplarına, bir kadın cinayeti falan olunca ağzını ilk açanlardan biri Didem oluyor. Ulan senin yarattığın erkek karakterlerden biri öldürdü o kızı, sen ne demeye konuşuyorsun hâlâ?"

"Ne yapsın kız? Baskı var demiş, istediği gibi yazamıyor ki. Kaç kere anlattı bize yapımcıdan dönen senaryoları. O sahneyi böyle yap, bu karakter şöyle davransın. Bir de parasını alamayınca burasına gelmiş demek ki..."

"O zaman söylenmeyecek Armağan. O diziyi izlediğimiz gece ben böyle car car konuşmaya başlayınca Ferda sinirlendi. Kıskandığından böyle yapıyorsun, diye kızdı. O paraları sana verseler sen de gıkını çıkarmadan yazardın, dedi. Biraz tartıştık ama geçti gitti. Şimdi sana bir itirafta bulunacağım. Ferda haklıydı, insan gerçekten de o paralara sahip olmak istiyor bazen. Kazanan en yakın arkadaşı bile olsa kıskanıyor hatta. Ama benim dediğim bu değil. Yola çıkış nedeninin ne olduğu kişiyi ilgilendirir. Kiminin paradır, kiminin şöhret. Ama ilk adımı attıysan durmayacaksın. Didem için de bunu diyorum. Çıkmış bir yola, yürümeye devam edecek. Ha baktı olmuyor, kapatıp ağzını sapacak başka sokağa. Ama lafım sadece Didem'e değil. Hepimize. Sen de söylenmeyeceksin. Bizim kuşağın durumu bu. Fatih organik gıda işine girdi de ne oldu? Bütün o Bandırma'daki çiftlikler falan, hepsi palavra. O tarafta üreticiyi, burada da tüketiciyi gagalamakla meşgul."

Fatih'in kim olduğunu hatırlayamadım. İnsanları unutmayı seviyordum. Adnan susmadan anlatmaya devam etti.

"Betül vardı sizin bölümden. Şimdi ne yapıyor biliyor musun? Dubai'de kimyasal hammadde ticareti yapıyor. Çevre kirliliğine omuz vermeyi Rousseau'dan mı öğrendi yani? Geçeceksin bunları. Bizim bölümdeki Cev-

det'i bilirsin. Herif tarih bölümünü üçüncülükle bitirdi. Sonra da gitti, düz sigortacı oldu. Adamın tek amacı poliçe satmak. Geçenlerde ona da dava açmışlar gerçi. Bir müşteriye sağlık paketi satmaya kalkmış, öyle demiş olmamış, böyle demiş olmamış. En sonunda, 'Kırk yaşının üstündesiniz, kanser riskiniz çok yüksek, ailenizde de kanser vakaları olduğuna göre...' diye lafa girince, müşteri delirmiş tabii. 'Siz benim aile bilgilerimi nereden biliyorsunuz, bu bilgileri hangi kaynaklardan alıyorsunuz,' diye açmış davayı."

"Ne olmuş sonra?"

"Bir bok olmaz, arkasında avukat ordusu var. Zaten özel bilgi diye bir olay kalmadı dünyada, herkesin her şeyi..." Garip bir yüz ifadesi yaparak noktayı koydu sözüne. Bunu çok severdi, yarım bıraktığı bir cümleyi yüzüyle ya da bedeniyle tamamlamayı. "Hepimiz aynıyız be Armağan. Gençlikteki idealler uçtu gitti. O delişmen hallerimizin kökü kurudu. Ama sorsan, kimse mangalda kül bırakmaz. Herkes eylemci, herkes öfkeli. Sosyal medyaya vıdı vıdı yazdın, öbür taraftan bir fotoğraf koydun, oldu bitti."

Lafı nereye getireceğini biliyordum. Yine aynı sözleri duymak istemiyordum. Sussun diye yalvarır gözlerle baktım. Susmadı.

"Bunu söylememden nefret ediyorsun ama sen de aynısın. Mert Güriz'de kirlendiğini düşündüğün duruşunu sosyal medyada aklamaya çalışıyorsun. Görmüyor muyum sanıyorsun? O bildiriye imza koydun da ne oldu? Kara listeye girdin. Yurtdışına çıkamıyorsun. Sırf vicdanın rahatlasın diye attın o imzayı. Eminim ne yazdığını bile okumamışsındır doğru dürüst. Sonra geçip karşıma, İrem şöyle dedi, İrem böyle dedi... Karının yanına gidemiyorsun be! Ne için? Oturduğun yerden kahraman olmaya çalıştığın için."

Bu konuya girdiğinde dakikalarca konuşabilirdi. Neyse ki Çınar elinde bir resimle yanımıza geldi de susmak zorunda kaldı. "Bak baba, yarış arabası yaptım. Hem arkadan alevli böyle," dedi, o yarım yamalak konuşmasıyla. Ters tutuyordu resmi.

"Bunu Armağan Amcana göster, iyice ezberlesin bu arabayı, büyüyünce sana gerçeğini alsın sonra da," dedi Adnan.

"Bana bunu alsana Amağan. Ama kırmızı al."

Çocuğu boş yere umutlandırmak istemedim. Sonra da hiçbir şey demeden başımı salladım. Yıllardır binlerce insanı umutlandıran bir adam başka ne yapabilirdi ki?

"Alır oğlum, alır. Bakma Armağan Amca'nın bu hallerine. Mert gider, bir başkası gelir, o yine de sana bu arabayı alacak parayı kazanır."

Adnan'ın iğnelemelerinden rahatsız olmaya başlamıştım. Yüzümün düştüğünü görünce Çınar'ı içeri yolladı.

"Hiç bozulma Armağan. Ne düşünüyorsam onu söylüyorum."

"Yok canım, bozulmadım."

"Bilirim ben senin ne zaman bozulup ne zaman bozulmadığını. Haklısın aslında, bir saattir kafanı ütülüyorum. Filmlerde hayat dersi veren yaşlı adam vardır ya, onlara benzedim. Hani kahraman yolculuğunda koruyucu bir güçle karşılaşır... Bilge adam, tılsım veren kadın falan... Neydi o?"

"Kahraman doğaüstü bir yardımla, başta reddettiği çağrıyı kabul eder."

"Hah, tam o bölümdesin işte. Ama senin kadersizliğin, karşına bilge olarak bu ukala arkadaşının çıkması."

Bir an kahramanın yolculuğunu düşündüm. Adnan'la sohbetim eşiği aşmamı sağlayacaksa daha önümde sınavlar var demekti. Sonrasında baştan çıkarıcı bir ka-

dın... Adnan'ın tok sesiyle düşüncelerimden sıyrıldım. "Yeter bu kadar hizaya sokmaya çalıştığım," diyordu, "böyle konuşan adama, *sen önce kendine bak* derler."

"Kimse sana bunu diyemez. Sen her zaman kararlı bir hayat sürdün. Bir hedef belirledin, düşündün ve yaptın. Bütün bu anlattıklarından farklı oldun her zaman."

"Bu bir erdem değil ki." Çayının son yudumunu kafasına dikti, bardağı kapının kenarına bıraktı. "Bak madem kahramanın yolculuğundaki bilge adam rolünü biçtim kendime, işimi tam yapayım. Sana bir masal anlatayım."

"Nereden çıktı şimdi bu?" dememe gerek kalmadan Adnan şöyle bir boğazını temizleyip başladı anlatmaya.

"Zamanlardan bir zaman, uzak diyarlardan birinde, bir çiftçi yaşarmış. Sabah tarlasına gider, gün batana kadar çalışırmış. Akşam evine döndüğünde, alır eline bir keser, tahtadan oyuncak yaparmış çocuklarına. Yemekten sonra sedirine yanlayıp bir sigara tüttürürmüş. Erkenden de yatarmış. Her gün aynı. Sadece haftada bir gün pazara gider, iki-üç kasa malını satar, evinin ihtiyacını karşılarmış. Yetiştirdiği yediğine, sattığı yaşamasına yetiyormuş anlayacağın. Derken bir sabah, işini yapmaya giderken ağaçların arasından bir ses duymuş. *Tarlaya gitme! Tarlaya gitme!* Bizim çiftçi öyle bir korkmuş ki anlatmak mümkün değil. Sağına bakmış, kimseyi görememiş. Soluna bakmış, sadece ağaçlar. Kaldırmış kafasını yukarı, bakmış ses yukarıdan geliyor. *Tarlaya gitme! Tarlaya gitme!* Bizimkine bir titreme gelmiş, gerisingeri evine dönmüş. Korkusunu yenmek için bütün gün elinde keser, oyuncak yapmış. Ertesi sabah besmelesini çekmiş, duasını etmiş, düşmüş yola. Tam aynı yerde, yine aynı sesi duymuş. *Tarlaya gitme! Tarlaya gitme!* Aklını oynatacak gibi olmuş zavallı çiftçi. Koşarak evine dönmüş. Karısına, çocuklarına hiçbir açıklama yapmadan

almış eline keserini, başlamış tahtadan oyuncak yapmaya. Günlerce böyle sürmüş bu. Başka yoldan gitmeyi denemiş, olmamış. Ormandan kulaklarını tıkayarak geçmeyi denemiş, yine de duymuş sesi. Sonunda tarlaya gitmekten tümüyle vazgeçmiş. Bütün gün oyuncak yapmaya başlamış. Öyle ki, evde oyuncakları koyacak yer kalmamış. Çiftçi de ne yapsın, oyuncakları pazarda satmaya başlamış. Bir de ne görsün? Oyuncaklar sebze meyveden daha çok para getiriyor. Haftada iki gün pazara gider olmuş. Sattığıyla daha çok yemiş, kazandığıyla daha çok almış. Fistanlar yenilenmiş, bütün aile semirmiş. Daha çok oyuncak yapıp daha çok satmak için karısıyla çocuklarının da eline birer keser vermiş."

Adnan'ın masalı bir anda yüreğimi sıkıştırdı. Sonunun nereye varacağı belliydi, daha fazla dinlemek istemedim. "Ben senin ne demek istediğini anladım. Hırsına yenik düşen adam, kaybolan masumiyet falan filan. Sen onu bırak da şunu söyle. O ses nereden geliyormuş?"

Kocaman bir kahkaha patlattı Adnan. "Onu ben de bilemiyorum. Kahramanın yolculuğu falan deyince aklıma bunlar geldi. Bir tarafımdan uydurdum anlayacağın."

"Bunun sonu şöyle olabilir. Köy halkı bir gün tahta oyuncaklardan bıkar. Alışverişi bırakır. Çiftçi bütün o kazandıklarını kaybeder, giderek fakirleşir. Çaresiz tarlasına gider. O sesi duysa bile gider. Bir de bakar ki tarlası bakımsızlıktan çöle dönmüş. Yani elindekini kaybetmiş. Tam bir *Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olma* hikâyesi."

"Açıkçası ben hiç öyle düşünmemiştim. Şöyle bir son daha iyi olur bence. Çiftçi, oyuncak işinden kazandığıyla bütün pazar alanını satın alır. Oraya satışa gelen köylüler çiftçiye kira ödemek zorunda kalır. Yani artık oturduğu yerden para kazanmaya başlar. Tarlanın çöle dönmesi iyi fikir ama onu da şöyle yapalım. Çöle dönen

tarlaya evler kondurur. Onları da köylüye satıp kim var kim yok borçlandırır."

Dayanamayıp güldüm. Sinirlerim bozulmuştu. Kahkahalarımızı duyan Çınar koşarak yanımıza geldi. Kaşlarını çatarak baktı bize, onsuz eğlenmemize kızdığı belliydi. Sırf onunla ilgilenelim diye, "Susadım ben," dedi. Oğlunu abartılı bir ilgiyle kucakladı Adnan, "Aman da aman, bizim küçük fil susamış," deyip gıdıklamaya başladı. Hemen kıkırdayarak yelkenleri suya indirdi ufaklık. Oturduğum yerden, Adnan'ın Sünger Bob'lu mataraya su koymasını izledim. "Çınar! Baban biraz önce çok komik bir masal anlattı bana. Zavallı bir köylüye dünyanın ilk alışveriş merkezini kurdurup bir de üstüne adamı toplu konut projesine soktu," diye seslendim oturduğum yerden.

"Nasıl masal baba?"

"Akşam yemeğinde uslu olursan anlatırım."

"Baban böyledir işte Çınar. Ancak uslu olursan ödüllendirir seni."

Yüzüme bile bakmadan homurdandı Adnan. Mesele Çınar'ın yetiştirilmesi olduğunda hiçbir eleştiriyi kabul etmiyordu. Ama sert bir oyun oynuyorduk bugün. İsteyen istediği kadar faul yapabilirdi. Ne de olsa hakemi olmayan maçlardı bizimkiler, kimsenin kırmızı kart görmediği, herkesin dilediği kadar kırıcı olabileceği maçlar. Ama yine de birinin durmayı bilmesi gerekiyordu.

"Ben gideyim artık," dedim.

"Otur da öğle yemeği yiyelim. İyice kilo vermişsin zaten. Belli ki İrem yokken kendine bakamıyorsun. Hani barış çubuğu içerler ya, ben de sana bir barış lahmacunu ısmarlayayım. Bugün iyi gagaladık birbirimizi, böyle gergin geçmesin gün."

"Gergin değilim. Yani senin söylediklerin yüzünden gergin değilim. Doğruları söyledin. Biraz yürümek iyi gelir. Parka falan giderim."

Matarasından su içen oğlunun başını şöyle bir okşadı. Çınar babasına bakmak isteyince birkaç damla su döktü üstüne. Tişörtünün ıslanmasına aldırmadı. Gerçekten susayınca, kana kana içmek isteyince dökülen birkaç damlaya aldırmıyordu insan.

Adnan yanıma gelip elini omzuma koydu. "Bana kızdığını biliyorum ama bunları söylemezsem de içim rahat etmez be oğlum," dedi. "Bizim bütün masallarımız bir kahramanın yolculuğu. Bu masalın adı da *Armağan'ın Yolculuğu*."

"Masalın bilgesinden dersimi aldığıma göre sıra tanrıçayla karşılaşma bölümüne geldi desene. Belki parkta vardır bir tanrıça. Bankta oturmuş geleni geçeni seyrediyordur."

Kötü şakama gülmedi Adnan. "Canın sıkkınken üstüne gelmek istemezdim. Ama biliyorsun beni, başka türlü anlatamıyorum derdimi," dedi. Biraz daha konuşmak istediği belliydi. Ellerimi iki yana açıp bekledim tiradını bitirmesini.

"Bak Armağan, olayları bu kadar büyütme. Didem yolunu senaryo işinde buldu, siz kişisel gelişimde. Olaya böyle bakacaksın. Oturduğunuz evi nasıl aldınız? Evi alana kadar her şey iyiydi de şimdi mi batmaya başladı? Kandırma kendini. O evi size Mert Güriz aldı. Kredilerinizi kuruşa kuruşuna Mert Güriz ödedi. Şimdi kalkıp da Platon'a karşı suçluluk duyuyorum, Wittgenstein rüyama girip azarlıyor, Nietzsche bana bıyık buruyor falan deme. Yemezler. O Platon dediğin adam iki bin yıldır kaç kişiyi zengin etti be. Sen ne ilksin ne de sonuncu olacaksın. Senin derdin yazamadığın kitaplarla, hazırlayamadığın sunumlarla değil. Derdin bütün o felsefecilerden çaldığın düşüncelerle de değil. İrem'le ne yaşıyorsunuz, tam olarak bilmiyorum ama derdin İrem'le. Derdin Sedat'la. Aslında bir lafım daha var ama..."

O kısacık sessizlikte yazdığım ilk öyküleri hatırladım. Kahramanlarım bana benzemesin diye uğraştıkça karanlık bir kuyuya düşerdim. Kuyunun dibinde kendimi bulurdum her seferinde. İçinde *ben* olmayan bir metin olanaksızdı. İnsanın kendi labirentinden çıkmasına yardım edecek bir harita yoktu ki dünyada.

"Madem açtık yarayı, iyice akıtalım kanı. Armağan, senin derdin kendinle. İnsanlara katlanamıyorsun. Yaptığın işin o katlanamadığın insanları mutlu etmesi iyice öfkelendiriyor seni. Herkesin sana yalan söylediğini, seni kandırdığını düşünüyorsun. Neden? Çünkü ömrün sırlarla geçmiş. Şimdi o konuyu açmak istemiyorum ama babanı anlattığın geceyi hatırlıyor musun? Sen ömrün boyunca saklamışsın. Derinlerine gömmüşsün. Hayatında mutlu olduğunu söylediğin dönemi düşün, ruhundaki irini akıtıp yoluna baktığın dönemdi değil mi? Peki bu Mert Güriz ne yaptı sana? Yine sırlarla doldurdu içini. Sen saklamaktan yoruluyorsun be dostum. Bak bir kez daha üstüne basa basa söylüyorum. Senin derdin kendinle."

Öylece bakakaldık birbirimize. İçimdeki yanardağ patlasın, ağzımdan lavlar fışkırsın, Adnan'ı yakıp kavursun istedim bir anda. Öfkelenmek istedim, başaramadım. Babamı hatırlatmasına hiç gerek yoktu. Ben de onun canını acıtmalıydım. Tam ağzımı açtığım anda, "Ben de *laaamaağcun* istiyorum baba," dedi Çınar. Adnan'a öfkem, beş yaşındaki arkadaşımın "lahmacun" deyişinde eridi gitti.

"Haklısın Adnan," dedim, "dert de bende derman da."

Şöyle bir ensesini sıvazladı. "Kalsaydın biraz daha," dedi, evladını gelecek her türlü beladan uzak tutmak isteyen bir baba gibi. Söz konusu Adnan olunca öfkem de gerçekti sevgim de. Duygularımın terazisi dengeyi tutturmuşken yola devam etmeliydim. "Benim lahmacunumu Çınar yesin," deyip arkamı döndüm.

Parka doğru yürürken insanların yüzlerine baktım.

Ne düşünüyorlardı? Neden konuşuyor, neden susuyorlardı? Kendi kendine konuşanlara neden deli diyorduk? Kendi kendine susanlar daha mı akıllıydı onlardan?

Tam karşıdan karşıya geçecekken kırmızı ışık yandı. Bir adamla bir kadın hararetli hararetli konuşuyorlardı yanımda. "Kesin kararımızı verdik. Yaz ortasında gidiyoruz Kanada'ya. Artık burada nefes alamaz oldum, burama geldi vallahi. Hayır, sırf çocuğun okuluna verdiğimiz para bile orada yaşamamıza yeter. Hiç değilse insan gibi yürürüz yollarda," dedi kadın. *Çocuğun okuluna verilen para* derken sesinden tiksinti akmıştı. Bir çocuğunun olmasını neden istemişti ki?

"Biz Kanada'da yapamayız," demişti adam, "sonüçta yaşlı anne-baba var. Allah gecinden versin, bir şey olduğunda hemen gelebilmek lazım. Berlin falan diyorduk ama İngiltere'ye bir yükseldik bu aralar. Antlaşma falan da var ya, rahat ederiz diye düşünüyoruz." *Sonuçta yaşlı anne-baba var* derken sesinden kızgınlık akmıştı. O anne-baba, bu adamı neden dünyaya getirmişlerdi ki?

Yeşil ışık yanmadan attım adımımı yola. Bir saniye daha dayanamayacaktım. İçim kupkuruydu. Kendimi şöyle bir yokladım. Ne zaman yalnız kalsa eli ayağına dolaşan bir çocuktan başka bir canlı bulamadım ruhumun derinlerinde. En çok kazak giyerken bunalırdım çocukken. Boyun kısmını kafamdan geçiremediğimde nefes alamaz, "İmdat!" diye çığlık atardım. Anneannem koşarak gelir, beni boğulmaktan kurtarırdı. İçimdeki çocuk yine debeleniyordu.

Boğuluyordum.

Armağan Gündoğdu, üstündekileri çıkarıp o çocukluk kazağını giymek istiyordu ama başaramıyordu. Üstelik artık yardımına koşacak anneannesi yoktu. Karısı yanında değildi.

İrem bir daha yanımda olacak mıydı? Yoksa sadece

Mert Güriz projesinin sağlığı için sürdürülen bir evlilik miydi bizimki?

Sadık Mert Güriz okurları, böyle bir durumda ne yapmaları gerektiğini iyi bilir.

BİR SORUNDAN KURTULMAK İÇİN ÖNCE O SORUNUN BAŞLADIĞI GÜNÜ DÜŞÜNÜN. KENDİNİZE "NEDEN?" DİYE SORMAKTAN KORKMAYIN.

Parkın cadde tarafındaki kapısından girerken kendime, "Neden?" diye sordum. "İrem benimle neden evlendi?"

7.

Çöpçatanı Kafka olanın hali nice olur?

Okuma tiyatrosu başarılı olmuştu. İstediğimiz ışık düzenini yapamamıştık, oyunculardan biri sinek vızıltısına benzeyen sesler çıkarmıştı, biri de elindeki bütün kâğıtları düşürünce gürültüyle yerden toplayıp haşır huşur sıraya koymaya çalışmıştı. Ama yine de beğeniyle karşılanmıştı oyun. İki kere selama çağrılmıştı oyuncular. İkinci selamda Sedat seyircileri kibar bir hareketle susturup, "Şimdi izninizle bu oyunun perde arkasındaki kahramanları da sahneye çağırmak istiyorum," demişti. Işıkları yapan oğlanla Tiyatro Araştırmaları Grubu'ndaki iki kız hemen fırlamışlardı. Adnan'la ben ürkek adımlarla çıkmıştık sahneye. Biz bir köşede, ne yapacağımızı bilmez bir halde dururken Sedat öne çıkıp gösterişli bir selam vermişti.

O akşam kutlamaya gidilmesini saçma bulmuştu Adnan. "Alt tarafı bir okuma tiyatrosu yaptık, bando mızıkayla kutlanacak bir olay değil ki. Bırak çocuklar gitsin, biz seninle ayrı takılalım," demişti. Ama ben gitmek istiyordum. Kutlama değildi derdim. İrem'i görmekti.

Sahildeki kafeye girdiğimizde ekip çoktan ilk biraları bitirmişti bile. Kendimize ancak masanın ucunda bir yer bulabilmiştik. Sedat, "Yönetmenimize bir sandalye çekin çocuklar," diye bağırmıştı. Kaçıp gitmek istemiş-

tim oradan. Sedat'ın tuhaf şakalarına kahkahalarla gülen İrem'i görünce midemde köpekler havlamaya başlamıştı. Adnan, "Siz hiç rahatsız olmayın çocuklar, biz birer bira içip kalkacağız zaten," derken bir eliyle omzuma bastırıp kalkmama engel olmuştu.

Sedat, kâğıtlarını yere düşüren oyuncunun taklidini yapmıştı. Bir daha, bir daha, bir daha... Gülmüştü herkes. Kâğıtlarını düşüren oğlan bile. Ben utanmıştım onun yerine. Başka şeyler düşünmeye, bütün o kahkahaları duymamaya çalışmıştım. Gözlerimi iyice kısmış, biramdan yükselen kabarcıklara bakmıştım. Kulplu bardaktaki sarı sıvının yarısını kafama diktiğimi gören Adnan, "Yavaş ol be oğlum, zaten bilmiyorsun içmeyi, bir de seni taşımak zorunda kalmayayım," demişti.

O gecenin ilerleyen saatlerinde olanları anlatmadan önce, sözü Mert Güriz'e vermem gerekiyor. "Kötü Deneyimlerinizi Biriktirin" sunumunu hatırlayanlar vardır. Hani "*Deneyim, öğrenmenin en güzel yemeklerinden biriyse, kötü deneyimler de bu yemeğin vazgeçilmez baharatlarıdır,*" diye biten sunum. İşte o sunumda rastlantılar üstüne uzun bir bölüm yazmıştım. Rastlantılara güvenemeyeceğimizi ama hayatın onları tümden yok sayacak kadar düzgün akan bir nehir olmadığını anlatmıştım. O gecenin devamını anlatmadan önce sunumdan bir cümleyi tekrar etmek istiyorum.

RASTLANTILARA ÂŞIK OLMAYIN.
AMA AŞKIN BİR RASTLANTI OLDUĞUNU DA
UNUTMAYIN.

Yazarken bir harfine bile inanmamıştım. Sadece süslü ve akılda kalıcı bir söz olması yetmişti bana. Sunumda bu söz ekrana yansıdığında herkesin not defterlerine sarılacağını, cep telefonuyla fotoğraflar çekeceğini biliyor-

dum. Bütün o sunumlar salondakilerin aklını çelecek cümlelerin geçit töreninden başka bir şey değildi zaten.

Ama şimdi düşünüyorum da...

İrem'in tuvalete gitmesi,
kıvırcık saçlı bir kızın Adnan'a soru sormak istemesi,
Adnan'ın kalkarken sandalyesini bana doğru
çevirmesi,
ortamın prensi Sedat'ın birden cep telefonuyla
oynamaya başlaması,
herkesin yan masadaki doğum günü kutlamasıyla
ilgilenmesi,
İrem'in döner dönmez yanımdaki boş sandalyeye
oturması,
ve bütün bunların kısacık bir sürede olması...

... rastlantıdan başka neyle açıklanabilir ki?

Yanıma oturdu. Gözlerini gözlerime dikti ve, "Böyle ortamları sevmiyorsun galiba," dedi.

İrem ilk kez *benimle* konuşuyordu. Oyunun provalarında birçok kez sohbet etmiştik. Ama bu konuşmaların neredeyse tamamı oyunla ilgiliydi. Oysa ben onun hakkında daha çok bilgi sahibi olmak, Sedat'la aralarında ne olduğunu öğrenmek istiyordum. Bir prova sonrasında, oyunda görev alan herkesle bir oturum yapmıştık. Adnan'ın başının altından çıkmıştı bu iş. "Grup dinamiği sağlamamız gerekiyor, birbirlerini dinlemiyorlar, sadece kendi bölümlerini okumaya odaklanmış durumdalar," demişti. Önce gözlerimizi kapatıp birbirimizin nefesini dinlemiştik. Ben kapamamıştım gözlerimi tabii ki. Sonra da çocukluk hayallerini, sevdikleri yemekleri, okudukları kitapları, dinledikleri müzikleri, gitmek istedikleri şehirleri, tiyatroya neden ilgi duyduklarını, ilk aşklarını,

hatta hayatlarının en utanç verici anlarını konuşmuştuk oyuncularla. Ama İrem yoktu o gün, gelmemişti. Yine merak ettiklerimi öğrenememiştim. Sedat'a hayran olması dışında hiçbir şey bilmiyordum onun hakkında.

Sonra o gece,
bütün o rastlantı dizisinin sonunda,
Adnan'ın bana dönük bıraktığı sandalyeye
otururken,
ilk kez *benimle* konuşmuştu İrem.

Ne cevap vereceğimi bilememiştim. "Gürültü," diyebilmiştim sadece, harfleri ağzımın içinde yuvarlayarak, "gürültülü yerlerde ne yapacağımı bilemiyorum."

"Bence senin sorunun gürültü değil," demişti yüzüme yanaşarak, "bence senin sorunun ışık. İlk günden beri dikkat ediyorum, kaşların yok denecek kadar az. Olanlar da sapsarı zaten. Kirpiklerin de zayıf. Kaşlar ve kirpikler ışıktan rahatsız olmamızı engelliyorlar. Nasıl desem... Doğal bir siperlik gibi. Ama sende o siperlik yok. Hep gözlerini kısıyorsun, çünkü ışıktan rahatsız oluyorsun. Bu konuyla ilgili bir yazı okumuştum. Bulursam getirim sana. Ama benden söylemesi, bir an önce E vitamini almaya başlamalısın."

Durmuştu birden. Sağ elinin ayasıyla burnunun ucunu kaşımıştı. Düşünürken hep böyle yaptığını bilmiyordum o zamanlar.

"E vitamini dedim ama emin değilim. B vitamini miydi yoksa? Neyse, en iyisi ben o yazıyı bulup sana getireyim."

İrem'le *bize ait* ilk konuşmamızda kaşlarımın ve kirpiklerimin olmadığını öğrenmiştim. O konuşurken yan gözle Sedat'a baktığımı, kaşlarını görmeye çalıştığımı hatırlıyorum.

"Haklısın, ışık rahatsız eder beni. Ama gürültü de..."

"Kaşların yok dedim diye alınmadın değil mi? İnan hiçbir art niyetim olmadan, öylesine, düşünmeden söyledim. Daha doğrusu senin iyiliğini düşündüm. Yani, dedim ya, ilk günden beri dikkatimi çektiğinden..."

Bocalaması hoşuma gitmişti. Cümleden cümleye atlayan bir kuşa benziyordu. O çırpındıkça içim açılıyordu. Ulaşılmaz bir kadından nefesini yüzümde hissettiğim bir kadına dönüşmüştü birkaç dakikada. Dudaklarına bakmaktan korkmuştum. Bakmıştım yine de...

Sonrasında ben konuşmaya başlamıştım. Yanımdan gitmesin diye, aklıma ne gelirse anlatıyordum. Sonunda ne yapıp edip lafı Kafka'nın Milena'ya duyduğu aşka getirmiştim. "Düşünsene, birbirlerini sadece üç kere görebilmişler ama yıllarca mektuplaşmışlar. Bir mektubunda şöyle diyor Kafka: *Bir odadayız Milena. Birbirine bakan iki kapının ardındayız ama ayrı ayrı. Biri açacak olsa diğeri hemen ürküp kapıyor kapıyı...*"

İrem'in beni sevmesini istemiştim. Çok sevmesini. Hemen. O anda. Bekletmeden. Kapıları ardına kadar açmasını. Ürkmemesini. Ürkütmemesini. O yumuşak ses tonunda kaybolmama izin vererek. Üstelik bizi hem tanıştıran hem de korkmadan aşktan söz etmemizi sağlayan Kafka olmuştu. O gece not defterime şunu yazmıştım: "Çöpçatanı Kafka olanın hali nice olur?"

Masa yavaştan boşalmaya başladığında o mükemmel soruyu sormuştu İrem: "Durağa kadar birlikte yürüyelim mi?"

"Yürüyelim tabii. İstediğin kadar yürüyelim."

Kimseye bir açıklama yapmadan kalkmıştık masadan. Ben Adnan'a şöyle bir bakmıştım, İrem uzaktan el sallamıştı Sedat'a. Biraların parasını bırakmadığımızı yolun yarısında hatırlamıştık. Hiç üstünde durmamıştı İrem. "Bir gün de biz ısmarlarız, olur biter," demişti.

Yürümüştük. Durağa kadar, duraktan sonrasına kadar... Ellerimi montumun cebine sokmuş, adımlarıma bakmıştım yol boyunca. Elleriyle havada daireler çizerek konuşup durmuştu İrem. Hiç susmadan.

"Ne okumak istediğimi bilmiyordum aslında. Hani, 'Büyüyünce ne olacaksın?' sorusuna pat diye cevap veren çocuklar vardır ya, onlardan olmadım hiç. Ayda bir fikir değiştirirdim. Ah, ama bir konuda çok nettim. Doktor olmayı hiç düşünmedim. Derken kendimi pazarlama iletişimi okurken buldum. Bir şey diyeceğim ama gülme. İnan bu bölümde ne öğretildiğine dair hiçbir fikrim yoktu. Ama adı çok hoşuma gitmişti. Böyle deyince çok aptalca görünüyor değil mi?"

"Yoo!"

"Aptalca demenin en kibar halidir bu: Yoo! Aslında ben de çok yapardım eskiden. Birini kırmak istemediğimde 'yoo' deyip geçiştirirdim. Ama artık yapmıyorum. Okulda ilk öğrendiğim bu oldu. Geçiştirmeyeceksin. Net olacaksın. Eğer kendin ikna olmazsan karşındakini ikna edemezsin. Off, çok sıkıcı konuşmaya başladım değil mi?"

"Yoo!"

Gülmüştük. Karnımızı tuta tuta gülmüştük. İçtiğim bir bardak biradan mı, İrem'in anlattıklarından mı, nefesim kesilene kadar gülmemden mi bilmiyorum, başım dönüyordu. Belki de sadece İrem'in konuşurken bütün dünyayı bir orkestra şefi gibi yöneten ellerini izlemekten sersemlemiştim. Söylediği hiçbir şey sıkıcı gelmiyordu. Hatta yıllar sonra başına kaktığım, "Negatif düşünen insanları sevmiyorum. Çevremde hep pozitif elektrik alabileceğim insanlar olsun istiyorum," sözü bile aptalca gelmemişti.

Bir Mert Güriz sunumuna hazırlanırken İrem'in, "Biraz pozitif düşünceden söz etmeliyiz, insanlar bunu duymak istiyor," demesiyle açılmıştı bu konu. "Hatırlıyor

musun, o uzun yürüyüş gecemizde de söylemiştin bunu. Pozitif elektrik demiştin. O anda büyülenmiş olduğumdan üstünde durmamıştım ama şimdi rahatlıkla söyleyebilirim. *Senden pozitif elektrik alıyorum* diyen insanlardan nefret ediyorum. Mert Güriz'in de kimseye pozitif elektrik vermesini istemiyorum." Bozulmuştu bu sözlerime İrem. Kavga etmiştik. Mert Güriz'in ilişkimize hasar vermeye başladığı günlerdi.

Ama o gece ne Mert Güriz vardı hayatımızda ne de benim huysuzluklarım. Hatta Sedat'ın o dayanılmaz çekiciliği bile erimeye başlamıştı. "Lise yıllarında tanıştık Sedat'la," demişti İrem, "İzmir'in en havalı oğlanlarındandı. Kordon'a bir çıktı mı herkes döner buna bakardı. Zaten beyimiz şeytan tüyünün farkında, o yürüyüşünü bir görmen lazım. Bizim sınıftaki bütün kızlar gıcık olurdu buna. Ama bir yandan da hepsi Sedat'la çıkmak istiyor tabii."

"Sen?" diyebilmiştim yutkunarak.

Aniden durmuştu. Gözlerini kocaman açıp bakmıştı yüzüme. "Şaka mı yapıyorsun?" deyip gülerek omzuma vurmuştu. "Beni Sedat'la düşünebiliyor musun?"

Günlerce düşünmüştüm hem de. Adının kıskançlık olduğunu bilmediğim bir duyguyla.

"Bir insan Sedat'la nasıl sevgili olabilir yahu? Adam yürüyen ego. Küçük dağları falan değil, Everest'i yaratmış resmen. Dünya yıkılsa umurunda olmaz ama evdeki aynası kırılsa yer yerinden oynar. Neden? Çünkü bizimki kendini göremeyecek olursa karalar bağlar."

"Ama çok iyi arkadaşsınız sanıyordum. Yani çoğu zaman birliktesiniz... Ne bileyim? Şimdi sen böyle konuşunca aklım karıştı."

"Tabii ki iyi arkadaşız. Çünkü beni çok eğlendiriyor. İnsan hep benzerleriyle arkadaş olmaz ki. Sedo benim için hayattaki bütün sıkıntılarımdan kaçış kapısı. Eğlen-

mek, gülmek, hiçbir şey düşünmeden zaman geçirmek istediğimde yanımda olmasından mutlu olduğum biri, hepsi o. Ayrıca hakkını yemeyeyim, çok da yeteneklidir arkadaşım. Eğri oturalım doğru konuşalım, o olmasaydı oyun bu kadar başarılı olmazdı."

"Haklısın."

"Bence hep sahnede olması lazım. Konuşmaya başladığı anda herkesi avucuna alıyor. İnsanları her söylediğine ikna edebilir. En saçma cümle bile onun ağzında anlamlı duruyor. Övüyor musun sövüyor musun belli değil, diyeceksin. Haklısın. Bu anlattıklarımın tuhaf olduğunu biliyorum ama ne hissediyorsam onu söylüyorum. Bir de Sedat deyince şöyle bir duyguya kapılıyorum... Nasıl söylesem..."

İstediğini söyleyebilirdi. Sevgilisi değildi ya, ne derse dinlerdim. O kadar heyecanlıydım ki, "İstediğin gibi konuş..." diyebilmiştim sadece.

"Onu tüm dünyadan korumak istiyorum bazen. Çünkü milletin kendisi hakkında ne düşündüğünden bile habersiz bence. Herkesin onu çok sevdiğini sanıyor. Oysa sadece eğleniyorlar onunla."

"Millete laf ediyorsun ama sen de pek farklı değilsin."

"Haklısın. Tam da bunu söylüyorum zaten. Belki ben de vicdanımı rahatlatmak istiyorum, o yüzden bu kadar iyi davranıyorum ona. Çünkü Sedo hepimiz için bir eğlence insanı. Bunun dışında herkes gıcık oluyor ona. Örneğin sen. Doğru söyle ama. Gıcık olmuyor musun Sedat'ın o çokbilmiş hallerine?"

Hem de nasıl gıcık oluyordum. Yerli yersiz şakalarına, herkesin sesini bastıracak kadar yüksek perdeden konuşmalarına, kimseyi dinlememesine, kahkahalarına, yüzünden dünyaya yayılan ışığa gıcık oluyordum. Ama gecenin güzelliği bozulacak diye korktuğumdan yalan söylemiştim.

"Gıcık olmuyorum aslında. Seni de gayet iyi anlıyorum. Şöyle açıklayabiliriz senin bakış açını: Şu kötücül dünyadan korunması gereken bir çocuk o."

"Böyle diyeceğini biliyordum. Harika bir adamsın sen. Ben doğru düzgün anlatamadım ama hemen anladın ne demek istediğimi."

"Annesi gibisin adeta. Çocuğunun hatalarını bilen ama başkalarının bunu eleştirmesini istemeyen bir anne."

"O kadarını bilemem. Ayrıca meselenin psikolojisine girmek de istemiyorum. İşin o kısmı sende olsun. Ben içimden nasıl geliyorsa öyle yaşıyorum." Aniden durup koluma girmişti. "Hem biz bütün gece Sedo'yu mu konuşacağız?"

Yürümeye devam etmiştik. Arada durarak, arada susarak. Kitaplardan, kantindeki çayın bayatlığından, gitmek istediğimiz konserlerden ve en sevdiğimiz yemeklerden konuşmuştuk. Aynı anda "makarna" deyince... ilk kez sarılmıştık.

Şimdi tam da bu satırları yazarken İrem'in bedenini düşünüyorum. Her bir noktasını ezbere bildiğim, kokusunu içime çektiğimde başımı döndüren bedenini. O gece, o ilk sarılma ânında beni sarıp sarmalayan bedenini. İrem hep aklına eseni yaptı. Mert Güriz de böyle doğdu zaten. Benim iyi yazdığımı, Sedat'ın iyi sunduğunu, kendisinin de iyi pazarlayacağını söyledi ve bir kişisel gelişim uzmanı yarattık. O sahte doğum gerçekleşmeseydi ilk sarılma ânındaki kadar mutlu kalır mıydık acaba? Mert Güriz olmasaydı nasıl bir evlilik olurdu bizimki?

O gece, hikâyemizin böyle akacağını düşünemezdim. Sadece sarılıp öylece kalmıştım. Gecenin esintisi geçmişti yüzümüzden. Mutluydum. Çok mutluydum.

Üstelik o anda, tam bir yıl sonra İrem'in bana evlenme teklif edeceğini bile bilmiyordum.

8.

Her şey üç dakika içinde olmuştu.

Parkın girişinde eskiden bir çay bahçesi vardı. Öyle ahım şahım bir yer değildi ama severdim. Sıradanlığı iyi gelirdi bana. Hiçbir zaman geçmiş zaman güzellemesi yapan biri olmadım. Yine de yerine yaptıkları nargileciye bakınca, o çay bahçesinin dingildeyen sandalyelerinde oturduğum günleri özlüyorum. Çoğunlukla sabah saatlerinde gelirdim. İrem işe gittikten sonra. Sırt çantama bir-iki kitap atardım. Bir de defterimi tabii. İçine sadece öykü ya da roman taslaklarımla ilgili notlar aldığım defterimi.

Mert Güriz bu parka hiç gelmedi.

Nargileciden yükselen kokunun ne olduğunu bulmaya çalıştım, bulamadım. Tarçınlı bir kokuydu sanki. Belki öyledir, belki de değildir. Burnum hiçbir zaman iyi koku almadı. Hiçbir konuda.

Haziranın ilk günleri için güzel bir hava vardı İstanbul'da. O öldürücü nem henüz esir almamıştı şehri. Erguvan ağaçlarının çiçekleri çoktan dökülmüştü. Birkaç dalı zamana direnen bir erguvanın karşısındaki banka oturdum. Hafta içi, öğlen saatlerinin tenhalığı kalmayacaktı birazdan. Öğle tatiline çıkanlar dolduracaktı parkı. Yanıma kitap almamıştım, kızdım kendime. Hiç değilse Adnan'dan alsaydım, diye düşündüm. Her şeyi unutmak, Uppsala'nın nerede olduğunu düşünmemek, kafa-

larını cep telefonlarından kaldırmadan yürüyen insanları görmemek için bir kitabın sayfalarına gömülmek iyi gelirdi. Çaresiz gelip geçenleri izlemeye başladım.

Bebek arabasını market arabası gibi iten bir kadın,
sigarasını bir fiskede ağaçların dibine postalayan bir
delikanlı,
tam önümden geçerken telefonda konuştuğu
kişiye, "Ben onun aklına sıçayım," diyen bir adam,
koltuğunun altına gazete sıkıştırmış
bir başka adam,
ne dediklerini anlamadığım tiz sesli iki kadın,
aniden durup ellerine bakan güzel bir kız,
kulağında kulaklık, müziğin ritmiyle kafa sallayarak
yürüyen leylek boyunlu bir oğlan
ve diğerleri...

Hepsi geçip gittiler. Biri bile mevsime başkaldıran ağaçtaki iki dal erguvan çiçeğine bakmadı. Bunlardan kaçı Mert Güriz kitaplarını okumuştur diye düşündüm. Okumuş olsalar ne olacaktı ki? Yine parkın bir ucundan girip diğer ucundan çıkacak, yine günlük koşturmaların-dan daha değerli hiçbir şey olmadığını düşüneceklerdi. Belki de haklıydılar. Günlük koşturma diye aşağıladığım çaba, yaşamak denen belirsiz yolculuğun ta kendisiydi aslında. O belirsizliğin gerilimini azaltmak amacıyla yazıyordum bütün o kitapları. Üstelik para kazanıyordum bundan. Evimizi almıştık, arabamızı almıştık. Aldığımız her öteberi bizimdi, birinci çoğul kişi iyelik ekiyle taçlandırabiliyorduk onu. Peynirimiz, havlumuz, koltuğumuz, yoğurdumuz, televizyonumuz, tuvalet kâğıdımız... Sonuçta Platon okumak, zamansız biten bir tuvalet kâğıdından daha önemli değildi. İrem banyodan canhıraş bir sesle, "Armağan! Tuvalet kâğıdımız bitmiş," diye ba-

ğırdığında, ortada *gerçek* bir sorun var demekti. Platon, istediği kadar "*Sorumluluk onu seçenindir,*" desin, kıçınızı silecek tuvalet kâğıdı bulamadığınızda sorumluluk evde nelerin bitmek üzere olduğunu kontrol edip doğru düzgün alışveriş listesi yapamayanındır.

SORUMLULUK, TUVALET KÂĞIDINI ZAMANINDA ALMAKTIR.

İrem'le aşkımızın hep üniversite yıllarının delişmenliğinde kalacağını düşünmek büyük bir hataydı. Aramızdaki sevgi nehrinin, hep Kafka'nın aramızı yapmaya çalıştığı gecedeki gibi akacağına inandım. Bunun olanaksız olduğunu biliyordum, yine de güveniyordum ikimize. İlk zamanlar hep o aynı olma hallerini görüyordu insan. *Sen de mi öyle filmleri seviyorsun, ben de bayılırım o semte, en sevdiğimiz rengin aynı olmasına ne buyrulur, şaka mı yapıyorsun, ben o kitabı dört kere okudum...*

Farklılıklar zaman geçtikçe ortaya çıkıyordu. Bir keşif dönemiyle değişiyordu ilişkinin coğrafyası. Bütün ilişkiler romantik komedi olarak başlayıp polisiye olarak devam ediyordu. Bol ışıklı ortamda çekilmiş fotoğrafın aldatıcı renkleri solunca ancak dikkatli gözlerin görebileceği detayları yakalıyordu insan. *Gerçekten sevmiyor musun dereotunu, üç saattir paradan başka bir konu konuşmuyoruz, ne varmış çoraplarımı salonda çıkarıp yere attıysam, nefret ediyorum o restorandan, sen git arkadaşlarınla ama beni rahat bırak...*

Bir öykü yazmaya benziyordu aşk. İlk günlerde zihninde evirip çevirdiğin, küçük notlar aldığın, kurgusunu en ince ayrıntısına kadar düşündüğün hikâye, bilgisayarın başına geçip tümünü yazmaya kalktığında değişiyordu. Hiç hesaplamadığın bir maddi hata eline ayağına dolaşıyor, karakter tam oluşmayınca eylemleri anlamsız kalıyor,

bütün enstrümanlar zihnindeki parlak şarkıdan kaçmaya başlayınca geriye ahenksiz bir gürültü kalıyordu.

Herkes prensle prensesin türlü zorluğa göğüs gerip birbirlerine kavuşmalarıyla ilgileniyordu. Kimse masalın finalindeki o muhteşem düğün gecesinin ertesi sabahında neler yaşandığını düşünmüyordu. Ertesi sabaha tuvalet kâğıdının bittiği gerçeğiyle uyanıyordu bütün masallar. Ertesi sabah herkesin kıçı kirli kalıyordu.

Genç bir çift geçti önümden. Birbirlerinin beline sarılmışlar, büyük bir sükûnetle yürüyorlardı. Yumuşacık bir tempoda, uçarcasına. Hep böyle Romeo ve Juliet'e mi benzeyeceklerdi? Asla. Ölüm onları ayırana kadar aynı tempoda yürümeleri olanaksızdı. Bir gün onlar da Tolstoy'un eski aşklarını öldürüp doğurdukları farklı ilişki formuna aşk diyen karakterleri Sergey ve Masha'ya dönüşeceklerdi. İki ayrı yalnızlığa ortak bir yalnızlıkmış gibi bakmamak gerektiğini anlayacaklardı. Aşk denen acayip duygunun, tuvalet kâğıdından birinci çoğul kişi iyelik ekini kaldırmakla başladığını öğreneceklerdi.

Hiç tanımadığım insanların aşklarına bile bu sorgulayan, onunla da kalmayıp yargılayan gözlerle bakmayı ne zaman bırakacaktım? Adnan haklıydı. Bu dengesiz ruh hallerimin nedeni Mert Güriz değildi. Hele hele onun bir kişisel gelişim uzmanı olması hiç değildi. Mert, aşk romanları ya da polisiyeler yazsaydı da değişmeyecekti duygularım. Benim derdim Mert'le değil, onu çevreleyen insanlarlaydı. Meselem Mert'le değildi. Meselem...

Bir bisiklet zili sesiyle irkildim. Kepçe kulaklı bir oğlan bankların arasından slalom yaparak sürüyordu bisikletini. Ama zil çalmasının nedeni birilerini uyarmak değildi belli ki. *Bakın ne güzel bisikletim var* ziliydi bu. *Herkes görsün beni, herkes bana saygı duysun.*

Gece mavisi bir bisikletim vardı çocukken. İlkokulu bitirdiğimde almıştı dedem. Jantlarına fosforlu plakalar

takmıştık. Anneannem, "Şöyle herkesin göreceği bir yerine nazarlık takalım," demişti. İstememiştim. Dedem, nazarlığı selenin altındaki çantacığa koymamız konusunda ikna etmişti anneannemi. "Tek şartla salarım sokağa," demişti anneannem, "öyle uzaklara gitmek yok. Seslendiğimde duyacaksın. Ben bağırdığım anda hemen zilini çalacaksın."

Bu hikâyeyi İrem'e anlattığımda, "Rahmetli haklıymış," deyip gülmüştü. "Ben de aradığımda bulmak isterim. O zaman bisiklet ziliymiş, şimdi cep telefonu. Ben aradığım anda o telefon açılacak. Yani yanlış anlama, güvenmediğimden değil, ben birini arayıp da bulamayınca panikliyorum."

Kepçe kulaklı çocuk gösterisini tamamlayıp büyük çınarın olduğu meydana doğru uzaklaştı. Herkesin kendisine bakmasını sağlamıştı. O zili çalmak, "*Ey koca dünya, ben buradayım!*" demenin en güzel yoluydu. Birden kalkıp kendi zilimi çalmayı düşündüm: "Buraya bakın, ben buradayım dünyalılar! Ben, Armağan Gündoğdu. Hepinizin ayıla bayıla okuduğu Mert Güriz kitaplarının yazarı. Buradayım!" Böyle bir sahneyi düşünmüş olmak bile ellerimi terletti. İrem'in zoruyla gittiğim Mert Güriz sunumu geldi aklıma. Sahneden iner inmez insanlar sarmıştı Sedat'ın çevresini. Fotoğraflar, imzalar, gülücükler, sarılmalar... İnsanlar beni görmüyordu. Bronzdan bir kütleyi döve döve yarattığım Mert Güriz'in gölgesi bile değildim.

Peki insanlar o kitapları benim yazdığımı bilseler bütün bu öfkem geçecek miydi? Hayır. Dostoyevski'nin yeraltı insanıydım ben, görülmek değildi istediğim. Şimdi kalkıp hayat labirentinde yolunu bulmaya çalışan insanlara suç yüklemenin ne anlamı vardı ki? Onlar değildi yalnız olan, bendim. Hayatım bir yalnızlık şakasıydı. Komik maskeler takarak çıktığım yolculukta kimseyi bulamadı-

ğım bir şaka. Borges maskesini çıkarıp Carver maskesi takmıştım bir zamanlar. Mehpare yazdıklarımı beğensin diye yapmıştım bunu. Onlarca öykü yazmış, onlarca kabuk değiştirmiştim her seferinde. Sonra İrem girmişti hayatıma. Ona ulaşabilmek için de kelimelerden bir maske yontmuştum. Sedat'ın yüzüne taktığı bir maske.

Mert Güriz'in ruhunu bu parka taşımamalıydım. Hemen başka şeyler düşünmeye çalıştım.

Çınar'ın yarım yamalak söylediği kelimeler,
geçen ay okuduğum harika Camus biyografisi,
dinlemelere doyamadığım Neşet Ertaş türküleri,
Adnan'la Ferda'nın şakalaşmaları,
dört yıl önce gittiğimiz Kozak Yaylası'ndaki
o sessiz gece,
Orhan Mercan...

Orhan Mercan'ı düşünmek iyi geliyordu bana. Yazamadığım romanın kahramanına sığınabildiğim zamanlarda ruhum huzur buluyordu. Onun, zihnimin derinlerinde bir yerde gezinmesiyle mutlu oluyordum. Böyle bir roman yazma düşüncesi bu parkta düşmüştü aklıma. Daha net söylemem gerekirse parkın girişindeki eski çay bahçesinde. Büyük bir hevesle defterimi açıp sayfalarca not almıştım. Yıllar geçtikçe o defter doldu. Sonra başka bir defter, bir defter daha. Orhan Mercan, hikâyesinin anlatılacağı günü sabırla bekliyordu bir köşede.

Patronlara yaranmak, iktidara sevimli gözükmek, iki kuruş fazla kazanmak hırsıyla yaptığı yalan haberlerle bir türlü yüzleşemeyen Orhan Mercan'ı anlatmaya nereden başlayacağımı bulamamıştım uzun süre. Karakteri zayıfladıkça bedeni değişmeye başlayan Orhan'a en sert aynayı kim tutabilirdi? Bu kadar ünlü bir gazetecinin ve ekibinin fizyolojik değişikliğinin nedenlerini kim sorgu-

layabilirdi? Bir psikolog? Aileden biri? Çocukluk arkadaşı? Bu hikâyeyi bize kim anlatmalıydı?

Sonunda Defne çıktı ortaya. Daha üniversite yıllarında Orhan Mercan'ın yanında staj yapmaya can atan, onu ustaların ustası olarak gören, staj döneminde gece gündüz demeden çalışan, duyduğu derin sevgi nedeniyle Orhan'ın ağzı bozuk ukalalıklarını bile görmezden gelen idealist gazeteci Defne. Geçen yıllarda Orhan'dan ve onun temsil ettiği bütün rezilliklerden uzaklaşan, para pula düşüncelerini satmayan, gazetecilik yapmaktan başka bir derdi olmayan, bildiği doğruları söylemek uğruna hapis yatan Defne.

Roman, Defne'nin Orhan Mercan'la yaptığı bir söyleşiyle başlayacaktı. Sadece diyaloglardan oluşan uzun bir bölüm olacaktı bu. Artık yerinden bile kalkamayacak kadar kilo almış Orhan Mercan'la yapılan sert bir röportaj. İlk cümlesi de belliydi: "Bedeninizdeki bu değişim ne zaman başladı?"

Tam bunları düşündüğüm sırada bir yasemin kokusu sardı çevremi. Önümden geçen kızın kokusu olmalıydı. Kıza dikkatlice baktığım anda heyecandan nefesim sıklaştı. Gözlerime inanamıyordum. Defne'ydi bu. Yıllardır zihnimde dolaşan roman kahramanım Defne, sarhoş edici bir yasemin kokusuyla önümden geçiyordu. Beline kadar inen siyah saçları, gece karası gözleri, ince ama kararlı dudakları, kemikli burnu, yüzünü dengede tutan köşeli çenesiyle Defne. Onu Orhan Mercan'ın karşısında otururken görebiliyordum. Yıllarca taptığı usta gazetecinin dönekleşmesini hem iğrenerek hem de üzülerek izleyişini görebiliyordum. Yazmak istediği birinin yaşadığını görmek, bir yazarın başına gelebilecek en tuhaf durumlardan biri olmalıydı. Hiç tanımadığım bu kız, kendisini kaç kere rüyamda gördüğümü bilse ne düşünürdü acaba?

Büyülenmişçesine kalktım banktan. Yavaş adımlarla Defne'yi takip etmeye başladım. Önce adımlarımın hızını ayarlayamadım. Takip ettiğimi anlamasını istemiyordum. Sadece yıllarca hayalimde yaşattığım Defne'yi biraz daha yakından görmekti amacım. İncecik beyaz hırkası kırmızı pantolonunun üstüne dökülüyordu. Omzuna astığı bez çantada belli belirsiz bir güneş deseni vardı. Her adımında saçlarında ufak bir dalgalanma oluyordu. Yürürken kollarını daha önce kimsede görmediğim bir şekilde sallıyordu. Spor ayakkabıları ilk kez giyilmiş gibi bembeyazdı.

Yaklaşık on metre vardı aramızda. Çantasını sağ omzundan sol omzuna alırken biraz yavaşladı. Durdum, bekledim. Saatine baktı. Ya bir yere yetişmeye çalışıyordu ya da biriyle buluşacaktı. Bugüne kadar Defne'nin hayat görüşünü, geçmişini, fiziksel özelliklerini kurgulamıştım ama nasıl hareket ettiğini hiç düşünmemiştim. İşte şimdi kanlı canlı karşımda duruyordu.

Parkın orta yerindeki çınar ağacının altına geldiğinde durdu. Ben de durdum. Ne yapacağımı bilmiyordum ama izlemekten de kendimi alamıyordum. Oyalanmak için bir simit almayı düşündüm. Sonra vazgeçtim, boş boş durmak daha iyi olacaktı. Saatime baktım. On ikiye on vardı.

Sonra...
Sonra birden...

Sonra birden çalıların arasından bir adam fırladı. Kısa boylu, sakallı, siyah montlu bir adam. Koşar adımlarla Defne'ye doğru ilerliyordu. İki-üç adım atmıştı ki Defne bir elini kaldırdı ve keskin bir çığlık attı. Ne olduğunu anlayamadan iki adım daha attı adam. Siyah montunun cebinden bir şey çıkardığını gördüm. Genç kadına

doğrulttuğu anda anladım elindekinin bir silah olduğunu. Ağzımı açtım, bağırmaya çalıştım, yapamadım. Bilinçsizce elimi yüzüme siper ettiğim anda keskin bir ses duydum. Sesi mi önce duydum, silahın ucundan çıkan ateşi mi önce gördüm bilmiyorum. Ses mi önceydi ışık mı, bilmiyorum.

Siyah montlu adam Defne'ye ateş etti.

Defne'nin çığlığı havada asılı kaldı. O güzelim kız boşluğa bırakılmış bir kâğıt oldu, süzüldü yere. Adam kızcağızın yerdeki bedenine doğru koşmaya devam ediyordu. İki el daha silah sesi duydum. Belki üç. Defne'nin göğsünden kan fışkırdığını gördüm. Siyah saçları, ağaçtan yeni düşmüş çınar yapraklarının üstünü örttü bir anda.

Elim havada, kalakaldım olduğum yerde. İnsanlar kendilerini yerlere atıyordu. Yaşlı bir kadını önümdeki bankın arkasına çömelirken gördüm. Adamlar, kadınlar, çocuklar, herkes kaçışıyordu. Bağrışmalardan zihnimi duymuyordum. Ne düşüneceğimi, ne yapacağımı bilmiyordum. Hayatımda hiç böyle korkmamıştım.

Kaçmaktan başka bir şey düşünemedim. Hemen... hemen dönüp kaçmalıydım.

Arkama döndüğüm anda çınara doğru koşan şişman bir kadınla burun buruna geldim. "Hayır!" diye bağırıyordu. "Hayıır!" Beni görmedi. Omzuma öyle sert çarptı ki yere savruldum. Bir saniye havada asılı kaldım, sonra da yanımdaki iki bankın arasına yuvarlandım. Başımı bankın demirden ayağına çarptım. Ezilmiş bir böcek gibi yapışıp kaldım yere.

Yattığım yerden çınara doğru baktığımda onu gördüm, onun gözlerini. Defne bana bakıyordu. Başının yanında bir kan gölü vardı, hırkası pantolonundan daha koyu bir kırmızıya boyanmıştı, güneşli çantası yere düşmüştü. Az önce yasemin kokuları saçarak önümden ge-

çip giden gencecik kadın, cansız gözleri açık, hareketsiz yatıyordu asırlık çınarın dibinde. Siyah montlu adam silahını kafasına doğrultmuş bekliyordu başında. O narin bedende ufacık bir kıpırtı olursa bir kere daha ateş edecek gibiydi. O anda Defne'nin ayağa kalkmasını, siyah montlu adamı, sağa sola koşturanları, çığlıkları, ağaçları, parkı ve bütün bir şehri kenara itip koşmasını istedim. Ama kalkamayacaktı. Alnından süzülen kan güzel yüzüne, oradan boynuna akıyordu. O kırmızılığın ortasında daha da belirgindi gözleri. Bana bakıyordu. Dimdik. Hesap sorarak.

Başımı çevirdim. Ölü bir kadının gözlerine bakacak cesaretim yoktu. Midem ağzıma geldi bir anda. Bakışlarımı kaçırdığım sırada simitçinin siyah montlu adamın üstüne atladığını, çınarın karşısındaki çalılıktan fırlayan iki kişinin de ona yardım ettiğini gördüm. Ellerini arkaya alıp yüzüstü yere yatırdılar. Simitçi adamın üstüne oturdu, yüzünü yere bastırdı.

Hafızamın derinlerinden Adnan'ın boğuk sesini duydum. Arkadaşlığımızın ilk günlerinde, üniversitenin çevresindeki simitçileri gösterip, "Dikkat et bunlara, hepsi sivil polistir," demişti. Simitçiler... siviller... Gözlerimi her kapayıp açışımda daha da bulanıklaşıyordu gördüklerim. Simitçi, dirseğini katilin ensesine dayamış bağırıyordu: "Kıpırdama lan! Kıpırdama!" Adamlardan biri kalabalığı uzaklaştırmaya çalışıyor, emirler yağdırıyordu.

Doğrulmaya çalıştım, başaramadım. Şişman kadın iki-üç metre ötemde diz çökmüştü. Birden dünya yavaşlamaya başladı. Yerçekimi yok oldu sanki, ne var ne yok havada uçuşuyordu. Belirsiz bir güç, hareketlerin hızını düşürdü. Hayat hikâyesindeki harflerin arası açıldı. Bayılmak üzereydim. Zangır zangır bir titreme geldi. Bacaklarımı hissetmiyordum. Sol elimde kan vardı. Saatimin camı kırılmıştı. Kırıkların arasından zorlukla gör-

düm zamanı; on ikiye yedi vardı. Her şey üç dakika içinde olmuştu.

Bir adam.
Bir kadını.
Gözümün önünde.

Öldürmüştü.

Bir rüyaydı bu. Başka bir açıklaması olamazdı. Günün ortasında, uyanıkken gördüğüm bir kâbus. Kendi yarattığım bir roman kahramanı, yasemin kokuları saçarak önümden geçmiş ve üç dakika sonra da öldürülmüştü. Başından, göğsünden kanlar fışkırmıştı. Geriye hâlâ kulaklarımdan silinmeyen tiz çığlığı kalmıştı. Gerçek olamazdı bu yaşananlar. Yalnızlığının kuyusunda boğulan hastalıklı ruhumun karabasanından başka bir şey değildi. Uyandığımda erguvan çiçeklerini görecektim. Gözümü kapadım.

Gerisi, karanlık.

9.

Nasıl geldim ben buraya?

Mert Güriz'i sahnede gördüm.

Uykumun zamansız kaçtığı bir gece, televizyonda rasgele açtığım bir kanalda karşıma çıkan üçüncü sınıf korku filminin ortamına benzer bir yerdeydi. Toplama eşyayla kurulmuş sakil bir dekor. Bütün ışıklar onun üstündeydi ama garip bir şekilde yüzünü seçemiyordum. Sunumlarında alıştığımızın dışında bir beden diliyle bir sağa bir sola yürüyordu. "Ey dünyalılar! Kişisel gelişin," diyordu, "kişisel gelişin!"

"Siz kişisel gelişin ki dünya güllük gülistanlık olsun. Siz bireysel güzelleşin ki evren şarkılar söylesin. Unutmayın! Artık her şey anonim. Neymiş? Tekrar edelim."

Salondakileri görmüyordum ama kulak tırmalayıcı bağrışları duyabiliyordum.

"Her şey anonim!"

"Ne yapmamız gerekiyormuş?"

Sesler daha da yükseliyordu.

"Kişisel gelişmek!"

Salondan istediği tepkiyi alınca hareketleri daha da delimsirek oluyordu Mert Güriz'in. "Bu anonimlik fırtınası içinde bir tek gücünüz var. Kişisel gelişmek. Harikasınız. Bayılıyorum size. Durmayın. Gelişin. Siz kişisel gelişin ki arılar yok olmasın!"

Bu son derece saçma final cümlesini duyunca düşecek gibi oldum. Tanımadığım birileri kollarıma girip sürükledi beni. Uzaklaşmadan bir kez daha baktım sahneye. Benim yazmadığım o anlamsız cümle, dev ekranda yanıp sönüyordu.

SİZ KİŞİSEL GELİŞİN Kİ ARILAR
YOK OLMASIN!

Beni nereye taşıdıklarını düşündüm. Neden salondan uzaklaştırıyorlardı? Neden sol kolumu bu kadar sıkıyorlardı? O son cümlenin anlamı neydi? Kurtulmak istiyordum ama başaramıyordum. Debelendikçe terlemeye başladım. Terledim, terledim. Su bastı ortalığı. Boğulacaktım neredeyse. Çaresiz gözümü kapattım. Salondaki Mert Güriz hayranlarının sevinç çığlıkları yok olmaya başladı.

Gerisi karanlık.

Gözlerimi açtığımda bir çay bahçesinde oturuyordum. Ağzım kupkuruydu. Sol kolumdaki tansiyon aletinin lastik manşeti havayla dolmuştu. Baskıyı belli belirsiz hissettim. Yaşlı bir adam, kulağında stetoskopla karşımda duruyordu. Basınç azaldı, adam okuma gözlüğünün üstünden şöyle bir bana baktı. "Önemli bir şeyi yok," dedi, "tansiyonu normale dönüyor. Ama yine de hemen kalkmasın, biraz otursun burada. Bir de bol tuzlu ayran içsin. Demek ki olayın şokuyla aniden tansiyonu düşünce baygınlık geçirdi."

Adamın omzunun üstünden şişman kadının yüzünü gördüm. Yaşadıklarım bir kâbus değildi demek ki. Parkta seçememiştim yüzünü, bana çarpıp yere devirdiği sırada daha yaşlı olduğunu düşünmüştüm. Gencecik bir kız olduğunu fark edince şaşırdım. Yirmi dört-yirmi beş yaşlarında olmalıydı. Teni dikkat çekecek kadar beyazdı. Ste-

toskopunu kulağından çeken adamın arkasından bana bakıyordu. Bal rengi gözlerindeki kaygıyı görünce kendimi güvende hissettim. Uzun zamandır hiç kimse bana öyle bakmamıştı.

"Çok teşekkür ederim Viron Amca. Tamamen kendine gelene kadar dinlendiririm ben," dedi adama. "Borcum diyeceğim ama..."

"Ne borcu be kızım? Vaziyet böyleyken edilecek lakırdı mı bu? Eğer toparlanamazsa ara beni, bir kere daha bakalım tansiyonuna. Doktor hanıma da selam söyle."

"Söylerim."

Adam okuma gözlüğünü gömlek cebine, tansiyon aletini de eskimiş çantasına koydu. "Sen de kendine dikkat et be kızım," dedi, "bak güpegündüz, şehrin göbeğinde geziyor eli silahlı adamlar. Dünyanın çivisi çıktı. Tepetaklak yuvarlanıyoruz."

Biraz daha konuştular. Tek tük kelimeler seçebildim. Hâlâ ağzıma safra tadı geliyordu. Sol elimde hafif bir yanma hissettim. Gözlerimi kısarak baktım avucuma. Derisi sıyrılmıştı. Keskin güneşin altında tentürdiyot izini zorlukla seçebildim. Saatin kaç olduğunu anlayamadım, yelkovan kırık camın altında kalıyordu.

"Yaklaşık yarım saattir baygınsınız," dedi kız. O korkunç olayı yaşamamışçasına sakin, su gibi duru bir sesi vardı. "Saatinize baktınız da... Camı kırılmış... Düşünce oldu galiba... Biraz da benim yüzümden, size birden sert bir şekilde çarpınca... İsterseniz yaptırabilirim."

Gerek yok dercesine salladım başımı. Ağzımı açtım ama konuşamadım. Çevreme göz gezdirdim. Bu çay bahçesini daha önce görmemiştim. Parkın ne tarafındaydık acaba, ne kadar uzağında? Birkaç kere yutkunduktan sonra hışırtılı bir sesle sordum. "Nasıl geldim ben buraya?"

"Ben getirdim. İki genç yardım etti, sağ olsunlar.

Başka türlü olmazdı zaten. Ayıptır söylemesi kargatulumba taşıdık sizi buraya. Ben önce ayağa kaldırmayı denedim. Başaramadım. Gerçi çok zayıfsınız ama... Allahtan o çocuklar vardı da sizi çıkarabildik. Polis hemen boşalttı bütün parkı. Beş dakika geçmeden ekipler falan geldi. Karakol yakın ya... Polisler sizi sordular, yaralı mı dediler. Fenalaştı, şimdi kendine gelir dedim. Neden öyle dedim, ben de bilmiyorum. Çarpıp düşürdüğüm için sorumluluk hissettim herhalde. Belki polis ambulans çağırsaydı daha iyi olurdu ama artık iş işten geçmişti. O sırada iki oğlan imdadıma yetişti. Öyle bir kargaşa vardı ki sizi öyle taşımaktan başka çaremiz yoktu."

"Ben..." diyebildim. Ne diyeceğimi bilmiyordum aslında, beynimde arılar uçuşuyordu.

"Viron Amca'yı aradım hemen. Arka sokaktaki eczanenin sahibi. Sağ olsun, koşarak geldi. Elinizdeki yarayı temizledi. Kırık çıkık var mı diye baktı. Ayaklarınızı havaya kaldırdı, kaşıkla tuzlu su içirdi. Ben de yapardım gerçi ama yine de Viron Amca bir muayene etsin istedim. Şimdi biraz burada dinlenmeniz gerekiyor. O arada arayabileceğim biri varsa... Yani cep telefonunuzdan bakayım diye düşündüm ama karıştırmak istemedim. Şimdi siz söylerseniz ben hemen arayabilirim."

"Yok," diye mırıldandım, "İrem çok uzakta." Mert Güriz'in ilk sunumundan sonra, İrem'in hediye ettiği saatimin kırık camına baktım bir kere daha. Boğazımı temizledim. Kızın duyabileceği bir sesle, "Karım yurtdışında. Meraklandırmayayım şimdi," diyebildim yutkunarak.

"Tabii, haklısınız. Peki bir arkadaşınız, akrabanız falan var mı? Gelip sizi almasını istediğiniz biri yani."

Adnan'ın numarasını vermeyi düşündüm. Uzun cümle kuracak halim yoktu. Başımı iki yana salladım.

"Neyse, çok soru sordum, ben de panikledim kusura bakmayın. Siz önce bir kendinize gelin de, evinize nasıl

gideceğinizi sonra düşünürüz. Şimdi burada oturun, ben size bol tuzlu bir ayran hazırlatacağım."

İçeri doğru yürüdü. Dikkat çekecek kadar şişmandı. Kolları normalden kısaydı sanki. Omuzlarını çevirerek, tuhaf bir ritimle yürüyordu. Siyah saçlarını ensesi açık kalacak şekilde kestirmişti. Pantolonunun üstüne sarkıtığı beyaz gömleğinin eteği yırtılmıştı. Bana çarpıp koşmasını, sonra da dizlerinin üstüne çöküşünü hatırladım. Olanlara hâlâ inanamıyordum.

Hayallerimin Defne'sini,
gencecik bir kadını
çalıların arasından fırlayan bir adam,
üç el ateş ederek öldürmüştü.
ve ben korkudan tir tir titremiştim.

Şu anda beni kendime getirmeye çalışan şişman kız,
cinayeti engellemek için Defne'ye doğru koşarken,
ben arkamı dönüp kaçmıştım.

Gözümün önünde bir cinayet işlenmiş,
dört mevsimini ezbere bildiğim
koca çınarın altı kana bulanmış
ve ben korkudan bayılmıştım.

Derin bir nefes aldım. Omuzlarımı dikleştirmeye çalıştım. Aklımı toparlayabilmiştim ama midem hâlâ kötüydü. Çevredekiler bana bakıyordu. Ya da ben öyle hissettim. Bilemiyorum.

Arkasında gençten bir garsonla geldi kız. "Fazladan tuz kattım, bunun hepsini bitirmeniz lazım," dedi. Kulplu bira bardağı ağzına kadar ayranla doluydu. Ancak iki elimle tutabildim bardağı, küçük bir yudum aldım. O tuzlu tat hoşuma gitti.

"Benim de hâlâ elim ayağım titriyor," derken iki şeker attı çayına. Gürültü çıkarmadan karıştırdı. İkimiz de az önce yaşadıklarımızı konuşmak istiyorduk ama nereden başlayacağımızı, ne diyeceğimizi bilmiyorduk. Derin sessizliğimizi yan masadakilerin konuşması yırtıp geçti.

"Siviller ânında çökmüş üstüne puştun ama iş işten geçmiş tabii."

"Üç el saydırdı. Bizim oğlanlar silah değildir falan dedi ama ben ânında anladım abi. Beş kilometreden tanırım makinenin sesini."

"Hüseyin görmüş, çalılığa pusu kurmuş hayvan. Normalde böyle heriflere höt desen altına sıçar. Eline silahı alınca kendini erkek sanıyor şerefsizin evladı. Ulan madem vuracaksın, çık karşısına mertçe bas tetiğe. Vallahi bitti insanlık."

"Namus işi bence abi. Kız evden mi kaçtı, biriyle mi kırıştırdı, ne yaptıysa artık?"

Adamlar konuşurken karşımdaki kız elindeki çay bardağını kıracak gibi sıkıyordu. Birkaç kere kaşlarını kaldırdı, gözlerini kapatıp ruhunun derinlerindeki fırtınayı dinledi. "Şeytan diyor, git şu heriflerin tek tek yüzüne tükür. Hâlâ kız ne yaptıysa diyorlar utanmadan. Tetiği çekenden hiçbir farkı yok bunların."

Tam, "Sakin olun," diyecektim ki öfkeyle yan masaya döndü.

"Yeter yahu!" diye bağırdı. "Gencecik bir kız öldürüldü, siz hâlâ burada oturmuş mertlikten, erkeklikten bahsediyorsunuz. Silahınıza da külahınıza da lanet olsun. Bir bitin be!"

Adamlardan genç olanı ağzını açacaktı ki diğeri kolunu tutup engel oldu ona. *Bulaşmayalım belaya* derce-

sine bakmasından tiksindim. *Adam gibi adamlar* sürüsünün lideriyle genç yancısı, çaylarını alıp uzak bir masaya geçtiler.

"Kusura bakmayın, siz de bu haldeyken yanınızda bağırdım falan..." dedi genç kız. "Ama birilerinin bunlara böyle diklenmesi gerekiyor. Anlatınca anlamıyorlar çünkü, bağırmadan olmuyor. Namus diyor bir de manyak herif."

Ne zaman bir kadın cinayeti haberi okusa gözleri dolardı İrem'in. "Kızıyorum kendime," derdi sonra da, "şu anda ağlamaktan başka bir şey gelmiyor elimden ama böyle olmaz ki... Bu çaresizlik delirtecek beni. Aslında nasıl öfkeliyim biliyor musun, sokaklara çıkıp bağırmak istiyorum."

Hiçbir zaman sokaklara çıkmadı İrem. Bağırmadı. Öfkesini şu yan masadakilerin yüzüne kusmadı.

"Namus diyecekler, iffet diyecekler, ahlak diyecekler... Silahı tutan elin sahibini aklamak için ellerinden geleni yapacaklar. Yarın gazetelerde görürüz. Zavallı kadının kendilerince güzel bir fotoğrafını bulurlarsa ilk sayfaya koyarlar haberi. Yoksa üçüncü sayfaya sıkıştırıp geçerler. Her yıl dört yüzden fazla kadın öldürülüyor. Bir de bunlar kayda geçenler. Düşünebiliyor musunuz?"

"Böyle olaylar hep uzaklarda oluyor sanıyoruz," dedim, "oysa güpegündüz, gözümüzün önünde..." Devam edemedim konuşmaya. Söyleyeceğim her söz anlamsızlaşacaktı. Cinayete namus kılıfı uyduran şu adamlardan bir farkım yoktu belki de.

"Kendi hayatımız iyi gittiği sürece gerçeği görmeyiz biz. Bakın size ne anlatacağım... Geçen yıl bir gece acayip bir gürültüyle uyandık. Sabaha karşı dört falan. Bir baktık, bizim kapı yumruklanıyor. Babam göz deliğinden baktı, Saadet Hanım bu, dedi. Karşı komşumuz. Kendi halinde mazbut bir ailedir bunlar. En azından biz

öyle biliyorduk. Rasim Bey emekli astsubay, Saadet Teyze ev hanımı. Arada çocukları, torunları gelir, o kadar. Annem oturmaya falan gider ama öyle çok da iç içe değiliz. Kadın kapının önünde, yetişin komşular, öldürecek beni diye bağırıyor. Ama nasıl bir bağırmak. Ciğerleri sökülecek. Annem babama engel olmaya çalıştı, aile arasındaki meseleye karışılmaz, dedi. Babam dinlemedi. İyi ki de dinlememiş. Açtı kapıyı çekti Saadet Teyze'yi içeri. Adam da yetişti arkadan, biraz itiş kakış oldu aralarında. Babam güçlü kuvvetli bir adamdır, manyak herifi boş çuval gibi savurdu. Hemen polis çağırdık. Polis gelene kadar elinde beylik tabancası kapının önünde durdu sapık. Meğer yıllardır her tür şiddete maruz kalmış kadıncağız. Hakaret, küfür, aşağılama, dayak... Polise de diklendi ruh hastası, ben bu ülke için savaştım siz kimsiniz be, diye bas bas bağırdı."

"Kadına ne oldu peki?"

"O gece bizde kaldı Saadet Teyze. Saatlerce ağladı zavallı. Sabaha karşı çocukları geldi, alıp götürdüler annelerini. Kimse şikâyetçi olmayınca adamı da ertesi sabah salıvermişler. Bir kamu davası açılmış galiba ama oradan da bir şey çıkmadı. Adam çocuklarının yanına mı gitti, başka bir yerde miydi, öğrenemedik. Dört-beş ay hiç haber almadık bunlardan. Sonra ne oldu peki? Bir gün, hiçbir şey olmamış gibi gelip girdiler evlerine. İnanabiliyor musunuz? Tabii apartmanda kimse yüzlerine bakmıyor artık. Sonuç ne peki? Hiçbir çözüm yok. Altmış küsur yaşında kadın bile kurtulamıyor kocasından. Bu işler hep uzağımızda olmuyor anlayacağınız. Yıllarca kapı kapıya baktığımız komşular bunlar. Bazen Saadet Teyze'yle karşılaşıyoruz, başını öne eğiyor. Şiddet gören de o, utanç yaşayan da."

"Korkunç bir olaymış."

"O geceden sonra bu konuda ne bulduysam oku-

dum. Seda diye bir arkadaşım var, onunla panellere falan gidiyoruz. Öyle olaylar var ki... Kim bilir bu kızcağızın derdi neydi..."

Bu kızcağız demesiyle yeniden hatırladım yaşananları. Ürperdim. Hayallerimin Defne'si kuru yaprak gibi düşmüştü yere. Güneşli çantası savrulmuştu. Çığlığı hâlâ kulaklarımdaydı. Elleri. Bakışları. Yüzünü kaplayan kan. Hepsi gözümün önündeydi.

"Ben ne yapacağımı bilemedim," dedim zorlukla. Bir açıklama yapmam gerekiyordu ama nasıl devam edeceğimi bilemiyordum.

"Şimdi bana kızmayın ama dürüst olmalıyım. Bunu o panellerde öğrendik. Bu konularda bir erkekle konuşurken gerçek neyse onu söylemeliyiz. Gerçek ortada; siz korktunuz. Korktunuz ve kaçmaya çalıştınız. Tam önümdeydiniz, aniden arkanızı dönüp koşmaya başladınız. Yoksa öyle sert çarpmazdım size. Ama önemli olan ne biliyor musunuz? Bunda utanacak bir yan olmadığını anlamanız gerekiyor. Her gün gözümüzün önünde bir cinayet işlenmiyor. Hepimiz cesur olmak zorunda değiliz. Yeter ki bununla yüzleşebilelim."

Başımı önüme eğdim. Bira bardağındaki ayranın köpükleri tek tek patlıyordu. Cesaret balonlarına benziyorlar, diye düşündüm. Saçma sapan benzetmemden utandım. Aptalca sözler uçuşuyordu beynimde çünkü genç kızın haklı olmasından rahatsız olmuştum. Korkaklığımla yüzleşmek istemiyordum. Birden toparlanıp, "Peki siz neden katilin üstüne doğru yürüdünüz?" diye sordum.

Çayının son yudumunu içip bardağını ortamızdaki alçak masaya koydu. Kilosu yüzünden eğilirken zorlandığı belliydi. "Bilmiyorum," dedi, "gerçekten bilmiyorum. Anlık bir tepki... Eğer adama ulaşabilirsem ikinci kurşuna engel olurum diye düşündüm herhalde. Gerçekten neden yaptığımı bilmiyorum."

"Cesur bir insansınız," dedim.

Gülümsedi. Yanakları kızardı. Dudaklarının üstünde biriken teri aldı parmak uçlarıyla, konuyu değiştirmek istediği belliydi.

"Bu arada kendimi tanıtmadım size, ayıp oldu," dedi. Elini uzattı. "Adım Hediye."

Birden içimden gülmek geldi. Bir cinayete tanık olduktan ve bir süre baygın yattıktan sonra bunu demem garip ama gerçekten de haykırarak gülmek istedim. En olmaması gereken anlarda gelen o kahkahalardan biri yokladı yüz kaslarımı. Kendimi tuttum mu yoksa güldüm mü bilemiyorum.

Kahramanın yolculuğu sürüyordu. Hikâyemin büyülü tanrıçası karşımdaydı işte. Beni yerden kaldırmış, kendime gelene kadar başımda beklemiş, şimdi de doğrulmama yardım ediyordu.

Hediye, Armağan'ın hayatını kurtarmıştı.

10.

Önce bir hayat hikâyesi yazmalıyız buna.

"Bu adam hepimizin hayatını kurtaracak."

İrem kadehini kaldırmış ve böyle demişti. On yıl önce. Bir kişisel gelişim uzmanı yaratmaya karar verdiğimiz gece.

Evleneli birkaç ay olmuştu. Ben yazarak para kazanabileceğim irili ufaklı işler yapıyordum. O günlerde Adnan sayesinde bulduğum bir iş vardı elimde; bir inşaat firmasının kuruluş yıldönümünde çalışanlarına dağıtacağı kataloğun metinlerini yazmak. Toplu bir para geleceği için seviniyorduk. "Yılda böyle on tane iş bulsan rahatlarız ama o da mümkün değil tabii," diyordu İrem. Haklıydı. Katalog işi bittikten sonrası karanlıktı.

İrem üniversitenin son yılındayken staj yaptığı şirkette işe girmenin hayalini kuruyordu. "Üst yönetim senden çok memnun ama bir pozisyon açılmasını beklemek zorundayız," demişlerdi. Biraz sabretmemiz gerektiğini söylüyordu İrem. Bu işin olacağına kesin gözüyle bakıyordu. Sonunda dediği çıktı, o iş İrem'in oldu. Ama tahmin ettiğimizden daha fazla bekledik.

Sedat üniversiteyi bitirmeden Edinburgh'ya gitmişti. "Her geçen gün hayallerimden uzaklaştığımı hissediyorum. Tiyatrocu olmaktan başka bir düşüncem yok, sahnede olmak istiyorum ben. Edinburgh bu işin merke-

zi. Oradan da Londra'ya sıçrarım," demişti gitmeden. Ablası orada yaşıyordu, kalacak yer derdi yoktu. Gerisini de halledeceğine inanıyordu.

"Gitmesine üzülmüyor musun?" demiştim İrem'e.

"Aksine seviniyorum," diye gülmüştü, "istediğini yapmaya gidiyor. Tiyatro yapacak. Hem belki oradaki çalışma temposunda biraz burnu sürtünür de şu ukala hallerinden kurtuluruz. Çok da abartmaya gerek yok zaten. Bak şuraya yazıyorum, iki yıla kalmadan döner."

İrem'in söylediklerinin hiçbiri gerçekleşmemişti. Sedat, Edinburgh'da istediği tiyatro işlerini yapamadı. Amatör bir grupla kısa süreli bir çalışma, festivaldeki bir oyunda sahne arkası görevi, sokak tiyatrosu yapan bir ekiple gerçekleşmeyen hayallerin peşinde geçen günler; hepsi bu. Yapabildiği en uzun süreli iş, bir kitapçının kafesinde çalışmak olmuştu. Arada Londra'ya da gitmişti ama orada istediklerine kavuşması zor bile değil, olanaksızdı. Bütün bunlar burnunun sürtünmesine yetmemişti elbette. Üstüne üstlük, o ukala konuşmalarına, "Ben Edinburgh'dayken..." diye başlayan anılar eklenmişti. Yine de beş yıl dayandı. Sırtını ablasına yaslamış olmasaydı İrem'in dediği gibi bir-iki yıla kalmadan dönerdi.

Mutlu bir ailenin en küçük çocuğuydu Sedat. İnşaat mühendisi bir baba, ikinci kızı doğduktan sonra emekliyle ayrılan bir anne, İzmir'de kalıp babasının işlerini devam ettiren büyük abla, selüloz ticareti yapan İsviçreli bir adamla evlenip Edinburgh'ya yerleşen küçük abla ve hepsinin gözbebeği Sedat. Pamuklar içinde büyütülmüş bir sevimlilik abidesi.

Ertesi gün giyeceği kıyafetleri akşamdan hazır edermiş annesi. Çoğu ödevini ortanca abla yaparmış. "Sedat'ın ablalarının hikâyeleri anlatmakla bitmez," derdi İrem. "Ablaları bunu durmadan *kuzum*, *bebeğim* falan diye sever. Düşünsene, yirmili yaşlarındasın, arkadaşları-

nın yanındasın, birden karşına ablan çıkıyor ve *kuzummm* diye yanaklarını sıkmaya başlıyor. Hele büyük olan, Meral Ablası... Hani kaldırabilse kucağında taşıyacak, o kadar yani. Bir gün Kordon'da bira içiyorduk, mekâna daldı Meral Abla. Başladı Sedo'yu şapur şupur öpmeye. Bir insan, 'Ben senin bira içişini yerim!' diye sevilir mi yahu?"

"Ablaları böyle yapınca bozulmuyor mu?"

"Ne bozulması, bayılır. Oradaki kilit isim Günseli Teyze. Annesi yani. Ablalarıyla yine de dengeli bir ilişkisi var. Arada didişirler falan. Ama annesinin bir saniye yüzü düşsün, bizimkinin bütün ayarı bozulur. Ben bir yorum yapmayayım, sosyoloji psikoloji falan senin alanın. Sedat'ın ruh halini benden daha iyi anlaman gerekiyor."

Açıkçası Sedat'ı anlamak istemiyordum. Hiçbir zaman da istemedim. Tuhaf olan, bütün bunları anlatan İrem'in de, tıpkı ablaları gibi *Sedat'ın annesi* rolüne soyunmasıydı.

"Peki neden hiç sevgilisi yok Sedat'ın?" diye sormuştum bir gün. Herkes onun çevresinde oluyordu; okulun en güzel kızları, en yakışıklı erkekleri. Ama kimseyle sevgili olduğunu görmemiştim.

Ellerini havada çevirerek, arada taklitler yaparak anlatmıştı İrem. "Lisede uzun süreli bir sevgilisi vardı. Biz pek sevmezdik kızı. Ağzını yayarak konuşan şımarık bir kızdı. Zaten baş başa bir şeyler yaptıklarını hiç hatırlamıyorum. Hep grup halinde gidilirdi bir yerlere. Bayağı bir takıldılar ama. Sonra birden bitti. *Manita işi bana göre değilmiş* dedi, başka da açıklama yapmadı. Ama ben senin sorunu anladım. Onu ben de düşündüm zamanında. Sonra da gidip açık açık, 'Sedo sen eşcinsel misin?' diye sordum. Şimdi ben sana böyle bir soru sorsam tepkin ne olur?"

"Neden böyle bir soru sorduğunu düşünürüm. Önce kendimi sonra da seni sorgularım. Eğer böyle bir gerçek-

lik varsa konuşmak ve açılmak için büyük bir fırsat diye düşünürüm. Ama başka bir nedenle sorduysan onu da öğrenmek isterim."

Oturduğu yerden uzanıp dudaklarıma yaramaz bir öpücük kondurmuştu İrem. "İşte seni bu yüzden seviyorum," demişti. "Şu cevap bile yeterli bana. Sorgularım diyorsun, düşünürüm diyorsun... Peki Sedo ne yaptı?"

"Sinirlenmiştir herhalde. Bütün kadınların taptığı bir erkek. Gücünü oradan alıyor. O gücü zedelediğini düşünüp kızmıştır sana."

"Kızsa daha mı iyiydi bilemem... Seninki gülme krizine girdi. Ama öyle böyle bir gülmek değil. Sandalyeden düşecekti neredeyse. Bir yandan gülüyor, bir yandan da, 'Beni öyle düşünebiliyor musun?' diyor. Ben ciddi bir soru soruyorum ve adamın tek açıklaması bu. *Öyle düşünebiliyor musun?*"

"Erkekliğine o kadar hayran ki ve bunu kadınların ilgisiyle o kadar üst üste bindirmiş ki, bunun dışında bir aşk ihtimalinden korkuyor bence. *Öyle düşünmek* demesi gerçekten tuhafmış..."

"Bir daha da açmadım bu konuyu. Geçen yıl festivalde bir filme gitmiştik. Eşcinsel bir aşk hikâyesi. Film çıkışında biraz konuşmak istemiştim. Ne dese beğenirsin?"

"Herhalde hiç sevmedim filmi demiştir."

İrem yine boynuma atlayıp öpmüştü beni. "Ne sorsam bilir benim canım sevgilim," demişti. Rahatsız olmuştum o öpücükten. Günseli Hanım'ın, Meral'in ve küçük ablanın Sedat'ı sokaklarda sıkıştırıp öpmesi gelmişti aklıma. O kadar çok öpülmenin nasıl bir duygu olduğunu bilmiyordum. Anneannem saçlarımı okşardı genellikle. O da okulda başarılı olduğumda.

Sedat evlenmeye karar verdiğimizi duyar duymaz dönmüştü Edinburgh'dan. Bu kadar aceleye getirmemize bozulmuştu biraz. Düğün falan istememişti İrem,

"Belediyeye gidelim, imzaları atıp çıkalım," demişti. En güzeli böyle olmasıydı. Törenlerden hep nefret etmişimdir zaten. Benim şahidim Adnan, İrem'in şahidi de teyzesinin kızı Ebru olmuştu. Belediye binasında yarım saat kaldık. Çıkarken evlilik cüzdanını bana verdi İrem. "Şunu çantana koysana kocacığım, ben kaybederim," dedi. Adnan'la Ebru, kocacığım demesine çok gülmüşlerdi. Zaten İrem de gülünsün diye öyle demişti. Ama benim hoşuma gitti. Çok sevdim bana öyle demesini.

Nikâhtan sonra yemeğe gitmiştik hep birlikte. Nikâh şahitlerimiz, Sedat ve İrem'in teyzesi, hepsi o kadar. Başka kimseyi çağırmamıştı İrem. "Ben kızlarla bir yemeğe giderim sonra," demişti. Benim Adnan'dan başka çağıracak kimsem yoktu zaten. Anneannem, dedemi bırakıp gelememişti Ankara'dan. "Bakıcıdan rica etsem gece de kalır ama beni görmeyince huysuzlanıyor deden. Su bile içmiyor. Artık benim dışımda kimseyi tanımıyor zaten." Telefonun diğer ucunda derin bir sessizlik olmuştu. Sonra da ağlamaya başlamıştı anneannem. "Seni damatlıklarla göremeyeceğim, gelinimin alnını öpemeyeceğim, ne bitmek bilmez çilem varmış." İçini çeke çeke ağlamıştı. *Babacığın* deyip hıçkırıyor, *anneciğin* deyip iç geçiriyor, *deden böyle olmasaydı* deyip gözyaşı dökmeye devam ediyordu. Onların gelemeyecek olmasına çok üzülmüştüm ama kararımızı vermiştik bir kere. Birlikte yaşıyorduk zaten. "Bir imza hiçbir şeyi değiştirmeyecek," demişti İrem, "atalım gitsin."

"Şu nikâh faslı bitsin, sonra mutlaka ellerinizi öpmeye Ankara'ya geleceğiz," demiştim anneanneme. Ankara'ya ilk gidişimizin dedemin cenazesi nedeniyle olacağını düşünemezdim o sırada.

Evlenmeye karar verdiğimizde...

Gerçeği söylemek gerekirse, İrem, "Evlenelim artık," dediğinde zaten birlikte yaşıyorduk. İrem'in evinde. İm-

zaları attıktan sonra, aynı evde oturmaya devam ettik. Ama üç kişi olarak. Edinburgh'dan gelen Sedat da o küçücük evde bizimle yaşamaya başlamıştı. "Otelde falan kalamam. Ev de açamam şimdilik. İstanbul'a yeniden adapte olana kadar yalnız yaşayamam," demişti. "Siz bana bir anahtar verin, gerisine karışmayın, varlığımı hissetmeyeceksiniz bile."

O gece uyumadan işaretparmağının ucunu yastığına sürtüp, "Şuraya yazıyorum, altı aydan önce gitmez bu," demişti İrem. Gülmüştü sonra. "Ama bize de bu yakışırdı. Evlenir evlenmez çocuk yapmayı başardık. Hem de büyümeyen cinsinden. Ölene kadar ergen." Sarılıp öpüşmüştük. Ses çıkarmadan sevişmiştik sonra. Nefesimin sıklaştığı bir anda, "Şşşt, çocuk duyacak," deyip ağzımı kapamıştı İrem.

İşte Mert Güriz, o evde üçümüzün birlikte yaşadığı günlerde doğdu.

Tam on yıl önce.

Bizler henüz yirmili yaşlarımızın ortalarındayken.

Şarap içiyorduk o gece. Daha doğrusu İrem'le Sedat içiyor, ben de içer gibi yapıyordum. Söz dönüp dolaşıp İrem'in staj yaptığı şirkete gelmişti. *Beyaz yakalılar* tanımlaması hayatımıza yeni yeni giriyordu. Bir sürü olay anlatmıştı İrem. Kıskançlıklar, arkadan iş çevirmeler, dedikodular... "Hiç doğru düzgün bir olay yok mu bu dünyada?" demiştim.

"Bu anlattıklarım kimseye batmıyor ki. Herkes gayet doğal yaşıyor bunları. Her sabah büyük bir içtenlikle sarılıyorlar birbirlerine. Hani iki günlük Polonezköy kampı vardı ya, oradaki eğlenceyi görmenizi isterdim. Tuhaf olan da bu zaten. Birbirlerini gerçekten seviyorlar. Ama o sevgi, bir saniye sonra kuyu kazmaya dönebiliyor. İnsan nasıl davranacağını bilemiyor yani."

"En iyisi işe odaklanmak bence," derken, sandalye

tepesinde oturmaktan tutulmuş bedenini esnetmişti Sedat. "Sonuçta maaşını kimi ne kadar sevdiğine göre vermiyorlar. Önemli olan şirketi ne kadar sevdiğin."

"Markaya sahip çıkmak diyorlar buna. Ama inanın, başka bir marka üç kuruş fazla maaş versin hemen oraya giderler."

"Gayet doğal bu. Dünya böyle dönüyor. Ben Edinburgh'da öyle olaylara tanık oldum ki, şimdi bir başlasam anlatmaya, saatler sürer."

Konuştukları konu beni hiç ilgilendirmiyordu. Sadece bir sıkıntı vardı içimde. İrem, bu dünyanın bir parçası olacaktı.

O gece sohbetin kişisel gelişim konusuna nasıl geldiğini tam olarak hatırlamıyorum. İrem salondaki herkesin el ele tutuşması ve birlikte, "Evet, evet, evet!" diye bağırmasıyla biten bir sunumu anlatmıştı. Sedat'la o sahneyi oynamışlardı. Bağırdıkça gülüyorlardı. Sedat "evet" haykırışlarını bir orgazm olma taklidine çevirmişti en sonunda. İrem gülerken yere şarap dökmüştü. "Ben temizlerim," demiştim. Onların eğlenirken döktüklerini temizleme işi bana kalırdı genelde.

Kovadaki deterjanlı suyu tuvalete dökmüş, kendime bir fincan kahve yapmış, salona girmiş ve İrem'in, "Biz bir kişisel gelişim uzmanı yaratmalıyız," dediğini duymuştum.

BİR KİŞİSEL GELİŞİM UZMANI YARATMALIYIZ!

Yaşananları bu sırayla anlatmamdan farklı bir anlam çıkarılmasını istemem. "Önce pisliği temizledim, sonra bir kişisel gelişim uzmanı yarattım, şimdi buradan derin bir anlam çıkarın," demek derdinde değilim. O gece ne olduysa onu anlatıyorum. Bunun dışındaki her tür *niyet okuma* okurun seçimidir.

KELİMELERİ SIRAYA SOKAN SİZİN KİŞİSEL DENEYİMİNİZDİR.

Bazı okurlar için bu cümlenin mantıklı olmasından daha önemli olan derinlik hissi vermesidir. O his her okuyuşta büyür, sonunda yepyeni bir anlam kazanır. Ben de, Mert Güriz'in deterjan dolu kovayı tuvalete dökmemden sonra doğmasını her düşünüşümde farklı bir anlam buluyorum.

KİŞİSEL GELİŞİN.
KİŞİSEL DENEYİN.
KİŞİSEL DEVRİLİN.
YETER Kİ ARILAR UÇMAYA DEVAM ETSİN EY DÜNYALILAR!

"Bunu bir tiyatro oyunu olarak düşün," demişti İrem. "Sen metin yazarısın. Hem yazar hem de yönetmen. Tek kişilik bir oyun yazıyorsun. Belli konulara yoğunlaşmış biri olarak düşün kendini. Ama her seferinde istediğin gibi sahneliyorsun oyununu. İstediğin dekorda, istediğin ışıkla. Şöyle bir ses düzeni istiyorum diyorsun, ânında oluyor. Kostüm böyle olsa daha iyi olur diyorsun, pat diye hallolu-yor. Bu konuda hiçbir bütçe sıkıntının olmadığını düşün."

Heyecanlanmıştı. Arada ayağa kalkıyor, arada oturuyor, soluklanmak için şarabından iri bir yudum alıyor, sonra da elleriyle havada daireler çizerek anlatmaya devam ediyordu.

"Ben bu oyununun yapımcısıyım. Sen bana şunu istiyorum diyorsun, ben hemen hallediyorum. Sahneyi bulmak, seyircileri ayarlamak, paranın peşinde koşmak falan hep benim işim. Elimizde harika bir oyun var, benim sorumluluğum da bunu doğru yerlere satmak. İşin orasına sen hiç karışmayacaksın."

Ne yalan söyleyeyim, öylesine büyük bir coşkuyla anlatıyordu ki, izlerken büyülenmiştim. Tiyatro oyunu benzetmesiyle beni ânında avucuna almıştı. Sedat ayağa kalkana kadar İrem'in sözlerinin hiçbir noktasını sorgulamamıştım.

"Bu oyuna bir de oyuncu gerekiyor," derken abartılı bir hareketle kollarını iki yana açmıştı Sedat. "O noktada da devreye ben giriyorum. Sahne, ışık, hareket, replikler ve perde..." İrem'in alkışları arasında selamını verip gururla bana bakmıştı.

Sedat'ın şaklabanlığıyla kendime gelmiştim. "Bu dediklerinizde ciddi değilsiniz değil mi? Böyle anlatınca oldukça eğlenceli ama gerçek hayatta karşılığı yok bu oyunun."

"Ben gayet ciddiyim," demişti İrem, "denemekten ne çıkar? Sedo'dan bir kişisel gelişim uzmanı yaratabiliriz. Sen yazarsın, ben pazarlarım. Sahneye ondan daha çok yakışacak birini düşünebiliyor musun?"

"Saçmalama İrem. Ben ne anlarım kişisel gelişimden? Hem kim inanır Sedat'ın anlattıklarına?"

"Bütün gün bana anlattıklarını yazsan yeter. İnsanların kendilerini iyi hissettirecek hikâyelere ihtiyacı var. İş dünyasının karmaşasını çözmelerine yardımcı olmanın neresi kötü? Sen bir sosyologsun Armağan. Üstelik harika bir okursun, her konuda bir düşüncen var. Bu düşünceleri derli toplu yazman yeterli. Gerisi çocuk oyuncağı."

Sedat çoktan havaya girmişti. Küçücük salonda bir sağa bir sola yürüyor, "Sahneye Sedat olarak çıkmayacağım elbette. Bana bir sahne *personası* yaratmalıyız. Sözlerine herkesin inanacağı bir kişisel gelişim uzmanı olabilirim," diyordu.

Saatlerce tartıştık. Açıkçası Sedat'ın dediklerini dinlemiyordum bile. İrem'in konuyu bu kadar sahiplenmesine hem kızıyor hem de bundan garip bir şekilde hoşla-

nıyordum. Ben itiraz ettikçe daha yüksek perdeden diretiyordu.

"Önce bir kitap yazmalısın Armağan. Öyle bir kitap olmalı ki, kişisel gelişim uzmanımızın kimlik kartı yerine geçmeli. Sonra da sunumlar ayarlamalıyız. Kolay olmayacak, biliyorum. Elimize yüzümüze bulaştırabiliriz. Ama denemekte ne sakınca var? Bunu bir sahne performansı olarak düşün. Kimseye bir kötülük yapmayacağız ki..."

"Nasıl böyle dersin İrem? İnsanlar bir şeyler öğrenecekleri düşüncesiyle alacaklar o kitabı. O sunumlara para verip gelecekler. Resmen dolandırıcılık bu."

"Ne öğrenmek istiyorlarsa vereceğiz onlara. Kimseyi aldatmayacağız. Milletin senin okuduğun kadar kitap okumaya zamanı yok. Sorun okumak da değil. Bütün o düşüncelerin derlenip toparlanmasını istiyorlar. Bizim de yapacağımız bu olacak, insanlara derli toplu bir bütün vermek."

"Bir dakika, bir dakika... Doğru mu anladım? Bütün düşünürlerin sözlerini çalıp hap gibi yutulacak cümleler kuracağım ve sen buna aldatmaca değil diyorsun. Öyle mi?"

Saatler geçtikçe daha yüksek sesle tartışmaya başlamıştık. Sedat araya giriyor, "Sakin olun yahu. Bence denemeye değer," diyordu. Bir-iki kere onu susturduğumu hatırlıyorum.

Konuyu kapatmak için, "Böyle bir saçmalığa kalkışsak bile Sedat'ı tanıyan birileri çıkıp konuşmayacak mı sanıyorsunuz? İki dakikada foyamız ortaya çıkacaktır," demiştim. Bu sözümün üstüne anlamsız hayallerinden vazgeçeceklerini, çenelerini kapatacaklarını düşünüyordum.

"İşi yokuşa sürmeye çalışıyorsun ama yemezler oğlum," demişti Sedat, kendinden emin bir ifadeyle. "Öyle bir değişirim ki annem bile tanıyamaz beni. Zaten beş yıldır yokum buralarda, hiç çevrem kalmadı. Olanlarla

da döndüğümden beri görüşmedim. Şu atkuyruğumu kestirmem bile yeter. Bir de rengini değiştiririm saçımın. Sakalları keserim. Şöyle kalın, kemik çerçeveli bir gözlük. O da yetmez diyorsan ön dişlerimi..."

Dayanamamış, bağırmıştım. "Manyak mısın sen be? Bir gecelik bir performanstan söz etmiyoruz burada. Yıllar sürecek bir sahtecilik sizin söylediğiniz. Sedat'ı tümüyle gömüp başka birine dönüşmek kolay mı sanıyorsun? Kafayı mı yediniz ya?"

"En sevdiği kitap *Yetenekli Bay Ripley* olan bir kitap kurdu mu söylüyor bunu?" Elindeki yastığı salonun bir köşesine fırlatıp ayağa kalkmıştı İrem. "Hiç öyle bakma Armağan. Edebiyat yapınca kutsal, biz düşününce sahtekârlık öyle mi? Şu halimize baksana. Elindeki katalog bitince kelime başı üç kuruşa çeviri işlerine koşacaksın. Hiçbir zaman düzenli maaş getiren bir işin olmayacak. Benim durumum belli değil, aylardır bekletiyorlar. Belki de almayacaklar işe. Hiç kusura bakma Sedo, senin de bir şey yapacağın yok. Bu kendini beğenmişlikle hiçbir yerde tiyatrocu falan olamazsın sen. Kıçınızı toplamaktan yoruldum. Beğenin ya da beğenmeyin, aklıma bir fikir geldi, söyledim. İşinize gelmezse unuturuz gider. Ama kimse bana bağırmasın. Hele sen, sesini bile çıkarma Armağan!"

Susmuştuk. İrem bir sigara yakmıştı. Gözlerinde biriken yaşları görebiliyordum, içim parçalanıyordu. Sedat şarabını yudumlamaya devam ediyordu. Ben gözümü ortadaki sehpanın üstünde duran fil biblosuna dikip düşünmüştüm. Kaç saat öyle kaldığımızı hatırlamıyorum.

BİR NESNEYE/KONUYA ÖNCE
ÇOK UZAKTAN BAKIN.
SONRA ÇOK YAKINDAN BAKIN AYNI
NESNEYE/KONUYA.

SON OLARAK GÖZ SEVİYESİNDEN BAKIN
VE KARARINIZI O ZAMAN VERİN.
FARKLI AÇILARDAN BAKMAK, DOĞRU
KARARLAR VERMENİZE YARDIM EDER.
NE KADAR HÂKİMSENİZ, O KADAR CESUR
OLURSUNUZ.
CESARET, SİZİN ELİNİZDE.

İlk Mert Güriz kitabının çerçeveye alınmış bölümlerinden biriydi bu. O gece, o fil biblosuna bakarken düşünmüştüm. Hayatımda hiç cesur olmamıştım ben. Hep bana sunulanla yetinmiştim. Doğru ya da yanlış, ilk kez bir maceraya atılma fırsatı konuyordu önüme. Ama benim o ilk adımı atacak cesaretim yoktu.

Keşke o gece, İrem'in gözyaşlarına yenik düşmeseydim. Keşke bu düşüncenin saçmalığı konusundaki inadımı sürdürebilseydim. Keşke Mert Güriz'i doğmadan öldürebilseydim.

Ama İrem'in üzülmesine dayanamadım. Hâlâ evin bir köşesinde duran o fil biblosuna bakarken, "Denemekten ne çıkar?" diye düşündüm.

Şöyle bir doğruldum, boğazımı temizledim ve, "Önce bir hayat hikâyesi yazmalıyız buna. Nasıl bir şey olacak peki?" dedim.

İrem bana öyle bir baktı ki, hayatımdaki bütün korkular uçup gitti bir anda. Çok seviyordum onu. Hep çok sevdim. O bakışla, birlikte çıkacağımız bir yolculukta yaşayacağımız her maceraya hazır hissetmiştim kendimi.

O bağırış çağırışlar olmamış gibi sakin bir sesle, "Sen yazarsın güzel bir özgeçmiş," demişti İrem, "sosyoloji eğitimi, tiyatroculuk, grup çalışmaları deneyimi, Edinburgh'da kişisel gelişim atölyeleri... Bilmiyorum... Sen bulursun bir şeyler."

Sabaha kadar konuşmuştuk. "Not almak istersen

defterini getireyim," demişti İrem. "Gerek yok," demiştim. "Söz vermiyorum zaten, sadece deneyeceğim."

Yeni gün doğmak üzereydi. Karımın heyecanına ortak olmanın huzuruyla, babamın dürüstlükle dolu anılarına ihanet edecek olmanın huzursuzluğu sarmıştı bedenimi. Ufaktan bir titreme gelmişti.

Sedat şarap şişesini kavrayıp, "O zaman yeni başlangıçlara diyelim mi?" demişti. Kahve kupamı, o gece adı henüz konmamış olan kişisel gelişim uzmanımızın başarısı için şöyle bir sallamıştım havada.

İrem, bir yudum kırmızı şarap kalmış kadehini kaldırıp, "Bir karakterin doğumuna içelim," demişti. "Bu adam hepimizin hayatını kurtaracak."

11.

Robot cacıktan ne anlar?

Hediye, tokalaşmak için uzattığı eli havada, gözlerime bakarak bekliyordu. Yüzümdeki ifadeye, dudaklarımı ziyaret edip giden tebessüme bir anlam veremediği belliydi. "Ne oldu? Bir sorun mu var?" dedi soran gözlerle.

"Yok... bir sorun yok... Ama ilginç bir durum var. Sanırım kendimi tanıttığımda siz de gülmeye başlayacaksınız," deyip elini sıktım. "Merhaba, ben de Armağan."

"Şaka yapmıyorsunuz değil mi?" dedi kıkırdayarak.

Birkaç saniye kalakaldık öyle. Avuç içleri terliydi Hediye'nin ama hiç rahatsız olmadım bundan.

"Armağan mı? Gerçekten şaka bu... Babam duysa bayılırdı buna vallahi," dedi elini çekerken. "Hep bir oğlum olsaydı adını Armağan koyardım der. Üç kız kardeşiz biz. Büyük ablam Yadigâr, ortanca Bergüzar, en küçükleri de ben Hediye. Babam koymuş üçümüzün de adını. Bu konu ne zaman açılsa, annem babama laf çarpar. İki ablama da evlenirken, çocuklarınızın adını kocanıza bırakmayın, kendiniz koyun diye yemin verdirdi. Yani adımızı sevmediğinden değil de, bütün kararları babamın vermesine sinir olduğundan. Gerçi iyi ki babam koymuş adlarımızı. Anneme kalsa Türkân, Hülya, Filiz olacakmış. Bana hangisi denk gelirdi bilemem."

O kadar tatlı anlatıyordu ki hiç susmasın istedim. Ayranımı biraz daha yavaş içmeye karar verdim.

"Sizin adınızı kim koymuş peki?"

"Annem," dedim. Konuyu değiştirmek istedim hemen. "Hediye güzel bir isim. Size de yakışmış."

Omuzlarını silkti. "Bilemiyorum," dedi. "Benim gibi olunca... yani... işte böyle kilolu olunca adınızın ne olduğunun bir anlamı kalmıyor. Ortaokuldan beri böyleyim ben. Yani önceden de hep toplu bir çocuktum ama ergenlikten beri bu haldeyim. Okuldayken *Dünyanın En Büyük Hediye Paketi* derlerdi bana. Lise yıllığımda bile öyle yazıyor. *Hediye arkadaşımızın içi sevgi doludur, öyle büyük bir hediye paketidir ki, içindeki sevgi bütün sınıfa yeter.* Tabii iyi niyetle yazmışlar ama... Anladınız işte. *Sepet sepet yumurta, sakın beni unutma* yazsalar daha iyiymiş. Benim kadar kiloluysanız insanlar başka hiçbir özelliğinizle ilgilenmez. Daha da kötüsü yapabildiklerinizi de şişmanlığınıza göre ölçerler. Bir komşumuz vardı, hep överdi beni. 'Bayılıyorum sana Hediye, bu haline rağmen hiç pes etmiyorsun, hep hayat dolusun,' derdi. Övgüye bakar mısınız! Daha fazla rahatsızlık vermeyeyim, bu konuya bir girersem saatlerce konuşurum."

"Hayır, rahatsız falan etmediniz. Ayrıca bu şişmanlık konusunda..."

"Yok yok yok. Sakın bir şey demeyin. Ne zaman bu konu açılsa laf döner dolaşır aynı yere gelir. *Tanıdığım çok iyi bir doktor var, falanca diyeti denedin mi, bence kelepçe olayını bir düşün, şunu yap, buna git...* Ortamda bir şişman varsa, konuşma mutlaka lahana çorbasında biter. Şimdi bir de siz tavsiye vermeyin lütfen."

Bunları söylerken öfkeli değildi. Bir hayat deneyimini aktarıyordu sadece, tane tane konuşuyordu. Haklıydı ayrıca. Beni susturmasa iki kuruşluk sağlık bilgimle akıl hocalığı yapacaktım. Sustum. Ayranımdan bir büyük yu-

dum aldım bu kez. Elimdeki ve kalçamdaki sızı dışında kendimi iyi hissediyordum.

"Ben böyle birden lafınızı ağzınıza tıktım ama... Yani aslında hiç de tanımıyorum sizi. Doktor falan mısınız yoksa?"

"Değilim," dedim. Birden aklıma tansiyonumu ölçen eczacının sözleri geldi. "Ama sizin doktorlarla bir ilginiz var sanırım. Viron Bey, doktor hanıma selam falan demişti galiba."

"Şaka! Ne kadar dikkatlisiniz. Viron Amca'nın adını da hatırlıyorsunuz üstelik. Bir diş doktorunun yanında çalışıyorum ben, ona selam yolladı. Profesör Dilek Toptaş. Meşhur bir hocadır. Çok da iyi bir insan. Onun idari işlerine bakıyorum." Bir an durdu, eliyle ağzını kapatıp güldü. "Böyle idari işler falan deyince havalı oluyor ama aslında bildiğiniz sekreterim. Düz sekreter. Büro yönetimi ve sekreterlik mezunuyum zaten. Yani mesleğini yapabilen şanslı azınlıktanım. Sizin mesleğiniz ne peki?"

Hiç düşünmeden cevapladım. "Yazarım ben."

Birden gözleri ışıldadı Hediye'nin. "Şaka!" dedi elleriyle ağzını kapatarak. En çok bu kelimeyi seviyordu sanırım. Belki de bir şeylerin *şaka* olduğuna inanması gerekiyordu hayatın yükünü taşıyabilmek için.

ŞAKALARA İNANIN.

Beynimde bir şimşek gibi çakıp söndü bu cümle. Mert Güriz'in görüntüsüyle çarpışıp yok oldu.

"Ben çok kitap okurum. Ama hobi falan derler ya, öyle değil. Boş zamanlarda yapılacak iş değildir okumak. Armağan... Armağan... Soyadınız ne peki?"

"Gündoğdu. Ama tanımazsınız beni. Kendi adımla yayımlanmış kitabım yok." Kim olduğumu nasıl anlatacağımı bilemedim. Acayip bir duygu kapladı içimi, bü-

tün gerçeği anlatmak istedim Hediye'ye. Bugüne kadar sadece altı kişi biliyordu Mert Güriz'in kim olduğunu: İrem, Sedat, ben, Adnan, Ferda, bir de Sedat'ın Edinburgh'da yaşayan ablası. Sedat'ın annesinin de bildiğini düşünüyordum ama hiç konuşulmamıştı bu, o yüzden onu *sır kardeşleri* arasında saymazdım. Bir de Hediye öğrense ne değişirdi ki? Gerçeği avuçlarının arasına alan yedinci kişi olurdu. Sırrımızı paylaşırdı. Bir çocuk oyununun renkli kostümlü kahramanları olurduk. Mert Güriz ve Yedi Ketumlar.

"Çevirmenim ben," dedim, durumu toparlamam gerekiyordu. "Daha çok teknik konularda çeviriler yapıyorum. Mimari, şehircilik falan... O yüzden hiç rastlamamışsınızdır adıma." Hediye'yi yalanımıza ortak etmeye gönlüm elvermemişti. Ben bir yalan fazla söylemişim, ne yazar?

Sohbetin iplerini elime almalıydım, soru soran taraf olmam gerekiyordu. "Çok okuyorum dediniz. Ne tür kitaplar okuyorsunuz peki?"

"Bu konuda alçakgönüllü davranamayacağım. İyi bir okur olduğumu düşünüyorum." Birden durup gülümsedi. "Ukala olduğumu düşünmeyin lütfen. Benim de kendimi kaybettiğim bir dönemim oldu tabii." Bir sır vermek ister gibi fısıldadı. "Bir ara sadece kişisel gelişim kitapları okudum mesela."

Mert Güriz, özellikle üst düzey yöneticilere eğitim verdiği sunumlarında Peter Handke'nin o mükemmel isimli kitabını örnek verirdi: *Kalecinin Penaltı Anındaki Endişesi*. Bu kitabın adından ve içeriğinden yola çıkıp her yöneticinin başına gelebilecek anlık paniğin ya da karar mekanizmasındaki kilitlenmenin nasıl atlatılacağı konusunda uzun bir konuşma yapardı. Benim için, kişisel gelişim kitapları okuyan biriyle sohbet etmek o tedirginliklerin en büyüğüydü. Az sonra bir penaltı atıla-

caktı. Kalede yaralı bedenim ve kederli ruhumla ben duruyordum.

"Kitaplardan konuşmayı çok severim, hiç sıkılmadan uzun uzun anlatırım. Ama sizin o ayranı bir an önce bitirmeniz gerekiyor. Öyle yudum yudum olmaz, şöyle dikiverin kafanıza. Sonra da yemek yemeniz gerekiyor. Ayıptır söylemesi ben de fena halde acıktım. Muayenehaneden öğlen yemeğine çıkmıştım. Gerçi doktor hanıma haber verdim ama yine de dönmeden karnımı doyurmak isterim yani. Eğer sizce de sakıncası yoksa, iki sokak aşağıda çok güzel Balkan yemekleri yapan bir lokanta var. Oraya gidip bir şeyler yesek mi?"

Az önce hayatımı kurtaran Hediye şimdi de karnımı doyurmayı teklif ediyordu. "Yemekleri benim ısmarlamama izin verirseniz olur," dedim, "zaten bir sürü masraf yaptınız..."

"Öncelikle şunu söyleyeyim Armağan Bey. Viron Amca beş kuruş para almadı. Çaycı da ikramımızdır dedi. Ayrıca yemeği karşılık olarak ısmarlayacaksanız kabul etmem. Ama güzel bir sofrada oturalım, karnımızı doyuralım, tatlı tatlı sohbet edelim, yemekler de benden diyorsanız memnuniyetle."

Aklından geçenleri hiçbir süzgeçten geçirmeden, olduğu haliyle söylüyordu Hediye. Sırf insanları kırmamak amacıyla yalan söylediğim, sahte gülümsemeler sattığım konuşmalar parlayıp söndü zihnimde. Ayranı kafama diktim, tuz tanelerini dilimde hissettim. Tuzun tadı o kadar iyi geldi ki, namus düşkünü heriflerin sandalyelerini gıcırdatarak kalkmalarına bile sinirlenmedim. Ellerimi dizlerime dayayıp doğrulurken belli belirsiz başım döndü. Hemen fırlayıp kolumdan tuttu Hediye, "İyi misiniz?" dedi. İyiydim. "Hadi gidelim," dedim, "yemekler benden."

Küçük adımlarla yürüdük beş dakikalık mesafeyi.

Yol boyunca kitaplardan konuştu Hediye. "Çocukluğumdan beri çok okurum ben. Evdekiler de hep destek oldu. Yadigâr Ablam pek okumaz ama Bergüzar Ablam da sever kitapları. Önceleri onun kitaplarını okuyordum. Sonra yavaş yavaş kendi kütüphanemi kurmaya başladım. Kitaplara sığınmak iyi geliyordu. Hem şu şişmanlık lakırdılarından kaçmanın da en güzel yoluydu."

Sürekli kilosundan söz etmesine üzüldüm. Son cümlesini duymazdan gelip devam ettim. "Roman mı okuyordunuz?"

"Daha ortaokuldayken klasikleri okumaya başlamıştım. *Fadiş* ile *Bir Genç Kızın Gizli Defteri* dönemini çok hızlı geçtim anlayacağınız. Biliyorsunuz değil mi o kitapları?"

Biliyordum. Gülümsedim. Anlatışındaki heyecandan etkilenmiştim. Hediye'yi sahnede sunum yaparken düşündüm. Önceden çalışılmamış bir sunum olurdu onunki. Çıkar ve konuşmaya başlardı. Kendiliğinden, hesapsız, doğal.

"Açıkçası kitap kurdu olmaya karar vermem kolay olmadı. Düşünsenize, hem şişmansınız hem durmadan kitap okuyorsunuz. Tam bomba yani! Süper karışım! Her türlü *inek* şakasına hazır olmanız gerekiyor. Neyse... Bunlara hiç takılmadan yaşadım hep. Çünkü ben şuna inanıyorum Armağan Bey, eğer hayatta birilerinin iddia ettiği gibi tek bir doğru varsa..." Yanımızdan geçen bir polis arabasının çığlık çığlığa bağıran sireni susturdu Hediye'yi. Durduk, arabanın tepesindeki mavi-kırmızı ışıkların arkasından baktık ikimiz de. Ürperdim bir an. Birilerinin beni izlediği duygusu yokladı zihnimi. İzleniyordum. Bir güç, algı kapılarımın açılmasına engel oluyor, bilgi yollarımın tıkanmasını istiyordu. Maceramın büyülü tanrıçası Hediye bana hayattaki tek doğruyla ilgili bir bilgi verecekti ve devlet aygıtının sirenli ejderhaları ona

engel olmuştu. Kahramanın yolculuğu, bir tedirginlik destanına dönüşmüştü.

Tedirgindim.

Hediye'nin, "Daldınız Armağan Bey," demesiyle kendime geldim. "Acıktınız herhalde. Geldik sayılır, hemen şurası."

Küçük ve insanda beyazlık körlüğü yaratacak kadar temizdi lokanta. Hediye içeri girer girmez, lunaparkta annesinin elinden kurtulmuş bir çocuk gibi camekânlı vitrinde yan yana dizilmiş tepsilerdeki yemeklere koştu, başladı anlatmaya: "Şu Balkan köftesi enfestir, püreyle veriyorlar. Patlıcan yemeği benim favorim, musakkaya benziyor ama bence daha iyi. Ciğer gerçekten efsane. Tabii bana kalırsa..." Öyle güzel anlatıyordu ki insan bir tencere yemek olup Hediye tarafından tanıtılmak istiyordu. Sadece mercimek çorbası içecek olmama biraz bozuldu, hatta sanki biraz da kızdı. "Bir tek çorbayla olmaz ki ama. Hiç değilse haşlama yeseydiniz, suyuna bol limon sıkardınız, biraz da karabiber..." Neyse ki fazla üstüme gelmedi. Aslında o çorbayı bile içecek halim yoktu. Kendisine İzmir köfte, pilav, cacık sipariş ederken aşçıyla şakalaştı, kasada duran mavi gözlü kadına gülücükler yolladı.

Masamıza oturur oturmaz, "Kitaplardan konuşuyorduk," dedim. Kişisel gelişim kitapları diyemedim. Cinayet mahalline dönmüş bir katil tedirginliğiyle yutkundum.

"Ah, evet," dedi çatalını peçeteyle silerken, "kitap konusu yarım bırakmaya gelmez. Kitap deyince Hüsne Öğretmenimin adını anmalıyım. Bu konuda ufkumu açan o oldu. Orta sondaki Türkçe öğretmenim. Müthiş bir insandır, hâlâ bayramlarda elini öpmeye giderim. *Bir öğretmen insanın hayatını değiştirir*, derler ya... İşte öyle bir öğretmendi. Bendeki okuma tutkusunu şıp diye keşfetti. Sonra da hiç zorlamadı beni, basamakları yavaş ya-

vaş çıkmamı sağladı. Kitaplar getirdi, listeler verdi, yazarlarla tanıştırdı, sohbet etti. Hani okullarda şey vardır, *oku-özetini çıkar*. Bizim ilişkimizde o saçmalık yoktu. Kaç tane öğretmen okul kantininde öğrencisiyle oturup Yaşar Kemal konuşur ki? Arkadaş olmuştuk anlayacağınız. Ne yapsam ödeyemem hakkını."

Aklıma Mehpare geldi. "İyi bir okur olmanın en iyi yolu iyi bir okurla arkadaş olmak demek ki," dedim.

"Kesinlikle," derken gözü yemekleri getiren genç garsondaydı. "Çorba beyefendinin. Köfte, pilav, cacık bana." Sofrayı yerleştirdikten sonra bıçağıyla çorba kâsesinin yanındaki çeyrek limonu gösterdi. "Limon sıkmayı unutmayın, iyi gelir."

Limonu sıktım. Damlaların çorbaya karışmasını tuhaf bir zevkle izledim. Elime sinen limon kokusunu içime çektim. Parmaklarımı emerek temizledim. İrem bunu yapmamdan nefret ederdi. Hediye bana bakmıyordu bile. Pul biberle kapladığı köftelerine iştahla yumulmuş, heyecanla anlatmaya devam ediyordu. "Okuldan çıkıp hemen eve koşuyordum, yemeğimi bile odamda yiyordum. Ne bulsam okuyordum. Başka biri olsa, *okudukça dünyayı farklı bir gözle görmeye başladım*, falan der herhalde. Ama okumak farklı bir yerimden dokunmuştu bana. O güne kadar hiç bilmediğim bir noktadan."

"Kendinizi daha iyi anlamaya başlamıştınız herhalde."

"Bu çok basmakalıp bir cümle. Şöyle diyebilirim; ben kitap okuyarak can sıkıntımdan kurtuldum Armağan Bey. Bu dünya benim canımı çok sıkıyordu. Mutsuz bir çocuk ya da bunalımlı bir ergen olduğumu sanmayın. Can sıkıntısı bambaşka, sadece insanlarda olan bir duygu. Siz hiç canı sıkılan bir hayvan gördünüz mü? Sıkıntıdan patlayan bir ağaç tanıdınız mı hiç? Amacı olmayanın canı sıkılır, bu kadar basit. Kitaplar bana o amacı verdi. Hani kaldığınız sayfanın köşesini kıvırıp bir kulak

yaparsınız ya, işte o kulak ertesi güne uyanmanın en güzel nedenidir bana göre. Uyanır, kaldığınız yerden okumaya devam edersiniz." Ağzına kocaman bir lokma ekmek atmak üzereyken durdu. "Ama siz daha bir kaşık bile almadınız çorbanızdan. Çok mu konuştum yoksa, iştahınızı mı kaçırdım?"

Yemek yemezsem susar korkusuyla hemen kaşığımı daldırdım çorbaya. "Fazla iştahlı bir insan değilim. Ama merak etmeyin içeceğim. Siz anlatmaya devam edin lütfen."

"Şeyi anlatacaktım asıl... Kişisel gelişim kitapları dönemimi. Sıkılmazsınız değil mi?"

Ağzımda çorba kaşığıyla iki yana salladım başımı. Hem söyleyeceklerini merak ediyordum hem de duyacaklarımdan korkuyordum.

"Lise ikide bunalıma girdim ben. Pat diye. Ama öyle böyle değil, dev bunalım. Nedenlerine, anlatmayayım şimdi, orası biraz özel. Neyse... Gıcık bir kız olup çıktım. Annemlere çemkiriyorum, ablamlarla kavga ediyorum, arkadaşlarıma saldırıyorum. Yürüyen bela anlayacağınız. Kitap okumak da gelmiyor içimden. Müzik sayesinde biraz ayakta durabiliyorum ama o da yetmiyor tabii. Akşamları kapanıyorum odama, açıyorum müziği, başlıyorum tavanı seyretmeye."

"Hepimizin böyle dönemleri olmuştur. Bence gayet normal."

"Siz onu bir de evdekilere sorun." Arada, bir sahne hatırlamış gibi duruyor, kendi kendine gülüyordu. Soluklandı, birkaç yudum su içti. "Tam o günlerde Oya Özbilek'in kitabı çıktı karşıma: *Duvarlarınızı Yıkabilirsiniz*. Düşünün, bütün gün yatıp tavanı seyreden, duvarlara bakarak hayal kuran bir insansınız ve karşınıza böyle bir kitap çıkıyor. Duymuş muydunuz o kitabı?"

"Hayır," dedim bir an bile düşünmeden. Çok iyi bil-

diğim bir kitap olduğunu söyleyemezdim. Mert Güriz'i yaratmaya karar verdiğimiz günlerde, İrem'in ağzından düşürmediği bir kitaptı *Duvarlarınızı Yıkabilirsiniz*. "Kadının kitabı iki ayda on altı baskı yapmış. Düşünebiliyor musunuz?" diyordu, ellerini havada çevirerek. Sedat önce yüksek perdeden bir "Vaaaay!" çekiyor, sonra da gittiği restoranda kaç masa olduğunu sayıp ciro hesaplamaya çalışan adam edasıyla soruyordu: "Bir baskıdan ne kadar kazanıyordur peki?"

Gözümün önüne matbaa makineleri geldi. Mavi önlüklü işçiler Mert Güriz kitaplarını kolilere koyuyordu.

SİZ KİŞİSEL GELİŞİN Kİ, MATBAALARDA
MAKİNELER DURMASIN!
İŞÇİ ARILAR DAHA ÇOK ÇALIŞSIN!

Hediye'nin, "O yıllarda kişisel gelişim dünyasının en çok okunan kitabıydı bu," demesiyle toparlandım. Zihnimi zamansız ziyaret eden görüntülerden sıyrılıp çorbamı karıştırmaya başladım. Hediye, dudaklarındaki cacığı peçeteyle silip hızlı hızlı anlatmaya devam etti. "Ben de hemen aldım okudum. Bir gecede bitirdim. Kitabı kapatıp başucuma koyduğumda kendimi çok iyi hissediyordum. O güne kadar bütün klasikleri okumuş, hayran olduğu şiirleri defterine dize dize yazmış biriydim ama *kendinize inanmaya başladığınızda duvarlarınız şeffaflaşacaktır* cümlesine yenik düştüm. İnanabiliyor musunuz?"

"Kötü bir şey mi bu?"

"İyi ya da kötü diye düşünmedim hiç. Anladığım kadarıyla sizin kişisel gelişim kitapları hakkında pek bilginiz yok. İyi ya da kötü demek haksızlık olur. O kitapları okuduğunuzda kendinizi bütün rekorları kırabilecek bir sporcu gibi hissedersiniz. Her cümlede bir doping hapı yutarsınız. Ama günün sonunda, on adım yürüyünce yo-

rulan, sıradan biri olduğunuz gerçeğini hiçbir kitap değiştirmez."

"Biraz abartılı bir yorum değil mi bu? Sonuçta bir kitap işte. Okursunuz, size iyi gelecek cümleleri alır gerisini de çöpe atarsınız. Size silah zoruyla düşüncelerini kabul ettirecek değiller ya."

"Ah, öyle anlaşıldıysa özür dilerim. Zorlama falan yok tabii ki. Şöyle düşünün. Hayattaki tek hedefiniz işinizde başarılı olmak ve bir kitap bunun formüllerini vereceğini iddia ediyor. Yalnızsınız, bir aşk yaşamak istiyorsunuz ve birileri size çözümü bildiğini söylüyor. Şişmansınız, bu yüzden mutsuzsunuz ve birileri kalkıp..."

"Anladım, anladım," diye lafa atıldım. Hediye'nin sözünü kesmekten başka bir yol bulamadım o anda. Daha fazla dinlemek istemiyordum. Mert Güriz nefretimi, hiç tanımadığım genç bir kadının cümleleriyle haklı çıkarmak istemiştim. Yıllardır yüksek sesle söyleyemediklerimi onun ağzından duymak iyi gelmişti. İrem'le konuşamadıklarımı, çatalının ucuna taktığı ekmekle köftesinin salçalı sosunu sıyıran bir kadınla konuşuyordum. Ama daha fazla dayanamayacaktım. Duyacaklarımdan korkuyordum. Bir cinayete tanık olduğunda arkasını dönüp kaçan bir korkaktım ben. Şimdi de yıllardır karanlığıma gömdüğüm düşünceleri, benim yerime birinin söylemesinden, vicdanımın ağrısını dürüstlüğüyle geçirmesinden korkuyordum.

Cümlesini ağzına tıkmamın rahatsızlığıyla, "Bu konularda çok konuşurum, sizi bunaltırım diye uyarmıştım," dedi Hediye. Tabağındaki son köfteyi çatalıyla ikiye böldü, yanına bir patates takıp ağzına attı. Keyfini kaçırmıştım. Mutsuzluğumu, bana yardım etmek isteyen gencecik bir kadının yemeğine katık yapmayı başarmıştım.

"Özür dilerim," dedim, "lafını böldüm. Dinlemek

istemediğimden değil. Sadece hiç bilmediğim bir konuda, tanımadığım insanların suçlanması canımı sıktı."

"İnsanların canı sıkılır," dedi mırıldanarak. Kalkıp Hediye'ye sarılmak, gönlünü almak istedim bir anda. "Zaten bu konuda daha fazla anlatacak bir şeyim yok. Yaklaşık iki yıl, önüme gelen bütün kişisel gelişim kitaplarını okudum. Gitgide daha da gıcık biri olmaya başladım. Bir gün Konfüçyüs'ün ağzından konuşuyorum, bir gün Mevlânâ'nın. Her olayı bir hayat dersine bağlıyordum. Sürekli tespitlerde bulunuyordum. Anneme hayat dersi veriyordum, babama ayar çekiyordum, ablamları küçümsüyordum: Katlanılacak biri değildim yani. Neyse ki başladığı gibi bir günde bitti."

"Bu kadar mı?" Konuyu bir an önce kapatmak, geçiştirmek istediği belliydi. Yeni tanıştığı bir adamın ani çıkışlarıyla uğraşacak hali yoktu elbette. Gözlerine bakıp, "Az önce biraz sesimi yükselttim galiba. Bir kez daha özür dilerim. Hikâyenin sonunu da öğrenmek isterim. Ne oldu da bir günde vazgeçtiniz o kitaplardan?" dedim.

Cacık kâsesini kendine doğru yatırıp dibini sıyırdı. Peçetesini ufacık ağzında şöyle bir dolaştırdı. "Biz iki tane de çay alabilir miyiz?" diye seslendi garsona. Öyle bir baktı ki gözlerime, içimden bilmediğim renkler geçti. Karşımda yirmili yaşlarının ortasında genç bir kadın değil de hayatın bütün sırlarını çözmüş bir bilge oturuyordu sanki.

"Anlatacaklarım size hiç mantıklı gelmeyebilir. Gülüp geçebilirsiniz. Ama dert etmiyorum bunu, zaten bir daha birbirimizi görmeyeceğiz." Garson çayları koyarken sabırla bekledi. İki şeker attı, sessizce karıştırdı. "Nereden başlasam..." İnce belli bardağı ağzına götürdü, üfledi. Gözüm havadaki serçeparmağına takılı kaldı.

"Ben insanların biricik olduğuna inanıyorum Armağan Bey. Herkes farklı, herkes özel. Parmak izleri farklı

milyarlarca insan. Bugünlerde hep robotlar konuşuluyor, biliyorsunuz. İşlerimizi elimizden mi alacaklar, dünyaya hâkim mi olacaklar? Herkeste bir panik. Bence işleri almalarında hiç sakınca yok. Çünkü dünya, kişisel gelişim kitaplarının süslü cümlelerine benzemiyor. Sadece kariyerlerden oluşmuyor bu hayat. Kariyer dediğiniz nedir ki zaten? Bir meslek. Babamın bir mesleği yok örneğin, ne iş bulduysa yaptı bugüne kadar. Kariyeri olmayan bir adamın kızıyım diye üzülmedim hiç. Mutlu bir ailemiz oldu, o da bana yetti. Robotlar ne isterlerse yapsınlar. Sonuçta biricik olamayacaklar. Ben şu cacığı her içişimde farklı bir tat alıyorum. Robot cacıktan ne anlar?"

Birden kendini tutamadı, yaptığı şakaya güldü Hediye. Ben de güldüm. Yan masada tek başına yemeğini yiyen adam garip garip baktı bize. Gülenlerle ağlayanların acayip olduğu bir evrende, yolculuğumun en tuhaf durağındaydım.

"Yani kişisel gelişim kitaplarına cacık sayesinde veda ettim," dedi kahkahalarının arasında. Temiz bir peçete alıp gözlerini sildi, gülmesini bir türlü durduramıyordu. Kendi şakasıyla mutlu olmayı başarabildiği için kıskandım onu. Çığlık çığlığa oyun parkına koşan anaokulu çocukları gibiydik. Hediye'nin neşesine yetişebilmek istiyordum, iyice bıraktım yüz kaslarımın kontrolünü, cacık kâsesine bakıp bağırarak gülmeye başladım.

"Gözümü açan da yine bir kişisel gelişim kitabı oldu: *Başucumdaki Başarısızlıklar.*"

Gülüşüm bir anda dondu yüzümde. Binlerce görüntü geçti aklımdan. İrem'in, "Başarısızlık konusu yeni moda, kesinlikle oradan yürümeliyiz," deyişi. Sedat'ın, "Ben çıkıp Edinburgh günlerimi anlatabilirim, aslında ortada bir başarısızlık yoktu ama Armağan uydurur bir şeyler," zevzekliği. Dağınık çalışma masam. Hiç boşalmayan kahve kupam. Kitabın adının aklıma geldiği gece. Yayınevin-

den gelen koliyi açışımız. Satış rakamlarını öğrendiğimiz e-posta. Kutlamaya gidişimiz. İrem'in mutluluktan dans edişi. Sedat'ın ona eşlik edişi.

"Bu kitabı çıkar çıkmaz aldım. Zaten bütün kitap eklerinde yazarın fotoğrafları vardı o hafta. Mert Güriz. Onu tanırsınız herhalde, çünkü televizyon programlarına falan da konuk oluyor. Yakışıklı bir adam. Bayağı meşhur."

"Evet, tanıyorum," diyebildim. Belki de ağzımdan bir söz çıkmadı, sadece başımı salladım.

"Oturdum, bir gecede okudum kitabı. Çok kalın bir kitap ama hızlıca okunuyor. Harfler büyük büyük, koskoca sayfada çerçeveye alınmış bir cümle var. Belli ki pahalı olsun diye öyle yapmışlar. O zamanlar *evrene mesaj gönderme* dönemi geride kalmıştı, başarısızlık hikâyesi anlatmak modaydı. Herkes *başımdan şöyle şöyle olaylar geçti ama ben yine de pes etmedim* havasında. Şu okula kabul edilmedim ama bakın bugün neredeyim! Bu işten kovuldum ama sonuçta koskoca holding sahibi oldum. Güya herkes alçakgönüllü ama kibirden geçilmiyor. Mutluluğu satın alacak seviyeye geldikten sonra herkesin çenesi düşmüş anlayacağınız. Bitmek bilmeyen bir *yıkıldım, ayaktayım* meselesi. Bu kitapta da aynı şarkıyı çalıp durmuşlar."

"Siz de kendinizi kandırılmış hissettiniz. Sonra da kişisel gelişim kitaplarını hayatınızdan söküp attınız."

"Kandırılmış hissettiğim kısmı doğru. Ama başarısızlık hikâyeleri yüzünden değil. Kitapta bir cümle vardı. *Bir bahçıvan balıkçılıktan da anlamak zorunda değildir.* Büyük harflerle yazmışlar, bir de çerçeve içine almışlar."

Terlemeye başladım. Yakalanmıştım. Sorgu odasında, soğukkanlı bir dedektifin karşısına oturtmuşlardı beni. Elindeki delilleri tek tek masaya koyacaktı biraz sonra. "Cuma gecesi saat sekizle on arası neredeydiniz?"

diye sormasına gerek kalmadan son sözünü söyleyecekti: "Hırsız sizsiniz!"

"Bu cümleyi okuyunca kafamda bir anda şimşekler çaktı Armağan Bey. Bir yerden biliyordum bu sözü. Ya biri söylemişti ya bir yerde okumuştum ama kesinlikle biliyordum. Bütün kitaplarımı indirip karıştırmaya başladım. Sabaha karşı aradığımı buldum. Platon söylemişti bunu. *Bir demirci aynı zamanda bir marangoz da olmak zorunda değildir.* Hüsne Öğretmenimin verdiği bir felsefe kitabında karşımda duruyordu. Altını çizmiştim hem de. Bir daha okudum, bir daha, bir daha... Ama öyle beynimden vurulmuşa falan dönmedim. Aksine çok mutlu oldum. Mert Güriz, Platon'un sözünü evirmiş çevirmiş, kendi düşüncesi olarak satıyordu ama beni kandırmayı başaramamıştı. Öğretmenimin verdiği basit bir felsefe kitabıydı, felsefe tarihindeki önemli isimleri iki-üç sayfada tanıtan, genel bilgilerle dolu bir kitap. O sıradan kitapta bile en az on cümlenin daha asıl sahibini buldum. Bir de o felsefecilerin asıl yazdıklarını okusam neler bulacaktım kim bilir..."

Bir ortaokul öğretmeninin öğrencisine hediye ettiği *Felsefeye Giriş* kitabı kelepçe olmuş, bileklerime geçirilmişti. Ağzından çıkan her söz aleyhine delil olarak kullanılabilecek bir hırsızdım ben. Bir an önce kaçmak istedim oradan. Arkamı dönüp kaçmak. Cinayetlerden, gerçeklerden, kendinden kaçmaktan başka çözüm bulamayan biriydim.

"İşte böyle Armağan Bey. Yanlış anlamayın, sizinle sohbet etmek çok güzel ama benim artık gitmem gerekiyor," dedi Hediye. Saatini gösteriyordu.

Hesabı ne ara ödediğimi, çıkarken elimize kolonya döken garsona teşekkür edip etmediğimi bilmiyorum. Sadece olay yerinden uzaklaşmak istiyordum. Hediye'nin birden yakama yapışıp, "Neden kandırdın bizi, neden

yaptın bunu, neden, nedeeeen?" diye bağırarak sarsacağını, sonra da yere savuracağını düşünüyordum. Belki de istiyordum bunu yapmasını.

Gözümüzün önünde bir cinayet işlenmiş,
bir adam bir kadını öldürmüş,
Hediye bana çarpıp yere düşürmüştü.

Ya orada bırakmalıydı beni ya da yine yere atmalıydı. Kendine bile dürüst olamayan bir yeraltı insanıydım ben.

Lokantanın önünde duruyorduk. Omuzlarını şöyle bir kaldırıp indirdi Hediye. "Şu kişisel gelişim kitapları olayını anlattığımdan beri sessizleştiniz. Sizi hiç ilgilendirmeyen bir konuda gevezelik edip canınızı sıktıysam özür dilerim. O konuyla ilgili son bir şey söylemek istiyorum. Birileri o kitapları okuyarak kendilerini geliştirmeye çalıştı. Kimi aradığı soruların cevaplarını buldu kimi de daha çok sevilmenin formülünü bulduğunu sandı. O renkli pastadan herkes bir dilim yemiştir yani. Her yiyen karnının doyduğunu, geliştiğini düşünmüştür. Beni soracak olursanız... Ben de pasta yemeyi reddederek geliştim herhalde. Gerçi şu kiloma bakınca pasta benzetmesi pek doğru olmadı ama, örneklerin kusuruna bakılmaz." Kollarını iki yana açıp bakışlarıyla vücudunu gösterdi. "Ben de o kitaplardan birindeki yalanları bularak geliştim. Sonuçta o kitapların yazarları amaçlarına ulaştı anlayacağınız. Ayrıca haklarını yemek istemem, bazıları doğru dürüst bilgiler vermiştir belki. Bazıları da işin kolayına kaçıp oradan buradan topladıklarıyla kitap yapmıştır."

"İşin o kısmını insanların vicdanına bırakmak gerekiyor," dedim.

"Tam da bunu söylemek istiyorum işte. Vicdan güzel kelimedir... Hem bilirsiniz, hiçbir kitap bir insanın

hayatını kökünden değiştirmez. Çok da abartmamak lazım bu konuları."

Zayıf kollarımla sarıp sarmalayamayacağım kadar şişman bedenini kucaklamak istedim. Başımı boynuna gömüp ağlamak. Bu kadar iyi kalpli olduğu için bildiğim bütün teşekkür cümlelerini sıralamak. Önünde diz çökmek.

"Çorbanızı bitirmediniz ama o kadarına da karışmayayım. İyisiniz değil mi, gidebilecek durumdasınız yani. Tamam. Bir gün yine sohbet etmek isterim sizinle. Şu çevirdiğiniz kitapları da merak ettim. Mimariden anlamam ama olsun, yine de okurum. Beni nerede bulacağınızı biliyorsunuz. Çarşıda, Dilek Toptaş'ın muayenehanesinde. Ayrıca diş doktorunuz yoksa Dilek Hocamı özellikle tavsiye ederim." Bir an durakladı, eliyle ağzını kapattı. "Neler diyorum? Şaka gibiyim! Resmen ayaküstü müşteri çekmeye çalışıyor durumuna düştüm. Siz bana bakmayın. Bir gün oturup *Don Kişot* üstüne konuşalım yeter."

Terli elini uzattı. Tokalaştık. Burnunu buruşturup gülümsedi ve arkasını dönüp omuzlarını çevirerek yürümeye başladı. Köşeyi dönene kadar baktım arkasından. Hatta dönmesini, bir kere daha gözlerime bakmasını istedim. Dönmedi.

Caddenin karşısındaki boş reklam panosunda parlak ışıklarla süslenmiş bir cümle yanıp söndü.

DERDİNDE BOĞULANLARI PLATON BAR'DA
EĞLENCELİ GECELER BEKLİYOR!

Hayal görüyordum. Bu yazının gerçek olmadığını biliyordum.

Mert Güriz de gerçek değildi.

Bilinçsizce adımımı caddeye attığım anda acı bir korna sesiyle irkilerek kaldırıma sıçradım. Bir taksi ayağımın dibinden hızla geçti. Yüreğim ağzıma gelmişti. Hemen cep telefonumu çıkardım. Bir an önce İrem'le konuşmalıydım. Beni her adımda daha da dibe çeken bu ruh halinden kurtulmak için karımın o huzurlu sesini duymalıydım. Aradım. Telefonu kapalı olduğunda duymaya alıştığım, sadece "*nummer*" kelimesini seçebildiğim İsveççe konuşma çıktı karşıma. Reklam panosuna baktım bir kez daha, bomboştu.

Olmayanları unutmalı, gerçeklere dönmeliydim.

12.

Ben takma isimle kişisel gelişim kitapları yazıyorum.

Okuma tiyatrosundaki başarımızı kutladığımız, İrem' le herkesten kaçıp uzun bir yürüyüşe çıktığımız geceyi tarif edemediğim bir mutlulukla noktalamıştım. Ertesi sabah İrem'i aramak, saat kaçta buluşabileceğimizi konuşmak, hatta hafta sonu birlikte bir geziye çıkmayı teklif etmek arzusuyla uyanmıştım. Elim defalarca telefona gitmişti, arayamamıştım. Yine de heyecanıma yenik düşüp "GUNAYDIN" diye mesaj atmıştım. Yurttan çıkıp okula gidene kadar her saniye telefonumu kontrol etmiştim ama cevap gelmemişti.

Gün boyu okulun bahçesinde, kantinde, Tiyatro Araştırmaları Grubu'nun odasının önünde dolaşmış, İrem'i görememiştim. Tam *Dünyanın En Mutlu Âşığı* olarak başladığım günü, *Erkenden Havaya Girenler Mutsuzluğa Mahkûmdur Derneği*'nin başkanı olarak noktalamaya hazırlanırken cep telefonum çalmıştı. O küçücük ekranda IREM yazdığını gördüğüm an kalbim yerinden fırlayacaktı. Ne diyeceğimi bilememenin heyecanıyla, "Buyurun, ben Armağan," diye açmıştım telefonu. İrem yıllarca dalga geçmişti bununla.

"Bütün gün yataktan kalkamadım," demişti. "Bir ara mesajını gördüm ama cevap yazacak halim yoktu. Zaten mesajlaşmayı çok sevmiyorum. Her tarafım ağrıyor,

üşüttüm galiba. Midem de kötü. Dün gece çok fazla da içmedim ama yediğim bir şey dokundu herhalde."

"Bir şey lazım mı?" diye sormuştum panikle. Sırf kibarlıktan sorduğumu düşünmesin diye sesime daha da ciddi bir ifade katmaya çalışmış, başaramamıştım.

"Aslında her şeyim var ama..." deyip susmuştu. Hemen konuşmaya devam etmesini istemiştim. O kısacık sessizlikte hayatımda ilk ve son kez tırnağımı yediğimi hatırlıyorum. Sonra hayatımı tümüyle değiştirecek cümleyi söylemişti çocuksu sesiyle. "Ama sen yanımda olsan daha iyi olur tabii."

Adresi unutmamak için yol boyunca tekrar etmiştim içimden. Bir markete girip nane, limon, ıhlamur, hazır çorba, bisküvi, süt almıştım. Bir de nedense kakaolu helva. Hayatımın hiçbir döneminde doğru alışveriş yapamadım.

Dört kat merdiven çıkmış, zili çalmadan önce nefesim düzelene kadar kapının önünde beklemiştim. Çiçek almayı unuttuğum orada gelmişti aklıma. Tam geri dönüp bir çiçekçi bulmaya karar verdiğim anda kapıyı açmıştı İrem. Pervaza yaslanıp kollarını birleştirmiş, "Daha ne kadar beklemeyi düşünüyordun?" demişti.

İki beden büyük gri hırkası, cart yeşil eşofman altı, burunları yıpranmış pembe çoraplarıyla karşımdaydı. O kadar güzeldi ki, büyülenmişçesine bakıyordum.

"Çiçek de alacaktım ama..." dememi dinlemeden kolumdan çekmiş, oracıkta öpmüştü beni. İlk öpüşmemizdi ve bunun yaşanmasına karar veren İrem olmuştu. Sonraki yıllarda da kararları hep onun vereceğini bilmiyordum.

Hediye'den ayrıldıktan sonra bir süre amaçsızca yürüdüm. Vitrini anahtarlarla süslenmiş bir dükkânın önünde durdum bir ara. "Kilit ve Güvenlik Sistemleri"

yazısına farklı anlamlar yüklemeye çalıştım. Rengârenk anahtarların hangi kapıları kilitlediğini düşündüm. O anahtarlara kapıları açmak yerine kilitlemek görevini vermem hoşuma gitmedi, kızdım kendime. Vitrindeki yansımama baktım, halimden utandım. Avurtlarım çökmüştü, gözlerim yuvalarına kaçmıştı, omuzlarım öne düşmüştü. Çok zayıflamıştım.

Kendimi tanıyamadım. Bu ben değildim. Armağan Gündoğdu eriyordu.

Orhan Mercan gibi değişiyordum.
Gregor Samsa gibi dönüşüyordum.
İvan İlyiç gibi ölüyordum.
Mert Güriz için yazdığım her kelimeyle
başkalaşıyordum.

Dükkân sahibinin tuhaf bakışlarıyla kendime geldim. Birini beklediğimi sansın diye kötü bir oyunculukla camı kırık saatime göz attım. Üçe on vardı. İrem'le konuşmamın üstünden altı saat bile geçmemişti henüz. Kafamda derleyip toparlayamayacağım kadar çok olay yaşamıştım şu kısacık zaman diliminde. Dükkândaki adam beni hâlâ izliyor olabilirdi, birini bekleme oyununu zamansız sonlandırmamalıydım. Huzursuz bir ifadeyle sağa sola baktım. Beklediğim kişinin gelmemesine üzülme taklidi yapmaya çalıştım, başaramadım. Benim yerimde Sedat olsaydı rolünü öyle bir oynardı ki adam üzüntüden ağlayabilirdi bile. Hayatımda hiçbir zaman iyi rol yapamadım.

Adnan'ın yanına gitmeyi düşündüm. Olan biteni ona anlatmak, onun bilgeliğine sığınmak iyi gelebilirdi. Ama parktaki cinayetle ilgili sorular soracak, Hediye'den bu kadar etkilenmemin nedenini anlamayacak, hatta belki de işi alaya vuracaktı. "Ben düz düşüncelerin ada-

mıyım, satır aralarından, gizli saklı niyetlerden anlamam," diyecekti. Adnan'la sohbet etme düşüncesinden hemen vazgeçtim. Yalnız kalmalıydım.

Hayatım boyunca sıkıntıyla uyandığım ilk gün değildi bu. Sıradan bir gündü. Karanlık bir kozanın içindeydim. Çıktığımda gün ışığını görüp görmeyeceğimi bilmiyordum. İrem'in bir akşam uyumadan önce başını göğsüme yaslayıp, "Şu son sunumun raporlaması geldi, kozadan çıkan kelebek örneğini bambaşka bir hale sokmuşsun, öyle olunca da anlamamışlar Armağan. Klişeleşmiş örnekleri değiştirmeye çalışma lütfen," deyişi geldi aklıma.

KELEBEĞİN ÖMRÜ BİR GÜN DEĞİLDİR.
SİZİN, O ÇOK DEĞER VERDİĞİNİZ KOCA
ÖMRÜNÜZÜN SADECE BİR GÜNÜNDE
GÖREBİLECEĞİNİZ BİR GÜZELLİKTİR O.
VE KENDİSİ AÇISINDAN, KANADINI HER
ÇIRPIŞI, SİZİN SIRADAN BİR GÜNÜNÜZDEN
DAHA UZUN VE DAHA ANLAMLIDIR.

Öpmüştü sonra. Sıcaktı dudakları, istekliydi. Nefesi sıklaşmış, sevişmek istediğini belli etmişti. Arkamı dönmüş, "Ih ıh," demiştim. "Ih ıh, ben biraz kelebekleri ve Mert Güriz'i düşüneyim."

"Ne bu şimdi? Tavır mı yapıyorsun?" derken başucundaki lambayı yakmıştı.

"Mert Güriz'in yatak odamıza kadar gelmesinden nefret ediyorum İrem. Bunu daha önce bin kere söyledim sana."

"Armağan sen kafayı mı yedin ya? Gerçek biri gibi bahsetme şundan. İşimizle ilgili bir konu geldi aklıma, söyleyiverdim. Ne var yani bunda?"

Kafamı yastığa iyice gömüp, "Bir şey yok," demiştim.

"Yeter be, yeter artık," deyip o da arkasını dönmüş, öfkeyle söndürmüştü başucu lambasını. Sıklıkla kavga etmeye başladığımız günlerdi. O zamanlar hep karanlıktaydık.

GELİŞİN DÜNYALILAR. ÇOK GELİŞİN.
KİŞİSEL GELİŞİN.
O KADAR GELİŞİN Kİ, KURTULUN ARTIK ŞU
KELEBEĞİN ÖMRÜ BENZETMESİNDEN.

Şehrin kulakları sağır eden gürültüsünde adımı duyar gibi oldum. "Armağaaan!" Arkama döndüm. Didem, hızlı adımlarla bana yaklaşıyordu. "Armağaaan!"

Aylardır görmediğim eski bir arkadaşın, Adnan'la dedikodusunu yaptığımız gün karşıma çıkmasından rahatsız oldum bir an. Didem'in varlığı *kahramanın yolculuğu döngüsü*nde hangi aşamaya denk düşüyordu acaba? İrem'in "*birkaç gün görüşmeyelim*" çağrısını alıp çıkmıştım bu yolculuğa. Bilgeler, felaketler, tanrıçalar geride kalmıştı. Peki Didem, hangi mesajı vermek amacıyla görevlendirilmişti tanrılar tarafından?

Severdim Didem'i ama bugün başka birini daha çekecek halim yoktu. Ne yapacağımı bilmez bir halde durdum, koşar adımlarla yanıma gelmesini izledim. Uçuk mavi, askılı bir elbise vardı üstünde. Bu sıcakta kalın tabanlı botlar giymesine şaşırdım. Yakışmıştı ama.

"Gökte ararken yerde buldum. Kaç zamandır görmek istiyordum," dedi. Yan yana yürümeye başlamıştık bile. "Adnan'a gidiyorum. Gelsene sen de."

"Sabah uğradım Adnan'a," dedim. "Şimdi eve gitmem lazım. İşler güçler... bilirsin işte."

"Bana mı soruyorsun? Çarşıya kadar birlikte yürüyelim o zaman. Ben oradan Adnan'a geçerim, sen de eve kaçarsın. E, ne haber?"

"N'olsun, bildiğin gibi."

Birden gülmeye başladı. "Buna bayılıyorum," dedi. "*Ne haber – ne olsun, senden ne haber* iletişimi durumumuzu gayet iyi özetliyor. İki tarafın da bir an önce sohbeti noktalamak istediğini bundan daha iyi anlatan bir konuşma olamaz. Eskiden *ne yapıyorsun – iyiyim, sen ne yapıyorsun* muhabbetinin yaşlanmakla bir ilgisi olduğunu düşünürdüm. Tabii işin içinde yaşlanmak da var ama bu diyalog daha çok bizim kuşağı anlatıyor."

"Nasıl yani?"

"Gençken büyük olaylar yaratacağımıza inanıyorduk. Benzersiz başarılar kazanacaktık. Hepimiz en üst mevkilere gelecektik. İyi eğitimler, pırıl pırıl bir dünya görüşü, her konuda bilgi sahibi olmalar falan... Ama hayat üstümüzden tır gibi geçti. Geriye kalan da bu işte. *Ne yapıyorsun – iyiyim* belirsizliği. Mutsuzluğunu saklamak kaygısıyla ezberlediğin bir kalıp."

Bir kişiden daha hayat dersi alacak gücüm kalmamıştı. Adımlarımı hızlandırdım. Didem'in susmaya niyeti yoktu.

"Beni ele al. Üniversitedeki o kızla ne ilgim var söyler misin? Her olayda masaya yumruğunu vuran Didem gitti, hayat gailesi gömleğiyle deli gibi dolaşan bir Didem geldi. Hepimizin derdi bu aslında. Kimimiz arabayı hâlâ yürütüyor, kimimiz yavaştan balataları sıyırıyor. Lafım sana değil, yanlış anlama. Sen iyi örneklerdensin."

Karşıdan karşıya geçmek için kırmızı ışıkta durmuştuk. Bana, "Sen iyi örneklerdensin," dediği sırada, trafik lambasındaki kırmızı adama bakıyordum. Birden midemden boğazıma doğru bir sancı yükseldi. Tutamayacaktım içimde. Yıllardır yüksek sesle söyleyemediğim o cümle bir anda çıktı ağzımdan.

"Ben takma isimle kişisel gelişim kitapları yazıyorum," dedim. Birden.

Sırrımı neden Didem'e söylediğimi bilmiyordum ama daha fazla dayanamamıştım. Bu cümleyi söylediğim anda dünyanın sarsılacağını, öğrenen kişinin yüzüme nefretle bakacağını düşünmüştüm hep. Okuduğum bütün kitaplara ihanet etmiş bir adamdım ben, ayıplanmalıydım en azından.

Didem birden sertçe koluma girdi, "Yeşili beklemeyelim, araba gelmiyor," deyip yolun karşısına sürükledi. Bir kukla gibi bıraktım kendimi, koştuk.

Karşıya geçer geçmez, "Kişisel gelişim kitapları ha? Çok iyi işmiş ya," dedi. "Senden hiç beklemezdim böyle cinlik. Kesin İrem'in parmağı vardır bu işte."

Neden böyle bir iş yaptığımı, hangi takma ismi kullandığımı, içimde nasıl fırtınalar koptuğunu sormadı. "Kahvaltıda simitle peynir yedim," demiştim sanki, öylesine doğal karşılamıştı. Midem bulandı.

"Hepimiz bir yerden tutturmaya çalışıyoruz işte. Sen yine en akıllıcasını yapmışsın, gölge-yazarlık çok akıllıca iş. Alırsın paranı, çekilirsin köşene. Adnan anlattı mı bilmiyorum ama ben senaryo işinde dipleri gördüm artık. Bu sene yazmayacağım, ödemeler gelene kadar bekleyeceğim, dedim. Ama kazın ayağı öyle değil işte. Beş yıldır çalıştığım yapımcı tutturdu, yeni bir senaryo getir, diye. Neymiş efendim, bu yola birlikte çıkmışmışız, yarı yolda bırakmak olmazmış. Ne istiyorsun, dedim? Bir Güney Kore işi varmış, oradan konuyu alırız, dedi. Bir de Julia Roberts filmlerine takmış kafayı. Öyle bir romantik komedi durumu da ekleyelim, diyor. Elinde de iki tane star oyuncu var, işi onlara göre kurgulamamı istiyor. Bakar mısın olaya? Oradan çal, buradan çırp, oyuncunun üstüne göre elbise dik. Neresinden tutsan elinden kalıyor."

Farklı mallara dadanmış iki hırsız gibiydik. Ben felsefecilerden çalıyordum, Didem başka senaristlerden. Bü-

yük bir rahatlıkla anlatıyordu durumunu. Öfkelenmiştim. "Bir tek bana mı tuhaf geliyor bu durum?" dedim.

"Hangi durum? Hayatta kalma çabamız mı? Yoksa bunun için bilgisini satan insanlar haline gelmemiz mi? Tuhaf tabii, tuhaftan da öte ayıp. Ama kimin ayıbı, onu iyi düşünmek lazım."

Konuşmanın hiçbir yere gideceği yoktu. Ben ne desem cevabı hazırdı Didem'in. Kimsenin kendisiyle yüzleşecek cesareti yoktu.

"Neyse," dedim, "kafam çok karışık bugün. Saçmalıyorsam kusura bakma."

"Yok be Armağan. Ne saçmalaması? Kaç kişi kaldık birbirimizin nazını, derdini çekecek. Bak ben de Adnan'ın kafasını ütülemeye gidiyorum şimdi. Biraz vıdı vıdı etmezsem rahatlayamayacağım. Ben konuşuyorum, o da laf sokuyor bana. Kim bilir arkamdan neler diyordur! Ama ne dese haklı."

Üniversite yıllarımızın en zor sohbet edilen insanı Didem, boş boş konuşarak ruhunu rahatlatmaktan bahsediyordu. Gelip geçen insanların yüzlerine baktım. Adnan haklıydı belki de, şu insanlara içimdekileri anlatsam bir taraflarıyla güleceklerdi bana.

Didem'in, "Eve gitmekte kararlı mısın? Gelmiyor musun Adnan'a?" demesiyle irkildim. Çarşının girişine gelmiştik. "Gel işte be, biraz mavra yapar rahatlarız."

"Gideyim ben," dedim.

"İyi, sen bilirsin. Ama söz ver, bir gün üçümüz içmeye çıkalım. Adnan, sen, ben. Şu kişisel gelişimciyi de anlatırsın uzun uzun. Kafanı da takma. Hayat dersi veren kitaplar yazıp insanların kafalarını açıyormuşsun işte. Ne var ki bunda? Felsefe dediğin de böyle çağda böyle olur zaten. Zaten hep ne derim bilirsin, âleme Simone de Beauvoir'dan sonra felsefeci gelmedi. Bu ikiyüzlü dünya ne ektiyse onu biçsin."

İki yanağımdan öpüp gitti Didem. Ormandaki ağaçların arasında korkusuzca yürüyen bir masal kahramanı gibi uzaklaştı. İrem sevmezdi Didem'i. Üniversitedeyken de, sonrasında da. Ukala bulurdu. *Her şeyi ben bilirim* havasında dolaştığını söylerdi. Onunla görüştüğümü söylediğimde, "Yine hangi dağları yaratmış bilge prenses?" derdi.

Bilge prenses, göğsümün üstüne kocaman bir *kabullenmişlik dağı* oturtup gitmişti.

13.

Evlenelim biz.

Çarşıyı arkamda bırakıp eve doğru ilerlemeye başladım.

Kararımı vermiştim. Bir an önce eve gidecek, kendimi içeriye kilitleyecek, kâğıdı kalemi önüme alıp İrem'e elyazısıyla uzun bir mektup yazacaktım. Ne düşünüyorsam, ne hissediyorsam anlatacaktım. Bu işi artık yapamayacağımı, çok yorulduğumu, sadece onu kırmak istemediğimden sürdürdüğümü, yayınevine söz verdiğimiz şu son kitabı da yazdıktan sonra Mert Güriz olayını bitireceğimi söyleyecektim. En iyisi gerçekleri konuşmaktı. Konuşmak iyileştirecekti. Karşısına geçip konuşacak cesaretim olmadığına göre en iyi bildiğim şeyi yapabilir, yazabilirdim. Uzun, çok uzun bir mektup olacaktı. Öyle bir mektup ki, İrem güçlü bir roman okumuş hissiyle gelmeliydi son satıra. Mert Güriz merkezde olmamalıydı. Onun bizim yarattığımız bir *hiçlik* olduğunu kabul ettirmeliydim İrem'e. Mektubumun kalbinde aşkımız olacaktı. Bizi tanımayan biri bile okuduğunda, onu ne kadar sevdiğimi anlayacaktı. Bitirir bitirmez en başa dönecek, bir kez daha okumak isteyecekti İrem. "İnsanlık tarihinin en güzel aşk mektuplarından biri bu," diyecekti telefon edip. Karşılıklı ağlayacaktık, mutluluk gözyaşları dökecektik. İrem Stockholm'den

döndüğünde havaalanında koşacaktık birbirimize. Sarılacaktık. Öylece kalacaktık dakikalarca. Sırt çantasından mektubumu çıkarıp, "Sen bunu bana nasıl yaparsın," diyecekti tutkuyla, "her okuyuşumda ağlıyorum." Birlikte tatile çıkacaktık. On yıllık yorgunluğu geride bırakacaktık. Nefret ettiğim halde, sırf İrem seviyor diye parmak arası terlik bile giyecektim. Saatlerce denizi seyredecektik birlikte.

Biz birbirimize bütün gerçek duygularımızı denizi seyrederken söylemiştik.

O ilk öpüşmeden birkaç gün sonra İrem'in evine taşınmıştım. "Her akşam yurda gitmen çok saçma, burada kalsana," demişti İrem. Ben daha sevgili olup olmadığımızı bile anlayamamışken birlikte yaşamaya başlamıştık.

"Daha ne istiyorsun oğlum, kız seni çekip çeviriyor, arkanı topluyor resmen," demişti Adnan, nasıl davranmam gerektiğini sorduğumda.

"İyi de Adnan, daha bana bir kere bile *seni seviyorum* demedi. Her şeyin bu kadar hızlı olmasına bir anlam veremiyorum."

"Sevgisini illa kelimelere hapsetmesi mi gerekiyor? Sevmese böyle davranır mı? Sorgulayacağına, mutluluğuna sahip çık."

Haklıydı Adnan. Mutluydum. Ömrümde olmadığım kadar mutlu. Sinemada mısır yerken çıkardığı sesleri dinlediğimde, konserlerde bağıra bağıra şarkı söylemesini izlediğimde, yürürken koluma girdiği anlarda, sabah dersine geç kalmayı göze alıp ayaküstü sevişmelerimizde, onun bana her dokunuşunda mutluluktan kanatlanıp uçacak gibi oluyordum.

Okul çıkışında, "Deniz kenarına gidelim mi?" demişti bir gün İrem. Ayaküstü birer sandviç yiyip elimizde bira torbasıyla sahilde bir banka oturmuştuk. Bir süre konuşmadan denize, gelip geçen teknelere bakmıştık.

Bir huzursuzluk olduğunu hissediyordum ama ne yapacağımı bilemiyordum.

"Şimdi sana bir hikâye anlatacağım Armağan. Hayatımın gerçeği. Bunu bir kere anlatacağım, bir daha da bu konuyu hiç açmayacağız. Lütfen lafımı hiç bölme. Bir kere durursam bir daha başlayamam çünkü," demişti birden. Tedirgin olmuştum. Cevap vermemi beklemeden elini torbaya daldırmış, iki bira çıkarmıştı. Birasından büyük bir yudum alıp ağzını elinin tersiyle silmişti.

"Biliyorsun İzmirliyim ben. Hayatımın en güzel günleri orada geçti. Yanlış anlama, senin yanında çok mutluyum. Ama çocukluk günlerinin güzelliği bir başkadır bilirsin. Hele bir de İzmir'de yaşıyorsan. İstanbulluların dediği gibi çekirdeğe çiğdem, simide gevrek demekten ibaret değildir İzmir. Bana soracak olursan dünyanın merkezidir. En büyük hayalim bir gün oraya geri dönmek. Çok paramız olursa Urla'da zeytin ağaçlarının ortasında bir ev alır, ölene kadar orada yaşarız belki. Dört kişilik bir aileydik biz. Annem, teyzem, teyzemin kızı Ebru, bir de ben. Teyzem, Ebru doğduktan üç yıl sonra boşanmış. Aykut Abi dediğim bir babası vardı Ebru'nun, arada bir bizi gezmeye götürürdü. Kötü bir adam değildi ama evlilik başka bir olay tabii. Benim babamsa, yani o zaman bildiğim adıyla Ali Bey, doğumumdan bir yıl sonra ölmüş. Daha ilkokula başlamadan kabullenmiştim bu durumu. Zaten o kadar mutluyduk ki evde, sorgulama gereği bile duymamıştım. Ebru hem abim hem ablam gibiydi. Teyzem bir dediğimi iki etmezdi. Annemin gözbebeğiydim. Akrabamız yoktu ama teyzemle annemin o kadar çok arkadaşı vardı ki bir an bile yalnız kalmazdık. İlkokul yıllarında babamla ilgili bilgileri biraz deşmeye başladım. Okuldaki çocuklar babalarından söz ettikçe insan ister istemez meraklanıyor. Kalp krizi dediler, şöyle dediler, böyle dediler. Bir fotoğ-

raf gösterin dedim, yok dediler. Çocukken fazla kurcalamıyorsun, hemen ikna oluyorsun. Ama ergenlik öyle değil. On üç-on dört yaşımda başladım arıza çıkarmaya. Ağzımı bir açıyorum, başlıyorum saydırmaya; siz bana doğruyu söylemiyorsunuz, madem öldü mezarına götürün, baba tarafından hiç mi akrabam yok, hepiniz yalancısınız, daha neler neler..."

Uzun bir sessizlik oldu. Birasını fondip yaptı. Hava kararmaya başlamıştı. Uzaktan gelen bir ezan sesi gökyüzünü kapladı. Ezan bitene kadar bekledi İrem.

"Sonra o haber geldi. Annem kanser oldu. Meme kanseri. Alacaklar mememin tekini, bitecek gidecek, diyordu annem. Teyzem sürekli moral veriyordu; erken teşhis, kurtulacak, güle oynaya çıkacağız hastaneden falan filan... Ama öyle olmadı. Memenin tekini aldılar, kemoterapiye olumlu cevap verdi dediler, on güne kalmaz taburcu olacak diye umutlandırdılar... Olmadı. Üç ayda bütün vücudu sardı Allahın belası hastalık. Her gün biraz daha eridi annem, kaşık kadar kaldı. Dünyanın en güzel kadınlarından biriydi, tanınmayacak hale geldi. Refakatçi kaldığım bir gece, otur yanıma dedi. Zaten doğru düzgün konuşamıyor, sürekli ağzı kuruyor, çektim sandalyeyi, ne dediğini duyabilmek için iyice dibine oturdum. Nefesinden gelen o ilaç kokusunu ömrüm boyunca unutmayacağım."

Gözleri dolu dolu olmuştu. İrem'e sarılmak, "Seni hiç bırakmayacağım," diye bağırarak ağlamak istemiştim. Sessiz çığlığım bir vapur düdüğü olup karışmıştı İstanbul'a.

"O gece annem, bana babamı anlattı Armağan. Aslında baba demek ne kadar doğru bilmiyorum. Hayvan desem, şu sokak köpeklerine ayıp olacak. İnsan kılığında bir rezil, aşağılık bir yaratık."

Sessizlik.

"Annem okumaya çok meraklı bir kadındı. İzmir'deki edebiyat etkinliklerini, yazar söyleşilerini, imza günlerini hiç kaçırmazmış gençken. Bir şairle tanışmış. Söyleşi sonrası Kordon'a gitmişler kalabalık bir ekiple. Annem çok etkilenmiş adamdan. Saatlerce içilmiş, güzel sözler, yakınlaşmalar falan filan. Sonrasını söylemeye gerek yok. Hamile kaldığını anlayınca İstanbul'a kadar gelmiş annem, adamın karşısına dikilmiş. Benden olduğu ne malum, demiş herif. Sonra da, aldır gitsin, deyip kovmuş annemi. Hepsi bu. Yatarken düşünseydin, başıma bela olmaya mı geldin sen, aldır gitsin... Önce aldırmak istememiş annem. Teyzem zar zor ikna etmiş. Evdekilere söyleyememişler tabii. Kendilerince bir çözüm bulmaya çalışmışlar. Merdiven altı bir doktora gitmişler. Kadının doktor değil dolandırıcı olduğunu iş işten geçtikten sonra anlamışlar. Hesap sormaya kapısına dayandıklarında kimseyi bulamamışlar. Sırra kadem basmış sahtekâr. Kadın bize yalan söyledi ama o yalan benim hayatımın en güzel gerçeği oldu, demişti annem o gece. Ne kadar zor bir durum düşünsene. Aldırmak isteyip aldıramadığı bir çocuktum ben. Hayatta en sevdiği varlıktım ama doğumuma bir yalan neden olmuştu. Hamile olduğunu öğrenince babası reddetmiş annemi, annesi sahip çıkmamış. Orası çok uzun hikâye. Teyzem evliymiş o sırada, önce onun yanına yerleşmiş. Sonra o da boşanınca, birlikte bir hayat kurmuşlar."

Buz gibi bir el dolaşıyordu sırtımda. Aklıma kendi annemle babam gelmişti. Babamda iki kurşun; biri şakağında, biri göğsünde. Bir kurşun da annemin sol gözünde.

"Dedemle anneannem çok yaşamamışlar. İkisini de tanımadım. O hıyar herife gelince... Öldüğünü söylemişti annem. Uzun süre inanmadım ona. Teyzeme günlerce hesap sordum. Ebru'nun üstüne yemin verip kim olduğunu bilmediğini söyledi. Doğum tarihimden geriye giderek İzmir'de yapılmış edebiyat etkinliklerine gelen şairleri

bulmaya çalıştım. Bir yıl araştırdım. Üç isme ulaştım. Sadece biri hayattaydı, onu da hemen sildim suçlu listemden, adam ben doğduğumda seksenlerindeymiş. Bir türlü bulamıyordum. Yine de herifin kim olduğunu öğrenmekten başka derdim yoktu. Kafayı takmıştım bir kere. Tam ölü şairlerin izini sürmeye devam edecektim ki teyzem karşıma dikilip, yeter, dedi. Yeter, bizi daha fazla parçalama, bitsin bu işkence artık. Annenin şu kadarcık hatırı varsa kapat bu konuyu."

Ne zaman konuşmam gerektiğini bilmiyordum. Elimdeki bira kutusuna bakmış, "Annen," deyip yutkunabilmiştim sadece.

"Bir ay daha yaşadı annem. Tabii ona yaşamak denirse. Morfinle dindiriyorlardı acısını. Sonra da melek olup gitti."

Anlattıkları biter bitmez bir kutu bira daha açıp kafasına dikmişti İrem. Sonuna kadar içip kutuyu buruşturmuştu. "Şimdi sen de anlat," demişti sonra da. "Nedir şu bir türlü sözünü etmediğin annenle babanın meselesi? Sende de var bir irin, belli. Anlat ki aksın gitsin. Kapansın. Bir daha da açılmasın."

Belki doğru zaman değildi. Belki de tam zamanıydı. Hiç düşünmemiştim bunu. İrem'in gözündeki kararlılığı görür görmez anlatmaya başlamıştım. Bakışlarını gözlerimden kaçırmış, denize bakarak dinlemişti. Derin bir nefes almış ve dört-beş cümlede bitirmiştim sözlerimi. Bir martının daireler çizerek denize süzülmesinden daha kısa sürmüştü hikâyem.

"Bu kadar mı?" demişti. Dizlerinin üstündeki ellerini yumruk yapmıştı.

"Bir de mezarlık var," demiştim. Mezarlıkta geçirdiğimiz o gün, anneme ve babama dair bana ait olan tek gündü. Onları birer mezar taşı olarak gördüğüm ilk gün. Anlatmıştım.

Uzun, çok uzun bir sessizliğin ardından yumruk yaptığı elini açmış, bana uzatmıştı. Buz gibiydi eli, tutmuş, ömür boyu bırakmamak istemiştim. Rüzgâr saçlarını savurunca alnındaki yara izi ortaya çıkmıştı. O izin nasıl olduğunu çok merak ediyordum ama soramamıştım.

"Biz nasıl bulduk birbirimizi ya?" deyip gülmeye başlamıştı aniden. "Düşünebiliyor musun, şu koskoca dünyada, iki yaralı ruh birbirlerini bulup sevgili oldular. İkisi de öksüz. Üstelik biri piç."

Susturmak istemiştim İrem'i,
martıları,
vapurları,
İstanbul'u,
bütün dünyayı susturmak istemiştim.

Birden bana yanaşıp, "Özel bir adam olduğunuzu ilk gördüğüm anda anlamıştım Armağan Gündoğdu," demişti konuştuğumuz bütün konuları geride bırakmak isteyen bir ses tonuyla. "İçi bilinmezlerle dolu kapalı bir kutu. Dünyadaki en yakışıklı adam olduğunu söyleyemem, saçlarının da erkenden dökületeceğini düşünüyorum. Üstelik garip gelecek ama seni o halinle görmeyi çok istiyorum. Sen çevremdeki bütün erkeklerden farklısın. Örneğin Sedo'nun tam tersisin. O vıcık vıcık ilişkiler kurmaya bayılıyor. Ama sen kıvamında bir mesafe koyuyorsun insanlara. Bu çok önemli bir özellik. Sedo hep dışadönüktür. Ona dokunsun, buna sarılsın, yerli yersiz şakalar yapsın... Biliyorsun işte. Ama sen saatlerce susup izliyorsun bazen. Bu adam bana hiç yalan söylemeyecektir diyorum içimden. Bu adam hep doğ-ru-yu söyleyecektir. Bir de sır vereyim sana, o sessizlik anlarında çok havalı oluyorsun."

SESSİZ GELİŞİN İNSANLAR.
GELİŞİRKEN, BÜYÜYEN SALATALIKLAR GİBİ
HIŞIRTILAR ÇIKARMAYIN.
KÖK SALDIĞINIZ TOPRAK BİLE DUYMASIN
GELİŞTİĞİNİZİ.
O SESSİZLİK, ELİNİZDEKİ TEK GÜÇTÜR.

O sessizlik anlarının, kalabalığın arasında donup kalmaların havalı bir özellik değil, bunaltıcı bir ruh hali olduğunu, hayranlıkla söz ettiği bütün özelliklerimin beni çekilmez bir adam yaptığını zamanla anlayacaktı İrem.

Sessizliğim, konulduğu kabı bile eriten bir zehre dönüşmemişti henüz.

"Bak ne diyeceğim Armağan. Gülmek yok ama. Ben bir kere söyleyeceğim, sen de bir kerede cevap ver. Cevap verirken sakın kekeleme, bozulurum. Bu gece hayatımızın en ciddi konuşmalarından birini yaptık. Şimdi de hayatımızın en ciddi kararlarından birini vereceğiz. Hazır mısın?"

"Hı hı."

"Evlenelim biz."

O anda konuşabilseydim kekeler miydim bilmiyorum ama bütün bedenim titremişti. Korku muydu bu titremenin adı yoksa saf mutluluk mu, hâlâ bilmiyorum.

"Ne oldu, kilitlendin birden. Sakin ol lütfen. Bir imza hiçbir şeyi değiştirmeyecek, atalım gitsin. Bak hemen cevap vermezsen vazgeçerim, bir daha da açmam bu konuyu. Şimdi son kez ve tam olarak filmlerdeki gibi soruyorum."

Banktan kalkmış, önümde diz çökmüş, elini havada abartılı bir şekilde sallayarak selam vermişti.

"Sayın Armağan Gündoğdu. Benimle evlenir misiniz?"

14.

Melekler kimseyle konuşmuyordu.

Mert Güriz on yıl önce doğdu.
Evlenmemizden kısa bir süre sonra.
İrem'in ilk kitabı kundaktaki bir bebek gibi kucağına alışını, sağa sola sallarken, "Bu da çocuğumuz işte," deyişini gayet net hatırlıyorum.

O günden sonra yedi tane daha Mert Güriz kitabı yayımlandı. İlk kitabı da sayınca toplam sekiz kitap. Bir de yayınevinin, "Yaz tatili öncesi marketlere girmemiz iyi olur," diyerek, önceki kitapların en çok paylaşılan sözlerinden derlediği küçük boy kitap var. Son düzeltmeleri için gönderdiklerinde doğru düzgün bakmamıştım bile. Yazlık kitaplar sevimli olur diye düşündüklerinden ya da boşlukları doldurmak amacıyla sayfa kenarlarına çizdirdikleri desenleri sevmiştim ama. En az Mert Güriz kadar *hafif* gelmişlerdi bana.

Sonuçta şu ya da bu şekilde dokuz Mert Güriz kitabı çıktı bugüne kadar.

Çalışma masamda onuncu kitabın notları duruyor. Uzun zamandır derleyip toparlayamadığım, bir düzene sokamadığım, ezberimdeki formüllerle bir bütün haline getiremediğim notlar. Mert Güriz, koca bir kaya parçası olup göğüskafesime oturdu. Nefes alamıyorum.

İrem, bu kitabın çok özel olması gerektiğini söyle-

mişti. Her zaman olduğu gibi Sedat'la birlikte gitmişlerdi yayınevindeki toplantıya. Mert ve işlerini organize eden İrem olarak. Ağızları kulaklarında döndüler. Hiç susmadan anlatıyordu İrem. "Özel bir logo tasarlıyorlar. Kapakta ve afişlerde kullanacaklarmış. Böyle damga gibi bir şey. 10/10 yazacak. On yılda on kitap yani. Yasemin Hanım aşırı heyecanlı. Kitap fuarında yayınevinin standını dev bir Mert Güriz fotoğrafıyla kaplayacağız, diyor. Bayağı bir yüklenecekler yani."

"Son teslim tarihi ne zaman?"

"Eylüle girmeden almamız lazım dedi Yasemin Hanım. Biraz da sarkma payı koysak, en geç eylülün ilk haftası vermeliyiz yani. Dokuz aydan fazla zaman var. O arada üç kitap çıkarırsın sen." Durup gülümsemişti. "Başında vıdı vıdı eden karın da olmayacak. Benim Stockholm'de kıçım donarken sen burada istediğin gibi çalışırsın işte."

Olmadı. Onun dediği gibi olmadı. Kendi kuyumda boğuldum her geçen gün. Karanlığımda bir kurt adama dönüştüm. Herkesi parçalamak isteyen bir vahşi oldum.

Açıkçası önceleri ben de İrem gibi düşünüyordum. Mert Güriz kitabını en fazla bir ayda bitirir, sonra da Orhan Mercan'ın dünyasına dalar, rahat rahat romanımı yazardım. İrem, Stockholm'den dönene kadar iki kitap da bitmiş olurdu. Hemen tatile çıkardık. İkimiz. Sadece ikimiz. İşlerden uzak bir tatil. Saatlerce Stockholm'ü anlatırdı bana İrem. Sıkılmadan dinlerdim. Ben de romanımı anlatırdım. Bu kadar kısa sürede bitirmeme şaşırır, benimle gurur duyduğunu söylerdi. "Hemen okumak istiyorum," derdi. Orhan Mercan dışındaki karakterleri neden derinlemesine çizmediğimi, kahramanımı neden yüzeysel bir dünyada var ettiğimi anlatırdım. Tartışırdık. "Ben öyle açık uçlu romanları sevmiyorum," diye itiraz ederdi İrem, "hem açık uç ne demek yahu?"

O etkileyici cevabı vermeden önce yüzüme bilge bir ifade yerleştirmeye çalışırdım. "Hayat gibi ucu açık bir yolculuk demek."

"Neresi açık," deyip kaşlarını çatardı. "Ölüm var son durakta. Daha ne kadar kapalı olsun..."

"Hedefin değişmez bir gerçek olduğu bilgisi, yolculuğun belirsizliğini ve biricikliğini değiştirmez ki," derdim. Konuşma böyle sürer giderdi.

Sonra söz Defne'ye gelirdi. Orhan Mercan'ın karşısına dikilip mesleğine diz çöktüren ustasından hesap soran cesur Defne'ye. Beline kadar inen siyah saçları, gece karası gözleri, ince ama kararlı dudakları, kemikli burnu, yüzünü dengede tutan köşeli çenesiyle güzeller güzeli Defne. Yürürken arkasında derin bir yasemin kokusu bırakan büyüleyici Defne.

Şehrin ortasındaki bir parkta,
güneş desenli çantasına umutlarını doldurmuş
yürürken,
hayatının kim bilir hangi köşesini işgal etmiş bir
adam tarafından
pusuya düşürülen,
vurulan,
boşluğa bırakılmış bir kâğıt olup yere süzülen
Defne.
Öldürülen Defne.

O an, siyah montlu adamın kendisine doğru koştuğu an ne demişti acaba? Elini yüzüne doğru kaldırırken ne düşünmüştü? Adamın kendisine, belki de daha önce defalarca yaptığı gibi tokat atacağını mı düşünmüştü? Adını mı haykırmıştı? Yapma diye mi bağırmıştı? Silahı görmüş müydü? Daha önce hiç silah görmüş müydü? Tehdit edilmiş miydi? Yardım istemiş miydi? Bir erkek-

ten korkup başka bir erkekten yardım istemek zorunda kalmış mıydı? Yarın gazeteler ne yazacaktı? O gazetelerin cinsiyeti neydi? Tek derdi *güzel fotoğraf* bulmak olan gazete haberinin satır arasında "*gerekli incelemeler yapılacak ve en kısa sürede*" diye başlayan bir cümle olacak mıydı? Devletin cinsiyeti neydi?

Hediye haklıydı. Biz de tetiği çekenden farklı değildik. Benim de parmak izim vardı o silahta. Sadece olayın karmaşasından, yarattığı panik duygusundan kaçmamıştım. Ya ben de vurulursam korkusuyla kaçmıştım. Bir insanın ölümünü görmekten ürktüğüm için kaçmıştım. Suç ortağı olduğum için kaçmıştım.

İrem haklıydı. Mert Güriz birlikte oynadığımız bir kartopu oyunuydu. O kartopundan bir çığ yaratmak isteyen, o çığın altında kalmak isteyen bendim. Kendi yatağında akıp giden aşk nehrimizin önüne barajlar kuran bendim. İstemiyordum denize ulaşmamızı. Mutlak mutluluk kaygılandırıyordu beni. Birilerinin o mutluluğa üç el kurşun sıkacağı korkusuyla uyanıyordum. Öldürülmesindense hiç yaşanmasın diye uğraşıyordum sanki.

Sedat haklıydı. Her Mert Güriz kitabında, sunumda yaratıcılık krizlerine giren yazarı oynamamın bir anlamı yoktu. "Şu kitaplardaki altını çizdiğin cümleleri yan yana getirsen bitirirsin işi," demesine kızıyordum çünkü o yaptığım işin çok zor olduğuna inanmalarını istiyordum. Oysa salondaki plak dolabını monte etmekten farklı değildi bir Mert Güriz kitabı yazmak. Bir felsefeciden diğerine eğri büğrü bir hat çiziyordum ve bağlantı yerlerindeki gevşeklik benim eserimdi.

Adnan haklıydı. Derdim kendimleydi. Üstelik bu derdi omuzlayacak cesaretim de yoktu. Her gün dertlerimin çamurundan yeni bir heykel yapıyor, sonra da o heykeli bir başkasının ruh meydanına dikiyordum. "Va-

zoyu ben kırmadım, Miki kırdı," diyen çocuktan tek farkım, onun kadar masum olmamamdı.

Didem haklıydı. *Ne haber / ne olsun / senden ne haber* basitliğindeki hayatımı Camus pardösüsü giymiş gizemli bir karakter gibi yaşamaya çalışıyordum. Bir oyun sahneye koymak istemiştim ama kendi oyunumu seyredecek yüreğim yoktu.

Armağan'ın Yolculuğu tamamlanmıştı. Bütün adımları atmıştım. Göklerden gelen yankılı bir mesaj olmuştu Stockholm'den gelen o sözler; *haberleşmek istemiyorum – haberleşmek istemiyorum – haberleşmek istemiyorum*. Yollara düşmüştüm bu mesajın derdiyle. Bilge adam Adnan'dan hayat dersimi almıştım. Karanlıklar Mağarası'nda ölüm çıkmıştı karşıma. Siyah montlu iblisin, yasemin kokulu meleğin kanatlarını koparışını görmüştüm. Korkumla yüzleşmiştim tanrıça Hediye'nin kucağında. Beni yalanlarımla yüzleştirip kulağıma kurtuluşumun adını fısıldamıştı tanrıçam; Don Kişot. Mağaramdan çıkıp evime dönerken beklenmedik haberci Didem çıkmıştı karşıma, "Bu ikiyüzlü dünya ne ektiyse onu biçsin," demişti. Şimdi eve dönme zamanıydı. Yola çıkan Armağan değildim artık. Sıradan bir günün içinde eriyip gitmiştim.

İnsanlar haklıydı.

HAKLISINIZ EY İNSANLAR!
ARILAR KADAR OLMASA DA SİZ DE
HAKLISINIZ.
HUZURSUZ RUHLARIN KOVANLARINIZI
PARÇALAMASINA İZİN VERMEYİN.
GELİŞİN.
KALABALIK GELİŞİN.
BİRBİRİNİZ İÇİN GELİŞİN.
KİŞİSEL DEĞİL KİTLESEL GELİŞİN.
KİTLESEL GELİŞİN.

Başımı kaldırıp gökyüzüne baktım. Bulutlardan fal tuttum. Buradan üfleyip Uppsala'ya yollasam bir bulutu, gidene kadar nasıl bir şekil alır diye düşündüm. Bir an önce eve gitmeli, çalışmaya başlamalıydım. Bitirmeliydim Mert Güriz kitabını. "Dört-beş gün haberleşmeyelim," demişti İrem. Stockholm'e döndüğünde arayacaktı. Ona müjdeyi gülen bir yüzle verecektim. "Evet karıcığım, haklısın," diyecektim, "Klimt tablosundaki adam bana hiç benzemiyor. Çünkü o adam öpmeyi iyi bilir ama üç günde bir kitap bitiremez." Heyecanla ışıldayacaktı İrem'in gözleri. "Bitirdin mi yoksa?" diyecekti.

Heyecanlanmıştım. Eve çıkan yokuşa geldiğimde birden başım döndü. Günlerdir, belki de aylardır doğru düzgün bir şey yemiyordum. Kendimi hep halsiz hissediyordum. Gün boyunca kahve, çay ve üç-dört kaşık çorbadan başka bir şey girmemişti mideme. Bir şeyler yemeliydim. Köşedeki büfenin vitrinindeki soluk fotoğraflara baktım. Sosisli – dilli kaşarlı – yengen – Ayvalık tostu... Hiçbirini çekmedi canım. Kapıda dikildiğimi gören büfeci, "Buyurunnn," diye fırladı yerinden. "Buyurun beyefendi, içeri geçin lütfen."

Arada eve sipariş veriyordum bu büfeden. Gelip geçerken de hep görüyordum bu iriyarı adamı. Telefon siparişlerini aynı kişi mi alıyordu bilmiyorum ama hep çok kibar biri olduğunu hayal ederdim. Bu kolları kıllı adamın öyle kibar konuşan biri olamayacağını düşündüğüm için utandım kendimden. O soluk fotoğrafları tombul parmağıyla göstererek iştahımı kabartmaya çalıştı. İnatla bir şey yemeyeceğimi söyledim. Vazgeçmeye niyeti yoktu. "Ben hep görüyorum sizi ama hiç burada misafir edememiştik. Hiç değilse bir limonata ikram etmeme izin verin beyefendi," dedi. O kadar içten gülümsedi, o kadar dostça baktı ki onun da yolculuğumun bir parçası olduğunu düşündüm. Son durak bu büfeydi belki.

Kahraman, evine gitmeden önce büfedeki devle konuşur ve kararı kesinleşir.

"İçeri geçin isterseniz. Güneş bu saatte tam buraya düşüyor, rahatsız etmesin."

Kırmızı masalar, kırmızı sandalyeler. Kırmızı-beyaz fayanslar. Beyaz duvarlarda kırmızı çerçeveler. Çerçevelerde fotoğraflar. Dev büfeci ve tanımadığım birileri. Ünlü olmalılar diye düşündüm. Gözlerimi kısıp baktım hepsine, sadece birini tanır gibi oldum. Kırmızı mağaradan çok kişi gelip geçmişti. Acaba onlara hangi bilgiyi vermişti dev, onların yolculuğu nasıl sonuçlanmıştı?

Buz gibi bir limonata getirdi büfeci. "Bir şey yemeyeceğinize emin misiniz? Kepekli ekmeğe de tost yapıyoruz isterseniz."

"Teşekkür ederim," dedim, "limonata yeterli."

Tezgâhının arkasına geçerken tavandan sarkan televizyonun uzaktan kumandasına bastı. İki kadın belirdi ekranda, biri diğerinin etek boyu hakkında yorumlar yapıyordu. Dev büfeci hemen değiştirdi kanalı. Bana uygun gördüğü bir şeyler aradığını düşündüm. Sonunda bir haber kanalında durdu.

Bu dükkâna yakışacak bir kıyafetle, beyaz gömleği ve kırmızı ceketiyle bir sunucu vardı ekranda. Kaşlarının çatıklığı okuduğu haberin ciddiliğini anlamamız için yeterliydi. Dev büfeci ses düğmesine bastı, bastı, bastı. Sunucunun sesi kapladı büfeyi.

"... ilk gelen bilgiler can kaybının da olduğu yönünde. Biz de az sonra bir bağlantı gerçekleştireceğiz ama bir kere daha tekrar edelim sayın seyirciler. Bugün Türkiye saatiyle üç civarında, Stockholm Merkez Tren İstasyonu yakınlarında art arda iki patlama meydana geldi."

Stockholm. Patlama.
Patlama. Stockholm.

Buz gibi limonata bardağı elime yapıştı kaldı. Beynim karıncalanıyordu.

"Stockholm, bugün Küresel Ekonomik Riskler Toplantısı'na ev sahipliği yapıyordu. Avrupa Birliği'ne bağlı ülkelerin ekonomi bakanları ve ekonomi dünyasının önde gelen isimleri bu toplantı nedeniyle İsveç'teler. Ajanslara düşen ilk yorumlar patlamaların bu toplantıyı hedef almış olabileceği yolunda. Şu âna kadar tek resmî açıklama İsveç İçişleri Bakanlığı'ndan geldi. Yapılan açıklamada bölgede yoğun güvenlik önlemi alındığı, uluslararası katılımcıların can güvenliğinin sağlandığı..."

Sunucu bir an durdu. İşaretparmağıyla kulağına dokundu. Birkaç kere başını salladı.

"Şu anda elimize bir görüntü geldi sayın seyirciler. Stockholm'den ilk görüntüler bunlar. Olay yerindeki bir turistin cep telefonuyla çektiği bilgisi var bende. Burası Merkez İstasyonu'nun ana girişi. İşte tam şu anda..."

Bulanık bir görüntüydü. Tren istasyonunun önünde insanlar yürüyordu. Kalabalığın arasından sarı, çok parlak bir ışığın yükselmesiyle bitiyordu görüntü.

Hemen cep telefonuma sarıldım. İrem, İrem, İrem... Ulaşılamıyordu. Bir kez daha denedim. Kapalıydı telefonu. Gözümü televizyon ekranından ayıramıyordum. O birkaç saniyelik görüntü tekrar tekrar yayınlanıyordu. Kalabalık ve sarı ışık. Kalabalık ve sarı ışık.

Limonata bardağını televizyona fırlatmak istedim. Kırılsın her şey, patlasın bu kırmızı beyaz dükkân, dev büfeciyle birlikte havaya uçalım, ölelim, herkes ölsün istedim. Sonra birden Uppsala geldi aklıma, Stockholm'de değildi ki İrem. Uzaklaşmıştı. Kurtulmuştu. O sarı ışığı görmemişti.

Peki ama trenle mi gitmişlerdi Uppsala'ya? Kaçtaydı tren? Bu istasyondan mı kalkıyordu?

"Sayın seyirciler, Küresel Ekonomik Riskler Toplantısı nedeniyle Stockholm'de bulunan Berlin muhabirimiz Özlem Uysalcı'nın olay yerine çok yakında olduğunu bildiriyor arkadaşlarım. Kısa süre içinde Özlem'le bir bağlantı kuracağız. Ben bu arada yaşananları bir kere daha tekrar etmek istiyorum. Bugün Türkiye saatiyle dört civarında, Stockholm Merkez Tren İstasyonu yakınlarında art arda iki patlama meydana geldi. Az önce gelen bilgiye göre çok sayıda yaralıyla birlikte can kaybı da var. Ama henüz kaç kişinin hayatını kaybettiği bilinmiyor. Olayın bir terör saldırısı olması ihtimali güçlü ama konuyla ilgili İsveç İçişleri Bakanlığı'ndan resmî bir açıklama gelmedi henüz. Birazdan Stockholm'le bir bağlantı gerçekleştireceğiz..."

Büfeci televizyonun uzaktan kumandasını havaya kaldırıp, "İsterseniz değiştireyim kanalı beyefendi," dedi.

"Sakın!" diye bağırdım.

Bağırmama aldırmadı. "Haklısınız aslında, böyle haberlerden kaçmamak lazım. Bugün onlara yarın bize. Bu terör denen lanetin bayrağı yok ki. Vallahi böyle haberleri duyunca içimden bir şeyler taşıyor beyefendi. Şeytan diyor ki..."

Şeytan herkese bir şeyler diyordu. Melekler kimseyle konuşmuyordu.

Nasıl baktıysam büfeciye, sesi biraz daha açıp sonra da tezgâhın arkasında kayboldu.

"Şu anda Özlem Uysalcı'yla bağlantıyı sağlayabildik sayın seyirciler."

Üstünde sarı yağmurluk olan, genç bir kadın belirdi ekranda. Rüzgâr saçlarını dağıtıyordu. Merkezdeki sunucuyu duyduğunu göstermek istercesine kafasını sallayıp duruyordu.

"Özlem, art arda iki patlama olduğu haberi geldi bize. Ne yazık ki can kaybı ihtimali de gelen haberler arasında. Sen şu anda tam olarak neredesin? Ve sende başka bilgiler var mı?"

Sonsuzluk kadar uzun gelen saniyeler boyunca bekledi sarı yağmurluklu kadın. İki ayrı coğrafyanın şimdiki zamanları buluşana kadar kafasını sallamaya devam etti.

"Evet... Evet... Stockholm büyük bir şok yaşıyor. Olay bugün yerel saatle iki civarında gerçekleşti. Biz o saatlerde olay yerine yaklaşık on dakika uzaklıktaki basın bürosundaydık. Ve büyük bir patlamayla sarsıldık. Akabinde, yaklaşık on-on beş saniye sonrasında daha küçük bir patlama oldu. Bu patlamaların gerçekleştiği dakikalarda Küresel Ekonomik Riskler Toplantısı'nın öğleden sonraki ilk oturumları başlamıştı ve..."

Merkezdeki sunucu, muhabirin sözünü kesmeye çalışırken bir kez daha aradım İrem'i. Ulaşamıyordum.

"Özlem... Özlem... Bağlantıda kesilmeler oluyor. O yüzden ben senden hemen bulunduğun yerde neler olduğunu öğrenmek istiyorum. Şu anda sen..."

Özlem atılan topu aceleyle geri getirmesi gerektiğini anlamış uysal bir köpek gibi salladı başını ve sunucunun sözünü bitirmesini beklemeden başladı konuşmaya.

"Biz şu anda, kameraman arkadaşım Gökhan Alan' la birlikte Merkez İstasyonu'nun çok yakınındayız. Emniyet şeridinin hemen önündeyiz, Gökhan size gösteriyor. Güvenlik güçleri bu şeridin arkasında bir tampon bölge oluşturmuş durumdalar. Bomba arama ve imha ekipleri-

nin eşzamanlı olarak bölgeyi taradığı bilgisi var bizde. Patlamanın terör bağlantılı olabileceği ihtimali üzerinde duran Stockholm polisi, tüm birimleriyle olayı aydınlatmak için seferber olduklarını açıkladı. Ayrıca İsveç İstihbarat Örgütü SAPO'nun da konuyu araştırdığı belirtildi. Birinci derece alarm durumu deniyor buna. Halka, evlerinden ya da işyerlerinden çıkmamaları konusunda bilgi mesajları gönderiliyor ve ayrıca..."

"Özlem... Özlem... Can kaybı konusunda bir bilgi geldi mi? Bir rakam var mı elinde?"

"Henüz bu konuda resmî bir açıklama yapılmadı ama şunu söyleyebilirim. Merkez İstasyonu günün her saatinde yoğun olan bir yer. Yani sadece yolcular değil halkın da yoğun bir şekilde kullandığı bir güzergâh ve bu da ihtimalleri..."

Sunucu kadın *rakam var mı* diyordu. Özlem, uçuşan saçlarını bir eliyle toparlamaya çalışıp en dertli ifadesiyle *ölümler* diyordu. İrem'i aradığımda karşıma çıkan otomatik ses konuşmaya devam ediyordu. Hemen eve gitmeliydim, bir yerlere ulaşmalıydım, ne olduğunu öğrenmeliydim. Büyükelçilik... Büyükelçiliği arayabilirdim. Karım Stockholm'de, hemen ulaşın ona diyebilirdim.

Hemen büyükelçiliğin numarasını bulmalıydım. Özlem aynı şeyleri tekrar edip duruyordu. Ekranın bir yarısında Özlem, diğer yarısında tekrar edip duran patlama görüntüsü vardı.

"Bu arada Stockholm'de çok sayıda Türk vatandaşı olduğunu da söylemeliyiz. Az önce buraya Stockholm Büyükelçiliğimizden yetkililer de geldi. Polisten detaylı bilgi almaya çalışıyorlar. Şu anda yanımızda olayın tanığı olan bir vatandaşımız var."

Patlama görüntüsü uçtu gitti, Özlem'in yanındaki kişi belirdi ekranda.

Telefonum elimden masaya düştü. Dev büfecinin mağarasında hava kalmadı, ciğerlerim suyla doldu, duvarlara çarparak dünyayı kapladı: "İrem!"

Saçları rüzgârda uçuştukça alnındaki yara izi çıkıyordu ortaya. Birden zaman yavaşladı. Yerçekimi yok oldu sanki, ne var ne yok havada uçuşuyordu. İrem, ekrandan fırlayıp yanıma gelecekti sanki. Karımı ilk kez televizyonda görüyordum. Benden 3.250 kilometre uzakta, yüzünde daha önce hiç görmediğim bir korkuyla.

"... tam olarak neredeydiniz olay olduğunda? Patlama ânını anlatabilir misiniz?"

Sesi titriyordu İrem'in. Alışık olmadığım bir aceleyle, bağırarak konuşuyordu. Ekranın altındaki SON DAKİKA yazısının yanında adı belirdi birden.

İREM GÜNDOĞDU – GÖRGÜ TANIĞI

"Zaten her şey bir anda oldu. Biz grup olarak tren istasyonuna doğru yürüyorduk. Tam Continental Otel'in önündeyken patlama sesiyle birlikte büyük bir sarsıntı oldu. Hatta ben önce deprem oluyor sandım. Ânında kendimizi yere attık. Yaralanan arkadaşlarımız var. Ben hemen ayağa kalkıp onlara yardım ettim, gücüm yettiğince kenara çekmeye çalıştım. Tam o sırada, gar tarafından büyük bir toz bulutu bize doğru gelmeye başladı."

"Sizde herhangi bir yaralanma durumu var mı?"
"Birkaç sıyrık, önemli bir şey yok ama..."

Neresi sıyrılmıştı acaba? Kanamış mıydı? Şu anda canı yanıyor muydu? Muhabir Özlem Hanım sabırsızdı.

İrem'in laflarını ağzına tıkıp duruyordu. Eğer yaralanma ya da ölüm yoksa konuyu uzatmak istemiyordu.

"İkinci patlamayı da duydunuz mu?"

"Açıkçası ben onu tam duyamadım. Birincinin şokunu üstümden atamamıştım. Ama arkadaşlarımın çığlıklarından anladım ki..."

İrem patlamayı duyamadığı için yine lafı ağzına tıkıldı. Özlem karımı susturduktan sonra kameraya döndü, yepyeni bir bilgi paylaşıyormuş havalarındaydı.

"Şu anda sizlere kadar ulaşıyor mu bilemiyorum ama her taraftan ambulans sirenleri duyuluyor. Yetkililerden hâlâ ölü sayısı konusunda..."

Merkezdeki sunucu muhabirinin büyük bir rahatlıkla *ölü sayısı* demesinden rahatsız oldu ki, bu kez sözü kesilen Özlem oldu.

"Özlem hemen araya giriyorum. Çünkü bize gelen bilgiler var. Eylemin bombalı saldırı olduğu kesinleşmiş durumda. Ve ne yazık ki bugün Stockholm'de gerçekleşen bombalı terörist saldırı sonucunda can kayıpları da var. Birkaç ajans bu sayının yirminin üstünde olabileceğini söylüyor. Ama resmî bir açıklama gelmedi. Henüz saldırıyı üstlenen bir örgüt olmadı."

Özlem, merkezin kendisinden daha çok bilgiye ulaşmasına bozulmuştu. Bunun öcünü, olay yerinde olmanın dramatik gücüyle almaya çalıştı.

"Burada da panik havası hâlâ sürüyor. Yanımızda olayın görgü tanıklarından bir vatandaşımız var. Bir eği-

tim programı nedeniyle burada olduğunuzu söylemiştiniz İpek Hanım..."

Karımın adını yanlış söylemişti. İrem, kendisine İpek dendiğini duymamıştı bile. Kameranın arkasındaki birilerine baktığı belliydi.

"... yanınızda da seyircilerimizin de yakından tanıdığı bir isim görüyorum. Ünlü kişisel gelişim uzmanı Mert Güriz de burada."

Kamera biraz daha geniş bir alanı gördüğünde önümdeki masaya çarparak televizyona doğru bir adım attım. Dev büfeci de panikle tezgâhın arkasından öne çıktı. Sesi biraz daha açtı.

Sedat oradaydı.
İrem'in yanında.
Stockholm'de.

Sırtım buz kesti. Avuçlarımın içi terledi. Neler olduğunu anlamaya çalıştım. Zihnimden karışık cümleler geçti.

"Mert Bey, olayı bir de sizden dinleyebilir miyiz?"
"Gerçekten akıl almaz bir olay bu. Avrupa'nın önemli başkentlerinden birinde gerçekleştirilmiş bir terör saldırısı, dünyanın güvenliği konusunu yeniden tartışmamız gerektiğini gösteriyor bize."

Bir kitaptan cümleler okuyor gibiydi. Mikrofon kendisine uzatılmadan önce defalarca içinden prova yaptığını anlayabiliyordum. Kamera İrem'i yok sayıp Sedat'ın yüzüne yaklaşmaya başladı. Mert Güriz yine öne çıkmayı başarmıştı.

"İrem çok eski bir arkadaşım. Ben İngiltere'den günübirlik kendisini ziyarete gelmiştim. Patlamalar sırasında havaalanından şehir merkezine geliyordum. Continental Otel'e beş yüz metrelik mesafede duydum patlamayı. Zaten taksi havalandı resmen, öyle şiddetli bir patlamaydı. Kalan mesafeyi koştum. İrem'in söylediği gibi, bir toz bulutu kaplamıştı etrafı. Herkes bir tarafa koşuyordu."

Yüzündeki acı ifadesi daha da derinleşti. Konuşmasına devam etmeden önce İrem'in omzuna sarıldı. Kameraman o sarılma ânını bizlere daha iyi göstermek derdindeydi, görüntü bir sağa bir sola gidip geldi. Biraz önce karımın lafını bölüp duran Özlem, Mert Güriz hayranlığıyla başını sallıyor, ünlü kişisel gelişim uzmanının her bir kelimesini onayladığını görmemizi istiyordu.

"Şu anda ne diyeceğimi bilemiyorum. Yani arkadaşım iyi olduğu için mutluyum diyeceğim ama böyle bir anda mutluyuz demeye hakkımız yok. İnsanlık adına utanıyorum. Kitaplarımda paylaşmaya çalıştığım bütün düşüncelerin anlamsız kaldığı bir an bu."

Mert Güriz sahneye çıkmış ve alkışı almıştı. Perde kapanabilirdi artık.

Muhabir Özlem kameraya dönerken, Sedat'ın İrem'in başını omzuna doğru çektiğini gördüm. İrem'in Sedo'su, oradaydı. Ben, binlerce kilometre uzakta, her tarafı kırmızıya boyanmış, duvarlarında tanımadığım insanların fotoğrafları olan bir büfedeyken, Sedat karımın yanındaydı.

Stockholm'le canlı bağlantı kesilince sesi kıstı dev büfeci. "İşte hep bizde olmuyor böyle şeyler. Avrupa da rahat değil artık. Bak, kâğıt üstünde dünyanın en güvenli şehirlerinden biri. Ama güpegündüz bombayı patlat-

mış şerefsizler. Dünyanın çivisi çıktı artık beyefendi. Tepetaklak yuvarlanıyoruz."

Birkaç saniye televizyona bakmaya devam ettim. STOCKHOLM'DE TERÖR SALDIRISI yazısı ekrandan fırlayıp duvarları kapladı. Tanımadığım ünlü fotoğraflarının üstünden akmaya başladı harfler. Dev büfecinin yüzü uzadı, sesi boğuklaştı. "Limonatanızı içmediniz," diyerek üstüme geliyordu. Zehirli limonatayı içiremeyecekti bana, kaçacaktım bu kırmızı mağaradan.

"Gitmem lazım," dedim.

Adamın dediklerini dinlemeden kapıya doğru fırladım. Masaya çarptım. Limonata bardağı şangırtıyla düştü yere. Sarı zehir yere saçıldı.

Eve doğru koştum.
Şeytanın dediklerini dinlemeden.
Ben meleklerle konuşmak istiyordum.

15.

Dünyada sadece kahramanlar ve alçaklar yaşamıyordu.

Ankara'daki evimiz bir yokuşun tepesindeydi. Her gün o yokuşu tırmanmaktan nefret ederdim. Annemle babamın başına gelenleri öğrendiğim ergenlik günlerimde, o nefret bir tutkuya dönüştü. Geceleri bir hal oluyordu bana, karşı koyamadığım bir öfke nöbetine tutuluyor, camı çerçeveyi indirmek istiyordum. Kendimi sakinleştirmenin yolunu bulmuştum. Sokağa fırlıyor ve yorgunluktan bitkin düşene kadar o yokuşu inip çıkıyordum. Bir aşağı, bir yukarı. Ciğerlerim patlayana kadar koşuyordum. Dalağım şişiyordu, iki büklüm oluyordum ama durmuyordum. Anneannemle dedem ne yapmaya çalıştığımı anlamadılar önceleri. Sonra da beni kendi halime bıraktılar. Öfkemi bir yokuşun yoruculuğuyla törpülüyordum. Bu işin ne kadar sürdüğünü hatırlamıyorum. Ama epey bir süre çıktım ve koştum. Bir aşağı bir yukarı. Sonra yine aşağı, yine yukarı. Yorgunluk bedenimi esir alana, başka bir şey düşünemeyecek duruma gelene kadar. Kaslarım ağrıyana, terden sırılsıklam olana kadar.

Annesiyle babası öldürülmüş bir çocuktum ben. Yalan pamuğunda filizlendirilmiş bir tohumdum. Öfkeliydim. Dünyaya veremeyeceğim cezayı kendi başıma çekiyordum.

Öfkelendiğimde, korktuğumda, üzüldüğümde, an-

layamadığımda, kendimi cezalandırmaktan başka bir çıkar yol bulamıyordum.

Dev büfecinin kırmızı mağarasından kurtulup eve koşmaya başladığımda, o öfkeli genç geldi aklıma.

Koştum, koştum, ciğerlerim patlayana kadar koştum.

Her adımda aklımdaki delice soruların tuzağından kurtulmaya çalışarak koştum. Apartmanın önüne geldiğimde nefes nefeseydim. Ellerimi dizlerime dayadım, iki büklüm halde bütün sorularımı cevaplamaya çalıştım.

1. İrem iyi miydi?

Ekrandaki görüntüsünden çok korkmuş olduğu anlaşılıyordu. Sağında solunda sıyrıklar, ufak yaralar olduğunu söylüyordu ama iyiydi. Böyle korkunç bir olayın yarattığı travmadan kurtulması zaman alacaktı elbette. Yine de şu anda daha kötü durumda olmadığı için şanslıydı. Şanslıydık.

2. Sedat Stockholm'de ne arıyordu?

Bu buluşma önceden planlanmış olsaydı İrem bana mutlaka söylerdi. Beklenmedik bir zamanda ortaya çıkmak, tam da Sedat'a göre bir şeydi. Sürpriz yapmaya bayılırdı. Karşısındakini mutlu etmekten çok alkış almak takıntısıyla yapardı bunu.

3. Ben İrem'e ulaşamazken Sedat nasıl ulaşmıştı? Nasıl buluşmuşlardı?

İrem, "Birkaç gün haberleşmeyelim," demişti sabahki konuşmamızda. O konuşma biter bitmez telefonunu kapattığını, kendisini ulaşılmaz kıldığını düşünmek aptalca olurdu. Belli ki benimle konuştuktan sonra Sedo-cuğundan haber almıştı. Hatta belki de sevinmişti bu habere, bana olan kızgınlığını unutmasını sağlayabilirdi bu ziyaret. Ne de olsa Sedat onun eğlenmek, gülmek,

hiçbir şey düşünmeden zaman geçirmek istediğinde yanında olmasını istediği biriydi.

4. İrem, Uppsala'ya gideceğini söylemişti. Sedat'la birlikte mi gidecekti?

Böyle bir durum olsaydı kesinlikle söylerdi İrem. Büyük bir olasılıkla yola çıkmadan bir öğlen yemeği için buluşmaya karar vermişlerdi. Belki de patlama sırasında önünde oldukları otelin restoranında yenecek bir yemek. Küçük de olsa Sedat'ın da Uppsala gezisine katılma olasılığı vardı tabii. "Öğleden sonra yola çıkıyoruz, sen de gelsene," demiş olabilirdi İrem. Hatta tren saatini ileri almış bile olabilirdi. Normalde bana hemen haber vereceği bir konuydu ama bir süre sesimi duymak istemiyordu, o yüzden de arayıp bu durumu anlatmamıştı.

5. İrem, patlamadan sonra neden hemen beni aramamıştı?

Cevaplamakta zorlandığım bir soruydu bu. En keyifsiz olduğumuz zamanlarda bile, başına herhangi bir iş geldiğinde arardı beni. Hatta bazen sırf aklına takılan bir sorunun merakıyla bile aradığı olurdu. *Sence neden sokak köpeklerinin kulaklarına taktıkları küpelerin bir kısmı mavi, bir kısmı sarı? –Bilemiyorum, niye sordun?– Sadece aklıma takıldı.* Böylesi bir konuda bile telefona sarılan karım, korkunç bir olaydan sonra neden beni hemen aramamıştı? Bir açıklaması olmalıydı bunun.

Neredeyse bütün sorularımın bir cevabı vardı. Cevapları melekler fısıldıyordu kulağıma. Ama şeytan da susmuyordu... Diyordu ki...

Yavaşça doğruldum. Nefesim düzelmeye başlamıştı. Dişetlerim sızlıyordu. Ellerime baktım. İrem'in güzel bulduğu ellerime. O korkunç sorudan uzaklaşmaya

çalışıyordum ama başaramıyordum. Nefret ettim ellerimden.

6. İrem'le Sedat arasında bir şey mi vardı?

Sorudaki *bir şey* boşluğunu yüzlerce görüntüyle doldurdu zihnim. Kısacık bir sürede geçip gitti görüntüler. O ilk gecedeki heyecanımız kalmamıştı. İlk öpüşmemizde içinde aşktan başka bir şey olmayan ilişkimizi, hayat zücaciyecisinin ne işe yaradığı belli olmayan kalabalığıyla doldurmuştuk. Tutkudan sinir uçlarımızı uyuşturan sevişmelerin yerini yorgun geceler almıştı. Olduğu noktayı dünyanın merkezi sayıp kıpırdamayan bir adamla pergelin diğer bacağını açabileceği kadar açmaya çalışan bir kadındık. İrem'in elindeki ceviz kıracağı artık kabuğumu kıramıyordu. İçime ulaşamıyordu. Ben de ona ulaşamıyordum belki. Okuduğum kitaplardan konuşamıyordum, aynı şarkıyı bıkmadan defalarca dinleyemiyordum birlikte, koyu bir sessizliğin kucağında yıldızlara bakamıyordum onunla. Evliğimizin hemen başında kucağımıza aldığımız çocuğumuzdan, Mert Güriz'den başka ortak noktamız kalmamış gibi yaşıyorduk. Adnan haklıydı, bu bizim işimizdi ve insanların işlerini konuşmaları gayet normaldi. Ama kurmaca bir karakterin yanında çalışan bahçıvanla hizmetçiye dönüşmek normal değildi. Dönüşmüştük biz. Değişmiştik. Başkalaşmıştık. Ölüyorduk. Bir sabah, bir kimya şirketinin satışı haberiyle başlayan gerginlik o değişimin haritasını yaymıştı önümüze. Beni mağaramdan çıkarmış, tuhaf bir yolculukta oradan oraya savurmuştu. Şimdi, mağaranın kapısındaydım yine. İçeri girecek, bir karar verecektim. O kararı vermeden önce, zihnimdeki lanetli sorudan kurtulmalıydım.

Apartman kapısının camındaki yansımama baktım.

Zayıf, huysuz, kelleşmiş, yorgun bir adam vardı karşımda. Omuzlarımı dikleştirmeye çalıştım, başaramadım.

Bugün bir kadın öldürülmüştü gözümün önünde. Gencecik bir kadın kanlar içinde yere düşmüştü. Bir kan gölünün ortasında yatıyordu, gözleri açıktı. Kaçmıştım. Korkumdan bayılmıştım. Bir başka kadın, beni yattığım yerden kaldırmış, kendime gelene kadar başımda beklemişti. Toparlandığım dakikalarda, kilometrelerce ötedeki karım, bombalı bir saldırının ortasında kalmış, bir otelin önünde yere yuvarlanmıştı. Ölüm o kadar yakınındayken korkmamıştı ama, hemen ayağa kalkıp arkadaşlarına yardım etmeye çalışmıştı.

Saatime baktım. Zamanı öğrenmek değildi amacım. O kırık camın, İrem'i ne kadar sevdiğimi bana hatırlatacağını biliyordum. Ruhumu kemiren sefil sorudan kurtulmak için, bana karımın *kim olduğunu* hatırlatacak bir nesneye bakmalıydım.

GERÇEKLİK DEDİĞİNİZ ŞEY BİR
SAATİN KIRIK CAMIDIR.

Dünya ne kadar düzenbaz olsa da,

birbirlerini incitmek tutkusuyla sabırsızlansa da insanlar,

birileri diğerlerinin sırtına basıp gökyüzüne ulaşmaya çalışsa da,

İrem bana yalan söylemezdi.

İrem beni aldatmazdı.

Kötülüğün salyalarından medet uman bir televizyon dizisinin senaryosu değildi bizimki. Basit bir hikâyemiz vardı: *İrem ve Armağan, evliliklerinin onuncu yılında birlikte yaşamayı başaramaz hale gelmişlerdir. Ama birbirlerini hâlâ çok sevmektedirler. Son.*

Birbirimize duyduğumuz sevgiden başka gerçeğimiz yoktu bizim. Yaralı çocuklardık, kimseye aldanmadan oynayacak başka sokağımız yoktu.

"*İnsan iki şekilde yanılabilir; ya gerçek olmayan bir şeye inanabilir ya da gerçek olan bir şeye inanmayı reddedebilir,*" demişti Kierkegaard. İrem'le ben de yanılmıştık. Gerçek olmayan Mert Güriz'e o kadar inanmıştık ki gerçek olan sevgimize inanmayı unutmuştuk.

O anda kararımı verdim. Mağarama dönecek ve *Kahramanın Yolcuğu*'nu sonlandıracaktım. Yapmam gerekeni yapacaktım, bir kahraman olmadığımı gösterecektim bütün dünyaya. Ben ne bir kahramandım ne de bir alçak. Dünyada sadece kahramanlar ve alçaklar yaşamıyordu. Bizim gibi sıradan insanların altında oturabileceği ağaçlarla doluydu yeryüzü. Kimi zaman suluyorduk o ağacı, büyüsün diye elimizden geleni yapıyorduk. Kimi zaman da dallarını kırıyor, zamansız koparıyorduk meyvelerini. Erdem, kimsenin tekelinde değildi.

Tam apartmanın kapısını açarken telefonum çaldı. Bilmediğim bir numaraydı ama aramanın yurtdışından geldiği belliydi. Hemen açtım.

İrem'in sesini duyunca aklımdaki bütün sorular silindi.

"Armağan çok kötü bir şey oldu..."

Yorulmasını istemiyordum. Gürültülü bir yerde olduğu belliydi.

"Biliyorum canım, biliyorum. Televizyonda izledim seni. Hepsini biliyorum. Yorma kendini tekrar anlatarak, iyi misin sen onu söyle. Sıyrıklar var dedin. Önemli bir şeyin yok değil mi?"

"Ben iyiyim. Ufak tefek çizikler var sadece. Ama çok korktum Armağan, çok korktum."

Korkmuştu. O da korkmuştu. Bildiğim bütün kelimelerle sarılmak istedim karıma. "Seni seviyorum" cümlesi ağzımdan inler gibi çıktı. Birden ağlamaya başladı

İrem. Hıçkırıklarının arasında kayboluyordu kimi kelimeler. "Ben de seni çok seviyorum. Tam bir eşeksin ama seviyorum işte. Patlamanın şiddetiyle yere savrulduğum anda sadece seni düşündüm. Dedim ki, lütfen Armağan'la kavgalı olduğum bir günde ölmeyeyim, lütfen ona bir kere daha sarılabileyim."

Ben de ağlamaya başladım. Apartmanın önündeki duvarda oturmuş sarsılarak ağlıyordum. Yeniden doğmak için, dünyanın iki ayrı köşesinde ölümün sahnesinden geçmiştik ikimiz de.

"Büyükelçilikten geldiler. Her şeyle onlar ilgileniyor şu anda. Yere düştüğümde telefonum kırılmış. Elçilikten birinin telefonuyla arıyorum. Şirket yetkilileri de burada. Programı iptal ettiler hemen. Yarın ya da öbür gün dönüyorum. Burada nasıl bir kargaşa olduğunu anlatamam. Korkunç bir olay bu Armağan, korkunç."

Arkadan biri bağırarak konuşuyordu. Derinlerden bir yerden siren sesleri geliyordu. Bir an, İrem'in söylediklerini anlayamadım. Sanki daha iyi duyacakmışım gibi telefonu diğer tarafa aldım, boştaki kulağımı da işaretparmağımla kapattım.

"Sedat'ı gördün mü televizyonda. Resmen bilgiçlik taslamaya kalkıştı. Yok dünyanın güvenliğiymiş, yok insanlıkmış. Millet orada can derdinde, bizimki kendi âleminde. Öyle bir anda bile İzmirli Sedo olmayı başaramadı. Nefret ettiğimi bildiği halde sürpriz yapmaya kalkmış bir de... O yayın sırasında gerçekten boğabilirdim manyağı. Geldiğimde konuşuruz hepsini. Buralarda bir yerde, elçilikteki kadınlara hayat dersi veriyordu, duymasın şimdi."

Mert Güriz'le ilgili bir tek cümle duymak istemiyordum zaten. Mert Güriz maskesini çıkarmadığı sürece Sedat'ın adını da duymak istemiyordum. Sadece İrem'in bir an önce dönmesini istiyordum.

"Şu anda evime dönmekten, yanında olmaktan başka hiçbir isteğim yok," dedi İrem. Gece tekrar aramaya çalışacağını, yatmadan önce sesimi duymak istediğini söyledi.

Dört dakika otuz yedi saniye süren konuşmamız bittiğinde söylemek istediğim binlerce şeyin içimde kaldığını hissediyordum. Ama güçlüydüm. Çok güçlüydüm. Sanki anneannesiyle dedesinin karşısına dikilip, "Bana gerçekleri anlatın," diyen o çocuk geri gelmişti. Bunun nedeni İrem'in defalarca, "Seni seviyorum," demesi değildi sadece. Yıllardır yapmam gerekenin zamanı gelmişti artık; karar vermiştim.

Ben, Armağan Gündoğdu, bir karar vermiştim.

Mert Güriz'i öldürecektim.

16.

Şimdi suça ortak olmaya hazırsınız.

Şu anda bilgisayarımın başındayım.
Yazmaya başlıyorum.
Bu yazacağım son kitap olacak.

Şöyle demem daha doğru olur: Bu yazacağım son Mert Güriz kitabı olacak.

Bugüne kadar hep kendinizi iyi hissetmeniz için yazdım. Okuduğunuz her cümlemle hayatınızın daha güzele gideceğine inandırdım sizi. Ama sıkıldım.

Artık anlatacaklarım hayatınızı değiştirmeyecek.

Pozitif beklentileriniz için çabalayıp duran birinden böyle bir cümle duymak garip gelmiş olabilir size. Garip. Rahatsız edici.

Ama gerçek bu. Artık anlattığım hiçbir hikâye, o kusursuz sandığınız hayatınızı daha mükemmel bir hale getirmeyecek. Değiştirmeyecek. Mutlu olmanız ilgilendirmiyor beni. O küçük oyunlar sayesinde, ömrünüzün gök kubbesine saldığınız ikiyüzlü kahkahalara veda etmenizi istiyorum. Elimdeki devşirme malzemeyle kendinizi daha zeki, daha başarılı, daha sağlıklı, daha ulaşılmaz hissetmenizi sağlayacak sofralar kurmaktan yoruldum. Bütün o sahte samimiyet hezeyanlarından sıyrılıp ağır bir gerçeklik balyozuyla mükemmellik aynanızı kırmak istiyorum. Sıkıldım mutluluk fotoğraflarınızdan.

Bu süslü cümlelerden de sıkıldım.

İkiyüzlü davranmaktan,
yalan söylemekten,
hile yapmaktan,
sayfalar boyunca kandırmaktan,
gözlerinizin içine bakarak aldatmaktan,
aptal yerine koymaktan,
oyunda zar tutmaktan,
beni ben yaptığına inandığım bütün düşüncelere
ihanet etmekten,
yoruldum.

Bu kitapta anlatacaklarım hayatınızı kolaylaştırmayacak, gününüzü güzelleştirmeyecek, kendinizi güçlü hissetmenizi sağlamayacak, hayat yolunuzdaki engebeleri ortadan kaldırmayacak. Çoğaltabilirsiniz bu benzetmeleri. Çünkü hep bunu istediniz Mert Güriz'den. Her yeni kitabıyla sizi biraz daha kucaklasın istediniz.

Mert Güriz'in kollarını vücuduna bağlamanın zamanı geldi. Sonra da boynuna bir ağırlık bağlayıp suya atacağız birlikte. Bu kitabı okuyan herkesle birlikte boğacağız onu.

Sözlerimden rahatsız olduğunuzun farkındayım. Dileyen bu kitabı çöpe atabilir. Eğer yayıncı bu kitabı basmayı göze almış ve bu cümleyi çıkarmamışsa, kolay yoldan mutluluk elde etmek isteyenlere son iyiliğim bu olsun.

En iyisi büyük harflerle yazayım, her Mert Güriz kitabında olduğu gibi.

DİLEYEN BU KİTABI ÇÖPE ATABİLİR.

Altı çizilecek cümle hayranları,
büyük harflerle yazılmış özlü söz düşkünleri,

kusursuz olmanın formülünü arayanlar,
dost sohbetlerinde alkış alacak tespitlerin
peşinde koşanlar,
dünyanın sırrını bir kitapla çözeceğini sananlar,
aşk hayatında yıldızlara ulaşmak isteyenler,
işinde yükselmek için her haltı yemeye
hazır olanlar,
bu kitabı bir köşeye fırlatıp atabilir.

Artık ben varım karşınızda. Ben. Kendim.
Benim adım Armağan Gündoğdu.

Yıllardır okuduğunuz bütün Mert Güriz kitaplarını yazan adamım ben. Hayranı olduğunuz kişisel gelişim uzmanı Mert Güriz'in ağzından çıkan her cümleyi ben yazdım. Bir gölge-yazar. Bir kopyala-yapıştır uzmanı.

Bir kahraman ya da bir alçak olup olmadığımın kararını da hikâyemi okuduktan sonra kendiniz verin.

Bu noktaya nasıl geldiğimi anlatacağım size. Nasıl bir yolculuğun ardından bu kitabı yazmaya oturduğumu.

Sıradan bir günde,
benden kilometrelerce ötedeki karımla kavga ettim
ve evden çıktım.

İşte böyle başlıyor anlatacaklarım. Basit bir hikâye anlayacağınız. Çoğunuzun hayatından bir farkı yok belki de.

Tam bu noktada, daha önce defalarca verdiğim öğüdü fısıldayabilirsiniz kulağıma: "Kendi hatanı başkalarının hayatı yapma."

Gelin, yine büyük harflerle yazalım. Bilirsiniz, iyi bir Mert Güriz kitabında bütün özlü sözler ya büyük harfle yazılır ya da çerçeveye alınır.

KENDİ HATANI BAŞKALARININ HAYATI YAPMA.

Bir itirafta bulunayım; bu cümleyi ilk yazdığımda çok gülmüştüm. Anlamsız bir cümle çünkü. Ama tuhaf bir şekilde etkiliyor okuyanı. Şimdi düşünüyorum da, Mert Güriz'in başarısı buydu zaten. Kelimeler arasındaki ritmi tutturabilmek, duyar duymaz kulağa yerleşen bir şarkı kadar yakalayıcı olabilmek, derinliği gizeminde saklı cümleler kurabilmek.

Bütün bunları ben yaptım.

Ben, Armağan. Size bugüne kadar süslü paketlerde yalanlar armağan eden adam.

Hani o ilk kitapta, Nasrettin Hoca'nın, "Kazanın doğurduğuna inanıyorsanız öldüğüne de inanacaksınız," dersini satan adam.

Bugüne kadar kazanın doğurduğuna inandınız. Şimdi acı gerçekle yüzleşme zamanı.

Hayır, "Kazan öldü!" demeyeceğim.
Gerçeği vuracağım yüzünüze.
Kazan, kazandır.

Çok yaşa Nasreddin Hoca. Seni her zaman çok sevmişimdir ama fıkralarına sığınıp kendilerini bir halt sanan insanların damarlarına gerçeği zerk etme zamanı geldi. Kusuruma bakma.

Ne oldu? Endişe duymaya başladınız değil mi? Endişeleriniz yeni endişeler doğuracak. O kaygı labirentinde başınıza ne geleceğini gayet iyi biliyorsunuz. Peyniri bulamadan öleceksiniz!

TEK AMACINIZ PEYNİRE ULAŞMAK OLURSA ÇIKIŞ YOLUNU BULAMAZSINIZ.

Bu cümle, yanlış hatırlamıyorsam üçüncü Mert Güriz kitabındaydı. Yani çıktığı gün yüz binler satmaya başlayan kitaplardan birinde. Bir kişi de çıkıp, "Kardeşim bırak bu bayatlamış öğütleri, sen bize çıkış yollarından bahsedeceğine o labirentleri yapanlarla yüzleşmeyi öğret," demedi. Gerçi deseydi bile benim nereden haberim olacaktı ki? Ben çalışma masamın başındayken Mert Güriz etkinlikten etkinliğe koşuyor, hayranlarıyla fotoğraf çektiriyordu. Bir tapınma ayini gibi geçen o sunumlarda, bir kişi de karşısına dikilip, "İyi yazarlar yıllar önce laboratuvarları kuranların ruhunu parçaladı, sen hâlâ ne peynirinden bahsediyorsun?" demedi. Sahnenin ışığı gözlerinizi kör ediyordu demek ki...

Olur öyle. Hayat bu. Zaten öfkem kendimeydi. Anlamsız cümleler kurar, hakaretler savurur, hatta haddimi aşarsam kafa karışıklığıma verin. Kitaplardan, sunumlardan, röportaj soruları cevaplamaktan, televizyon programlarına içerik yazmaktan yorulmuş bir beyin var karşınızda. Beyin mi dedim? Bulaşık süngeri. Lime lime olmuş bir bulaşık süngeri.

Şimdi, o süngere dönmüş beyni temizleme zamanı.
Şimdi gerçeği kabul etme zamanı: Kazan, kazandır.
Ben de kabul ettim. Hayatımda *bir şeyler* oldu ve
kabul ettim.

Sıradan bir gün, beni oradan oraya savurdu.
Bir yolculuk yaptım,
her durakta bir kuyuya düşmekten,
düştüğüm her kuyuda kendimi bulmaktan
yoruldum...

... ve gözümün önünde bir kadın öldürüldü.

Ben de Mert Güriz'i öldürmeye karar verdim.
Onu hep birlikte boğacağız.
Bu kitapla.

Şimdi suça ortak olmaya hazırsınız.
Ama izninizle önce kendime güzel bir makarna yapacağım. Suyun kaynamasını beklerken de kütüphaneden *Don Kişot*'u alacağım, mutlulukla okumaya başlayacağım.

Karnımı doyurduktan ve Cervantes'in satırlarıyla biraz zaman geçirdikten sonra da sizi sıradan bir günde yolculuğa çıkaracağım.

Merak etmeyin, hepsini anlatacağım.

Sıradan bir günde başınıza neler gelebilir?
Sıradan bir günde kahvaltı yapıp gazetenizi okuyabilir ve işinize gidebilirsiniz. Çalışırken biraz içiniz geçebilir mesela. Bir kahve içip toparlanabilirsiniz. Sıradan bir günde sevdiklerinizle görüşür, evinize market alışverişi yapabilirsiniz. Sıradan bir günde bir cinayete tanıklık edebilir ve hayatınızın sonsuz yolculuğuna çıkabilirsiniz. Sıradan bir gün size bazen kişisel gelişim kitaplarında yazanlardan fazlasını öğretir.

Takma isimle kişisel gelişim kitapları yazan Armağan Gündoğdu'nun hikâyesi bu. Yekta Kopan'ın kaleminden sahte kimlikler, yalanlar ve hesaplaşmalar üstüne sürprizlerle dolu bir roman.

#hayaletyazar #kişiselgelişim #kişiselgelişin #kadıncinayetleri #yazarolmak #kahramanınyolculuğu #kendinibulmak #cesaret

ISBN 978-975-07-3878-4

can

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevi

9 789750 738784